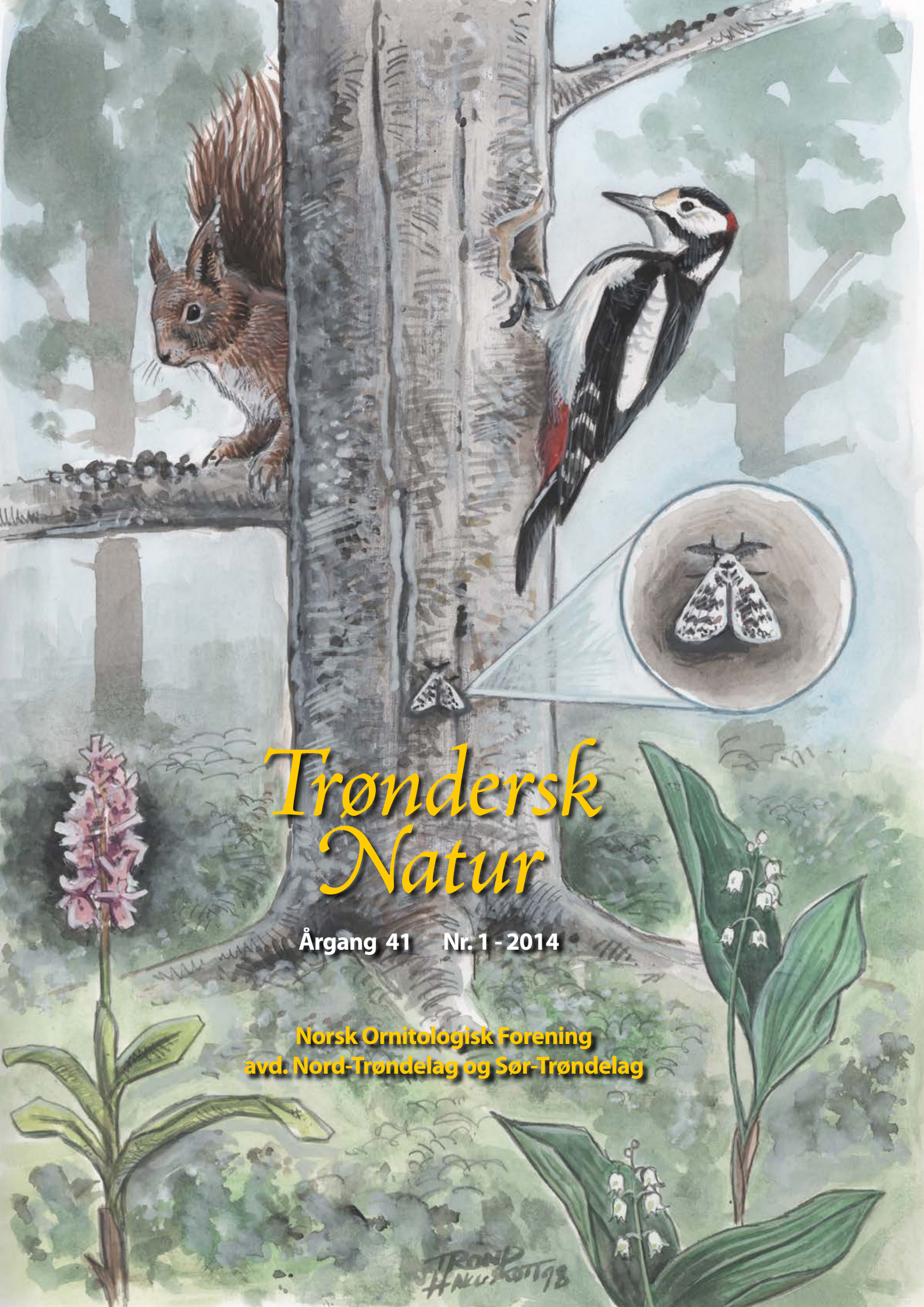




Trøndersk Natur

Årgang 41 Nr. 1 - 2014

Norsk Ornitologisk Forening
avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

TROND
HALLSTAD 198



NOF avd. Sør-Trøndelag
[www.birdlife.no/organisasjonen/
fylkesavdelinger/sor-trondelag/](http://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/sor-trondelag/)



Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

NOF avd. Nord-Trøndelag
[www.birdlife.no/organisasjonen/
fylkesavdelinger/nord-trondelag/](http://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/nord-trondelag/)



Trøndersk Natur

Tidsskrift for Norsk Ornitologisk Forening (NOF), avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

Redaktør: Trond Haugskott, Bekkasinv. 9, 7082 Kattem. Tlf.: 72 84 99 40 / 909 48 572.

E-post: trhaugs@online.no. Hjemmeside: www.haugskott.com

Tips til forfattere: Artikler og innlegg til TN sendes til redaktøren pr. e-post.

Manusfrist: TN utkommer med to hefter pr. år. Frist for innlevering av manus er hhv. innen 1. februar og 1. august.

Adresseforandringer o.l.: TN sendes ut til medlemmene av NOF avd. Nord-Trøndelag og NOF avd. Sør-Trøndelag på grunnlag av medlemslistene fra foreningene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad o.l. må derfor rettes til respektive fylkesforening.

Innhold

4 Fugler i Lierne

16 Fugler i Sør-Trøndelag 2012

46 Kommentaren

Alle tegninger ved Trond Haugskott

Foto forrige side: Trond Haugskott



Åkerriksen ved Litlvatnet, Trondheim juli 2012.
Den var én av fire krekseende fugler i
Sør-Trøndelag i 2012. Foto: Sigurd Bangjord.

Fugler i Lierne

Tekst og foto: Morten Venås



Lierne kommune ligger i Indre Namdal, Nord-Trøndelag, helt øst mot Svenskegrensen. Deler av kommunen ligger så å si inne i Jämtland. Kommunen er Nord-Trøndelags største i areal, med 2962 km². Størsteparten av dette arealet består av skoger, myr, fjellvidder og ikke minst innsjøer.

Siden Lierne ligger så langt øst (delvis øst for vannskillet) medfører det at en del arter med østlig utbredelse er mer tallrike her enn ellers i Trøndelag. Kommunen er på en måte geografisk delt i to: henholdsvis Nordli og Sørli, hvor Sørli er det rikeste området med tanke på fugl.

Denne artikkelen er ment som en inspirasjonskilde til økende fuglekikking i området, da jeg mener Lierne lider av underdekning av dette. Merkelig nok, for hvor ellers finner du en kommune med en artsliste på for eksempel rovfugler og ugler lik denne: Havørn, fiskeørn, kongeørn, glente, myrhauk, musvåk, fjellvåk, vepsevåk, spurvehauk, hønehauk, tårnfalk, lerkefalk, dvergfalk, jaktfalk, hubro, lappugle, slagugle, haukugle, perleugle, spurveugle, hornugle og jordugle. Lierne huser også de fire store rovdynene i Norge fra tid til annen.

Når det gjelder fugler kan disse oppleves året rundt, til alle årstider, men våren er den mest produktive. Fra begynnelsen av mai til slutten av juni kan det myldre av fugl, ikke minst trekkende vannfugl. Mange ligger i denne tiden og venter på snøsmeltingen i fjellet og raster da i de store sjøene. På høsten er siste halvdel av august og september best, ikke minst med tanke på rovfugltrekket. Kommer man ut i

oktober med litt kulde, tømmes området fort for trekkfugler, og da er det stort sett troster som preger det hele.

Vinterstid er det februar og mars som vil gi størst utbytte, da er uglene i gang. Dette krever gjerne at man må ta natta i bruk. Mange skogsveier er ikke brøytet, så det kreves også skiturer, men skitur om natta i måneskinn kan gi uante resultater.

Lappugle. Øverst: Lavskrike.





Tårnfalk.

Så til noen utvalgte områder:

1. Stugguvatnet

Trolig en av de beste trekkplasser for fugl i hele Nord-Trøndelag. Rett etter at isen har gått om våren kan det formelig koke med ender, lommer og vadere. Også om høsten raster en del ender her på trekket sydover. Sangsvane og fiskeørn er karakterarter, mens svømmesnipe og brushane raster om våren. Spesielle observasjoner: Taffeland og snadderand. Påfallende mange observasjoner av lerkfalk de siste årene. Det kan være lurt å kjøre ned til vannet ved Bakken, hvor man da får god oversikt over den nordlige delen.

Grønnstilk.

2. Skålseteren

Med sine oppdyrkete åkrer kommer det mye vadefugl her, som for eksempel myrsnipe, grønnstilk, småspove og dobbeltbekkasin. Musvåk kan av og til ses jaktende. Også bra for lavskrike, tretåspett og hønsefugl.

3. Rengen

Stor sjø som deles med Sverige. Dyrkemarka ved Storbergvika og Østborg er gode rasteplasser for vadere og troster. Ender og lommer samler seg gjerne ved Torkelsøya ute på Rengen. Spesielle observasjoner: Vepsevåk, fjelljo og dvergmåke.

4. Linneset

Meget bra trekkplass for rovfugl om våren, da de fleste kommer inn her fra Sverige. Bøksanger er en karakterart her, denne finner du i bjørkeskogen mellom bebyggelsen og Rengen. Ønsker du vepsevåk, så er dette en av de beste plasser for denne, men tålmodighet kreves og ofte er ikke en gang det nok, for denne kommer ikke på bestilling. Spesielle observasjoner: Vaktel, lerkfalk og vintererle. Fortsetter du langs veien så går denne til Lierne skiferbrudd, denne strekningen er god for jerpe, myrhauk og varsler.





5. Strømnes og Sundvika

Åker og eng som tiltrekker seg mye vadere og troster. Mange arter av rovfugl og ugler bruker områdene som jaktområder. Duetrost ses også jevnlig matsøkende samt masse piplerker. Spesielle observasjoner: Lappspove og lerkfalk. Tar du av ved Sundvika fra hovedveien havner du opp i Tobakksgrubba som er en av de beste trekkplasser for rovfugl om høsten, av de fastboende kan nevnes: Haukugle, lavskrike og tretåspett.

6. Ulen

Meget bra trekkplass om våren for alpine ender, store ansamlinger av svartand, også havelle, sjøorre og bergand. Månedsskiftet mai/juni gir også mye svømmesnipe, samt storlom. Spesielle observasjoner: Hvitkinngås og dvergmåke.

7. Ulendeltaet

Erklært som Ramsar område i 2011. En rotur inne i deltaet en sommernatt kan være magisk. Meget bra trekkplass vår og høst, også mange eksklusive arter hekker i området. Det var også en hettemåkekoloni inne i deltaet som trakk til seg en god del hekkende ender, men kolonien kollapset i 2010-2011. Ett av de få steder man kan oppleve at det «regner» gulerler i trekktiden, ellers er det utrolig hvor mange spillende grønnstilk som kan oppleves en vårveld. Best oversikt får du ved å stå oppe på veien ved Bergslikrysset, nord for deltaet.



Spurvehawk.



Svartand, hann.

Ulendeltaet.



8. Jule

Kanskje den plassen som har hatt mest dekning av ornitologer da de fleste velger å bo her, se overnatting. Dette har resultert i at artslisten er lang. Nevnes kan: Vepsevåk, hornugle, svartspett, vendehals, jerpe, vintererle, kjernebiter, møller og bøksanger. Sangsvane hekker årlig, det prøver også horndykker på, men ser ut til å mislykkes hvert år. Det kan være lurt å sjekke Julestraumen, følg bomvei på vestsiden mot nord til Lenglingen.

9. Bergslikryset til Bergslia

Trolig Norges beste område når det gjelder haukugle, denne svikter sjelden. Det er også en orreleik ved Tovemoen, vis hensyn og hold deg i bilen. Ved Ingeldalen er hornugle vanlig, også bra rasteplass for vadere. Ved Fjellheim er det en leik for dobbeltbekkasin, disse kan ses og høres fra veien, atter en gang; vis hensyn. Karakterarter: Smålom, jordugle og duetrost.

10. Bergslimyra og Klumplifjellet naturreservat

Stort sammenhengende rikmyr-område. Vanskelig å få oversikt over fuglefaunaen her, men karakterarter som sangsvane, trane og brushane er relativt enkle å få sett. Ønsker du å se bjørn er dette en av de beste biotoper for det, et godt tips er å se mot syd opp i fjellsidene på kvelds/nattestid hvor det

ennå ligger snø om våren. Den liker å baske seg i denne, regner med at en del utøy klør etter vinteren. Bomveg starter inne ved Bergslia, følger du denne er det flere plasser hvor man får oversikt over myrområdene (men det gror igjen). Kjører du denne bomveien til ende er dette et meget godt utgangspunkt for en fottur inn i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Det er også en bomvei like ved Fjellheim, følges denne vil man etter hvert få oversikt over myra fra syd. Spesielle observasjoner: Sædgås, glente og tornskate.

11. Skardstjønnå, Setertjønnå, Skåltjønnå og Langtjønnå

Flotte tjønner som nok har en del underdekning av folk med kikkert. Kjør opp bomveg ved sydenden av

Lenglingen. Kan være bra ansamlinger av ender her, brukes også som fiskeplasser av rødnebbterner. Karakterarter: Sangsvane, jerpe og fjellvåk.

12. Sørli med Lenglingen

Dyrkamarka med flomdammer kan gi enorme mengder med fugl om våren. Masse gressender og vadere raster her. Ute på Lenglingen ligger gjerne sangsvane og storlom. Spesielle observasjoner: Skjeand, sildemåke og rosenfink. På høsten er Devika ved Sørli kirke en meget god observasjonsplass for rovfugl, trolig den beste for fjellvåk i Trøndelag da mengder kan komme langs Storlia på gode dager. Helt nord i Lenglingen ved Aspnes kan det ligge store mengder med lommer og ender, god oversikt fra veien.

Brushane.



Dobbeltbekkasin



13. Strekningen Lenglingen til Lauvsjøen

Her kommer du litt opp i høyden, hele området er fullt av vann og tjønner, så det er bare å ta for seg. Karakterarter: Sangsvane, trane og varsler. Spesielle observasjoner: Vepsevåk og musvåk. Kan være lurt å sjekke Sætervika i sjøen Holden, samt elva, med tanke på vintererle.



Jaktende varsler.

14. Lauvsjøen

Huser mange ender om våren, bøk-sanger og duetrost er hekkfugler i Løvsjølia. Lauvsjøklumpen er en meget bra trekkplass for rovfugl om høsten. I sørøst ligger Litlsjøen som kan være meget bra om våren, men denne krever fotarbeid.



Ung varsler med øyenstikker som bytte.

15. Laksjøen og Sandsjøen

Ikke så rike på fugl som de store sjøene i sør, men det kan være store an-samlinger av alpine ender om våren samt storlom. Av ugler synger gjerne haukugle, perleugle, spurveugle og hornugle. Spesielle observasjoner: Havørn og musvåk.



Storlom.



Bergand.

16. Brattlandsvatnet, Mellomvatnet, Skjeldbreivatnet og Otersjøen

Disse ligger som perler på en snor etter hverandre. Det desidert beste er Brattlandsvatnet, trolig Nordlis beste fuglevatn, mange gressender hekker her, hornndykker har dette som sin hovedbase i kommunen. Kan være store ansamlinger av lommer og ender både vår og høst. Mye spurvefugl i og rundt bebyggelsen både sommer og vinter. Får god oversikt langs veien til alle vatna.

17. Muru og Murusjøen

Flott villmarksområde med utpreget østlig fauna. Mange typer rovfugl og ugler kan påtreffes. Gjess, ender og vadere samles gjerne på dyrkamarka ved Murumoen på østsiden av sjøen. Kjører du lenger sør-øst mot Svenskegrensen kommer du til et område med stor osp, mange av disse er gjennomhullet av svartspett, noe som gir utmerkede boplasser for hulerugere. På sørsiden av sjøen ligger Muru med sine myrer og urskog, artslisten er lang med karakterarter som hønsefugler, trane, lavskrike og mye spurvefugl, bla. møller og bøksanger. Spesielle observasjoner: skjeand, konglebit og lappmeis. Her

kan man ta av fra hovedveien ved Kveidet og følge en bomvei rundt Skograudberget og komme ut på hovedveien igjen ved Jakthusfloen. Det er også flere stikkveier som kan tas fra denne bomveien, dette kan gi meget gode resultater. Kjempeflott utgangspunkt hvis du ønsker å gå inn i Lierne Nasjonalpark (skiltet P-plass).

18. Kvesjøen

Faunaen er ganske lik Murusjøens. Det beste området er i nord, Setervika ved Kvelia, her samles det store mengder ender og lommer. Kjør ned ved Kverngresslia til sjøen, da får man god oversikt over den nordlige delen, her er også dyrkamark og flommdammer med ansamlinger av vadere og gressender. Hele området i og rundt Kveliella kan være meget produktivt. Spesielle observasjoner: bergand, lerkfalk og lappspurv. Et annet godt område er ved Harrtangen hvor det samles bra mengder med vadere bla. brushane, her hekker det også sandlo, men denne er meget utsatt for vårflo.

19. Tunnsjøen og Limingen

Dette er de største sjøene i kommunen som deles med Røyrvik kommune. Med tanke på fugl er ikke disse så rike som sjøene lenger sør. Men området lider nok av underdekning på fotfolk

med kikkert og teleskop. Ute i Tunnsjøen ligger Gudfjelløya (Tjæhkere), Norges høyeste innlandsøy med 812 moh. Stiger nesten loddrett fra sjøen med 454 meter, ble brukt av samene som offerplass i gamle dager. På sørsiden av øya ligger Gudfjelløya Naturreservat med en særpreget almeli og varmekjære planter. Ellers er det nok Tjønnavik som er den beste plassen for fugl, men da er vi inne i Røyrvik kommune. Er du først på disse trakter så bør syddenden av Limingen besøkes, denne kan overraske. Av spesielle observasjoner kan nevnes: Havørn, musvåk og vintererle.

20. Sanddøldalen naturreservat

En fantastisk "canyon" hvor mange arter rovfugl kan ses med litt tålmodighet. Deles med Grong kommune. Mange utkikksplasser ved veien, også fint å gå ut på kanten av stupet. Karakterarter: lirype, fjellvåk, blåstrupe og steinskvett. Meget bra trekkplass vår og høst for rovfugl, spesielle observasjoner; havørn og lerkfalk. Bør vel nevne at her lever det også gaupe, men denne er ikke av de enkleste å få sett. Dette er også et bra utgangspunkt hvis du ønsker å gå inn i Blåfjella-Skjækerfjella Nasjonalpark.



Blåstrupe.

21. Lierne/Lure Nasjonalpark

Ligger øst i kommunen mot svenskegrensa. Hele parken er innenfor Liernes kommunegrenser, men grenser mot store verneområder i Sverige. Kommunens høyeste topp, Hestkjøltoppen 1390 moh., ligger her. Går du inn i området mot Hestkjølen blir du belønnet med boltit, svømmesnipe og fjelljo, trolig Nord-Trøndelags beste område for alle disse tre arter.

22. Blåfjella-Skjækerfjella/ Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Denne deles mellom kommunene Verdal, Steinkjer, Snåsa, Grong og Lierne og er meget stor, hele 1924 km². Inneholder alt fra lavereliggende skogdaler til høyfjell på over 1300 moh. Alle de fire store rovdyra i Norge kan påtreffes. Når det gjelder fugler er det mange viktige hekkeplasser for bla. våtmarksfugl og rovfugl. I Lierne kommune kan jeg nevne jaktfalk og fjelljo. Ønsker du mer informasjon om nasjonalparkene får du dette ved et besøk hos Lierne Nasjonalparksenter, Sandvika, Nordli.

Skograudberget i Muru.



Noen utvalgte artsomtaler:

Sangsvane

(*Cygnus cygnus*)

Fra å være en meget sjelden hekkefugl på 90-tallet har den de siste årene fått ett skikkelig fotfeste i kommunen, regner med at det nå hekker over 10 par, men de fleste mislykkes, i 2013 var det bare et fåtall som fikk unger på vingene.

Gråhegre

(*Ardea cinerea*)

Meget sparsom hekkefugl. Utrolig nok ble denne observert i Kvesjøen vinteren 2001, da den næringssøkte på fiskeslo fra isfiskere. Ikke enkelt å være fiske-spiser når alle sjøer er islagte.

Hønsefugler

Storfugl, orrfugl og jerpe kan ses «overalt» - ikke mange kommuner i Trøndelag kan slå i bordet med antallet som Lierne kan oppvise. Også lirype og fjellrype er vidt utbredt, men er blitt så sjeldne i deler av kommunen at det forundrer meg at det fortsatt drives jakt.

Havørn

(*Haliaeetus albicilla*)

I begynnelsen av 2000-tallet så det ut til at denne holdt på å etablere seg i de store sjøene i nord. Men har blitt sjeldnere å se de siste årene, da kun noen få enkeltobservasjoner foreligger de siste årene. Sjelden hekkefugl?

Fiskeørn

(*Pandion haliaetus*)

Gjør det meget bra for tiden, bare i sør hekket det 3 (4) par i 2013.

Myrhauk

(*Circus cyaneus*)

En fantastisk rovfugl, men veldig vanskelig å spore til hekkeplass. I Li er den lettest å få sett i og rundt Berglia, Linneset, Skåltjønnå og Muru. Hannen har et fantastisk fluktspill når en hunn er kommet til utvalgte hekkeplass.

Vepsevåk

(*Pernis apivorus*)

Ble funnet hekkende i Muru allerede i 1918. Ser nå ut til at den holder på å etablere seg i sør, ses jevnlig ved Linneset, men disse er nok svenske statsborgere. En hann hadde fluktspill øst for Rengen i mai/juni 2013, men ingen hunn sett. Ungfugler er observert ved Linnes, Buåsen og Mebygda i Sørli de siste årene.

Slagugle

(*Strix uralensis*)

Denne erstatter kattugla, men er nok ett hakk farligere, et hjemmebesøk hos denne kan gi uante konsekvenser. Gode sjanser for denne er Ulen, Berglia og Muru/Kveli. Hekket øst for Rengen fram til midten av 90-tallet, men da ble det hugget et stort område med skog, og har vært taus her siden.

Tiur.





*Myrhauk, hann i fluktspill, hvor
fuglen delvis flyr opp-ned.*



Ung haukugle med bytte.



Haukugle

(*Surnia ulula*)

Kan være meget vanlig i «gode» år. Drister meg til å påstå at Lierne kommune er Norges beste område for denne. Foretrekker store hogstflater,. Denne er heller ikke å spøke med ved et eventuelt hjemmebesøk.

Hornugle

(*Asio otus*)

Veldig anonym, men Lierne er nok den beste kommunen i Nord-Trøndelag for arten. Hekker gjerne i gamle kråke-/skjærereir nær bebyggelse. Gode steder er Jule, Ingeldalen og Holand.

Vendehals

(*Jynx torquilla*)

Sparsom hekkefugl både i sør og nord. Blir veldig anonym etter sangperioden mai/juni.

Duetrost

(*Turdus viscivorus*)

Hekkefugl, men meget anonym. Kommer vinteren på besøk i mai, ser man virkelig hvor vanlig den er, da flere titalls kan ses matsøkende ute på jordene.

Bøksanger.

Bøksanger

(*Phylloscopus sibilatrix*)

Hekker både i sør og nord, gode områder er Linneset og Muru. Oppdages lettest på sangen i slutten av mai.

Kjernebiter

(*Coccothraustes coccothraustes*)

Sparsom hekkefugl ved Jule i Sørli, men ser ut til å ha blitt sjeldnere etter hvert, mulig borte.

Vierspurv

(*Emberiza rustica*)

Virker som at denne er på vei ut av Norge og Lierne som hekkefugl. I Lierne er den nå ikke sett på sine faste hekkeplasser på ca. 10 år. Nevner Tobakksgruba, Stugguvatnet, Murubekken, Brattlandsvatnet og Kveli. Dessverre er nok denne vanlig på middagsbordet i sitt overvintringsområde i SØ-Asia.

Så til slutt, alle bilder er ærlig og redelig tatt i Lierne uten kamuflasje, unntatt lappugle som er fra Valsjöbyn, Sverige, fire km fra riksgrensens.



Vendehals på hekkeplass.



Overnatting

For å bo midt i de beste fugleområdene anbefales:

Nordli: Asptangen, Kveeidet. Fjellstyrene i Li, www.inatur.no

Sørli: Jule Ferie og Fritid, Jule, tlf. 74338573. www.li-fritid.no

Kilder

Aune, Tormod. Johansen, Steinar. Trana, Kjartan: *Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker*. Blå fjell og gygne drømmer. Lierne Nasjonalparksenter 2009.

Haftorn, Svein: *Norges Fugler*. Universitetsforlaget 1971.

Hagen, Yngvar: *Iakttagelser over slaguglen*. Fauna, hefte 4, 1949.

Hagen, Yngvar: *Rovfuglene og viltpleien*. Universitetsforlaget AS, 2. utgave 1989.

Krogh Kristen: *Iakttakelser over fuglelivet i Lierne, Nord-Trøndelag 1937-54*.

Særtr. av Årbok 1954 for Det Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Museet.

Størkersen, Ø. R. : *Fuglelokaliteter i Trøndelag, del 3: Innlandslokaliteter*. Trøndersk Natur nr.2-1985.

Sæter, Jon Arne: *Naturen i Trøndelag*. Sæter Forlag AS, 1996.

Thingstad, P.G. & Vie, G.E: *Some new observations of Siberian Tit (*Parus cinctus*) from its presumed distribution gap area in Scandinavia, and an instance of hybridization between Siberian Tit and Willow Tit (*P. montanus*)*.

Ornis Norvegica Vol. 26. No. 2-2003.

Thingstad, Per Gustav: *Ny landsplan for nasjonalparker - midtnorske områder*. Trøndersk Natur nr. 3-1988.

Toppand.



Fugler i Sør-Trøndelag 2012



**Meddelelse nr. 37 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag
Andreas Winnem, Magne Myklebust, Einar Sæter & Kjetil Aa. Solbakken**

LRSK takker alle som har bidratt med observasjoner og bilder til denne årsrapporten. Forrige rapport dekket året 2011 og ble publisert i Trøndersk Natur 1-2013.

Komitéens sammensetning

LRSKs sammensetning har vært uendret siden publiseringen av årsrapporten for 2011. Sammensetningen er som følger: Andreas Winnem (sekretær), Magne Myklebust, Kjetil Aa. Solbakken og Einar Sæter.

Henvendelser til LRSK

Rapportering av dine observasjoner gjør du nå utelukkende på Artsobservasjoner. Øvrige henvendelser til LRSK går til sekretær Andreas Winnem på e-post:

andreas.winnem@gmail.com
eller telefon: 97 04 23 13.

Bilde øverst: Ung rødhodevarsler, Nes, Bjugn 27. september 2012. Funnet er det tredje i Sør-Trøndelag, og alle har vært ungfugler på høsten. Foto: Jon Helle.

Råd til observatørene

For generelle råd om hvordan man rapporterer i Artsobservasjoner, henvises det til årsrapporten for 2011.

En del observasjoner i denne rapporten presenteres bare med kommunenavn eller andre betegnelser på større geografiske områder. Dette er gjort for å beskytte sårbare arter. LRSK vil på det sterkeste oppfordre observatører om å vise stor varsomhet med avspilling av lyd til ropende hornugler, hekkende vendehalser o.l. Likeledes bør kjente overvintrende kvartbekkasiner og vannrikser få være i fred når vinteren er streng. I de fleste tilfeller vil én enkelt lydavspilling eller oppskremming i seg selv ikke få større konsekvenser for fuglene. Det samlede presset på enkelt-individer fra fotografer og fuglekikkere kan imidlertid være stort, særlig nær Trondheim. Det kan derfor godt være nettopp du som uforvarende er årsak til at en vendehals i etableringsfasen skyr territoriet eller at en kvartbekkasin til slutt stryker med i vinterkulda. Observasjoner av sårbare arter bør derfor skjermes når de rapporteres i Artsobservasjoner.

For en del arter som nevnes i denne rapporten, er kun utvalgte observasjoner listet opp. Dette gjelder for eksempel nøttekråke og vintererle. LRSK oppfordrer alle observatører til å rapportere alle observasjoner av slike arter likevel, selv om ikke alt nevnes i rapporten. Observasjonene vil da være tilgjengelige i Artsobservasjoner. En høy rapporteringsgrad er viktig for å dokumentere forekomsten av en art. På sikt kan Artsobservasjoner dermed være med på å dokumentere bestands-svingninger og endringer i utbredelse, både lokalt og nasjonalt.

Forskjellen på en LRSK-rapport og for eksempel en nettside med fugleobservasjoner, er at LRSK kvalitets-sikrer observasjonsmaterialet før det publiseres i årsrapporten. Alle observasjoner i denne rapporten er å betrakte som godkjente av LRSK, selv om ikke alle er understøttet av dokumentasjon eller en beskrivelse. Funn av arter som står på NSKF's liste, behandles ikke av LRSK, men godkjente funn av NSKF-arter tas likevel med i rapporten for oversiktens skyld.

Hva skal rapporteres?

En fullstendig rapporteringsliste for Sør-Trøndelag finner du ved å gå inn på «Dagens observasjoner» på Artsobservasjoner. I margen på venstre side velger du «LRSKs funnstatus» og så «Sør-Trøndelag». Trykk så på «Endre utvalg» for å få opp listen for Sør-Trøndelag. Det er i tillegg ønskelig at det rapporteres funn av rødlistearter med hekkeindikasjoner, observasjoner av arter fra uvanlige lokaliteter, sene og tidlige observasjoner, høye antall og vinterfunn av arter som normalt trekker sydover.

For funn av arter listet i tabell 1, ønsker LRSK å motta bilder, en beskrivelse eller annen dokumentasjon før funnet publiseres. For øvrige arter kreves det normalt ingen dokumentasjon. Observasjoner av arter som ikke står i tabell 1 kan likevel underkjennes dersom momenter ved observasjonen tilsier det. Observatører vil kunne bli bedt om å beskrive funn gjort på ekstreme datoer, på svært uvanlige lokaliteter e.l.

Endringer i rapporteringslistene

Svartglente, steppenhauk, svartehavsmåke, sibirpiplerke, elvesanger og gransanger ua. *tristis* er fjernet fra NSKFs liste og legges derfor til i tabell 1. Endringene har virkning fra 1.1.2014.

Hvordan lage beskrivelser?

Funn av arter som står i tabell 1, blir ikke publisert og inkludert i funnstatistikken uten at funnet er dokumentert med foto eller en beskrivelse av kjennetegn og omstendigheter. Det er viktig å presisere at årsaken til at en beskrivelse etterspørres, ikke er at funnet i utgangspunktet betviles. Artene som er listet opp i tabell 1 er genuint sjeldne i fylket, og flere ligner mye på andre, nærstående arter og kan derfor by på identifikasjonsmessige utfordringer. Når en beskrivelse er laget, er også detaljene rundt funnet bevart for ettertiden. Kravet om beskrivelser eller dokumentasjon gjelder alle observatører, også de mest erfarne, og det inkluderer også LRSKs medlemmer, som må beskrive egne funn på lik linje med alle andre.

Når man lager en sak på et funn, er det viktig å få med alle kjennetegn som ble sett som gjorde at fuglen kunne artsbestemmes. Skriv gjerne også noen ord om generelt utseende, størrelse og proporsjoner, gjerne sammenlignet med andre arter. Fyller man ut alle punkter i skjemaet som virker relevante for observasjonen, så får man med alt som er vesentlig. For å lage en god beskrivelse er det på ingen måte nødvendig å være spesielt skrivefær. Kjennetegn og omstendigheter kan godt skrives ned med

halve setninger og delvis på stikkordsform om nødvendig. Det er innholdet som er viktig, ikke hvordan setninger er formulert.

Beskrivelser til LRSK og NSKF på sjeldne arter lages i Artsobservasjoner. Fjorårets observasjoner som krever beskrivelser finnes i restanselisten nederst til høyre på startsiden. Finnes ikke observasjonen der, så velg fanen «Vis funn», søk opp observasjonen og velg så underfanen «Administrer funn». Til høyre på linjen for det aktuelle funnet finnes et skjemaikon. Ved å trykke på dette, kommer det frem et skjema som kan fylles ut for å lage en rapport på et sjeldent funn.

Funn av nasjonale sjeldenheter og nye arter for fylket

Kanadatrane ble ny art for fylket og landet i 2012. Sør-Trøndelags første silkehegre, sett i 2011, presenteres også i denne rapporten. Andre NSKF-arter som presenteres er brilleand, stor-skrikørn, grønlandsmåke av underarten *kumlieni* (2), hvitvingesvarterne, rødhodevarsler og gråsisik av underarten *rostrata*. Av andre arter med færre enn ti funn i fylket presenteres vår tredje og fjerde lappugle, femte slagugle og syvende busksanger. Alle presenterte funn av NSKF-arter er godkjent av NSKF (Olsen 2014).

Tabell 1. Observasjoner av følgende arter/underarter skal behandles av LRSK/Sør-Trøndelag og skal dokumenteres med beskrivelse, foto e.l. I tillegg kreves det beskrivelse av arter/underarter som er nye for fylket og for arter som skal godkjennes av NSKF, samt av alle hybrider.

Dvergsvane	Sivhauk	Snøugle	Rødvingetrost ua. <i>coburni</i>
Tundragås ua. <i>flaviostris</i>	Steppehauk (fra 2014)	Slagugle	Gresshoppesanger
Dverggås	Musvåk	Lappugle	Elvesanger (fra 2014)
Snøgås	Lerkefalk	Nattravn	Rørsanger
Ringgås ua. <i>bernicla</i>	Myrrikse	Isfugl	Myrsanger
Mandarinand FF ¹	Avosett	Hærfugl	Busksanger
Snadderand FF ¹	Alaskasnipe	Trelerke	Gransanger ua. <i>tristis</i>
Amerikakrikkand	Dobbeltbekkasin ²	Tartarpiplerke	Lappsanger
Knekkand FF ¹	Polarsvømmesnipe	Sibirpiplerke (fra 2014)	Dvergfluesnapper
Taffeland FF ¹	Polarjo juv.	Lappiplerke	Tornskate
Stellerand	Svartehavsmåke (fra 2014)	Sitronerle	Svartkråke
Havlire	Sabinemåke	Gulerle ua. <i>flava</i>	Rosenstær
Stormsval	Splitterne	Linerle ua. <i>yarrellii</i>	Pirol
Egretthegre	Svartterne	Nattergal	Polarsisik ua. <i>hornemanni</i>
Glente	Polarlomvi	Svartrødstjert	Hortulan
Vepsevåk	Skogdue	Svartstrupe	Vierspurv
Svartglente (fra 2014)	Turteldue	Steinskvett ua. <i>leucorhoa</i>	Dvergspurv

¹Kun enslige FF. ²Gjelder kun observasjoner utenom hekkeområdene.

Forkortelser og tegnforklaring

For en del arter nevnes antall funn for årene 2007-2011 i artsomtalen. Tidligere årsrapporter nevnes også i noen artsomtaler. Referansene til de aktuelle rapportene er ikke tatt med under hver art, men kan i stedet finnes i referanselisten bakerst i denne rapporten. Som hovedregel er maksimalt fire observatører listet opp for hvert funn. For arter i kategori C, D og E nevnes dette bak artsnavnet. Forklaring på kategoriseringen finnes i NSKFs rapporter, f.eks. Olsen mfl. (2010).

For å begrense størrelsen på årsrapporten, er kommunenavn og uttrykk forkortet i henhold til tabellene under.

Agdenes = A.

Bjugn = B.

Frøya = F.

Hemne = He.

Hitra = Hi.

Holtålen = Ho.

Klæbu = K.

Malvik = Ma.

Meldal = Md.

Melhus = Mh.

Midtre Gauldal = MG.

Oppdal = Op.

Orkdal = Or.

Osen = Os.

Rennebu = Re.

Rissa = Ri.

Roan = Ro.

Røros = Rø.

Selbu = Se.

Skaun = Sk.

Snillfjord = Sn.

Trondheim = Tr.

Tydal = Ty.

Ørland = Ø.

Åfjord = Å.

Ad. = voksen (adultus)

Subad. = nesten fullt utfarget voksendrakt

Juv. = flyvedyktig ungfugl i første komplette fjædrakt (juvenilis)

Pull. = årsunge som enda ikke kan fly (pullus)

1K = individ i første kalenderår

2K = individ i andre kalenderår

2K+ = individ i andre kalenderår eller eldre

F = hunn (female)

FF = hunnfarget

M = hann (male)

ind. = individ(er)

min. = minimum

maks. = maksimum

ua. = underart

sy. = syngende

rm. = fuglen ble ringmerket

rug. = rugende

N, Ø, S, V = nord, øst, sør, vest

pt = på trekk (etterfulgt av himmelretning)

km = kilometer

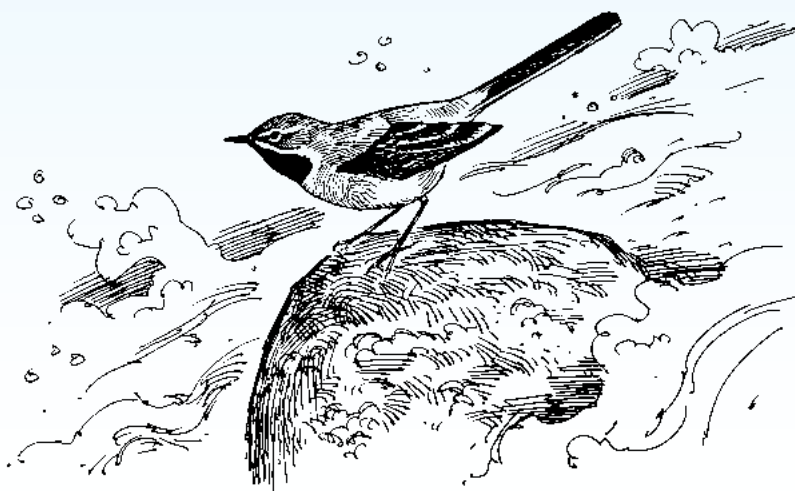
nm = nautiske mil

s.st. = samme sted

div. lok. = diverse lokaliteter

* = En stjerne bak dato betyr at funnet er belagt med dokumentasjon som foto, lydopptak, video eller lignende. Dette angis normalt bare for arter i tabell 1. En stjerne før observatørnavn angir at observatøren oppdaget fuglen(e).

< > = Første siffer angir antall individer av arten funnet i fylket til og med 1970, og andre siffer angir antall individer i perioden 1971-2012 (inkludert omtalte funn).



Registreringer fra 2012 og nye registreringer fra tidligere år



Sædgås av underarten *rossicus* ved Ekle, Trondheim 4. april 2012. De oransje beina er et godt kjennetegn for å skille sædgjess fra kortnebbgjess. Foto: Jon Helle.

Knoppsvane *Cygnus olor*

Tre par knoppsvaner hekket i Sør-Trøndelag i 2012. Funn fra mars og april i Bjugn og Hemne antas å dreie seg om parene som hekket i fylket. Det samme gjelder funn i Hemne og Hitra i oktober. Årets forekomst anslås dermed til 23 ind., inkludert 13 unger fra hekkefunnene. **Hekkefunn:** 1 par med 5 pull. Setervika, Os. 19.3-5.8 (JGY, AVA, ØJS). 1 par med 5 pull. Indre Åfjorden, Å. 15.4-9.7 (HER, HDA, ALI). 1 par med 3 pull. Indre Åstfjorden, Sn. 29.4-24.9 (JST, JØB, MMA mfl.). **Andre funn:** 1 par Brekkvatnet, B. 16.3 (GDY, TRI, JSØ, ASØ). 1 ad. Børøysundet, Hi. 8.-9.4 (AWE). 1 ad. Været, B. 11.4 (HER). 1 par Likroken, Rovatnet, He. 24.4 (BBJ). 2 ind. Gaulosen, Mh. og Tr. og Viggja, Sk. 24.-25.4 (SNK, RES, OHO, MVE). 1 ad. Indre Hemnfjorden, He. 17.6-31.12 (AKJ, KTO, JOB). 1 ind. Slettestjønn, Re. 15.7 (EBA). 1 1K Bellsvika, He. 4.10 (NN, bilde i Avis Sør-Trøndelag). 5 ind. Nesvatnet, He. 18.10 (IRØ). 1 1K Strandfjæra, Hi. 9.-10.11 (ARB, OSF mfl.).

Dvergsvane *Cygnus columbianus*

I desember 2011 dukket det opp en flokk med 5 adulte og 1 2K dvergsvaner i Ørland. Det er sannsynligvis sistnevnte fugl som valgte å holde seg i kommunen inn i det nye året. **Alle funn:** 1 3K div. lok. Ø. 1.1-12.2 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.).

Sangsvane *Cygnus cygnus*

Syv hekkefunn ble konstatert denne sommeren, noe som er høyeste antall noensinne. Hekkingene fordeler seg på Meldal (2), Agdenes, Hitra, Midtre Gauldal, Rennebu og Røros. I tillegg kan observasjonen av 1 par med 2 1K i Rennebu 15.9 godt dreie seg om ytterligere en hekking. Det gjøres også stadig flere observasjoner av sangsvaner sommerstid uten at hekking konstateres. På Røros er sangsvaner observert på syv lokaliteter i juni i tillegg til hekkefunnet, men fuglene har ikke vært stabile, og ingen konkrete hekkeindikasjoner er rapportert. **Hekkefunn:** 1 par med 3 pull. Slettestjønn, Re. 4.4-21.9 (MMA, PWB mfl.). 1 par med 6 pull. Langensjøen, Rø. 18.5-24.6 (MVE, ESÆ, GAS, TTH). 1 par rug. Lidlbunmyran, Md. 19.-22.5 (KKR, ØHE). 1 par med 5 pull. Havmyran, Hi. 26.5-22.6 (AWI, GBA). 1 par med 4 1K Langvatnet ved Hølsjøen, Md. 10.6-12.8 (MMA). 1 par med 3 pull. Flognan, Soknedalen, MG. 16.6 (ØSO, ØJS). 1 par med 3 1K Valtjønn, A. 15.8 (TMO). **Andre utvalgte funn:** 1 par Holtvatna, MG. 31.3-2.5 (AMS, JEL, ØSO). 5 ind. Grønbacken, Op. 28.5-2.6 (KAS,

BES mfl.). Min. 6 ind. Havmyran, Hi. 28.5-20.7 (GBA, TKV). 4 ind. Sildertjønn, Ty. 1.7 (KNI). 2 ad. og 2 1K Døvatnet, Re. 15.9 (KAU).

Sædgås *Anser fabalis*

45 ind. ble sett i løpet av året, hvorav 7 er rapportert som underarten *rossicus*, mens kun 1 ind. var av underarten *fabalis*. Ørland hadde en uvanlig god forekomst av gjess i desember 2011, og denne toppet seg på ettervinteren. Min. 36 sædgjess ble sett på Ørlandet i mars. Sommerfunnene dreier seg om ikke-hekkende individer. Antall ind. foregående år: 2011 (22), 2010 (9), 2009 (5), 2008 (7) og 2007 (1). **Alle funn:** Opptil 36 ind. (min. 7 ua. *rossicus*, 1 ua. *fabalis*) div. lok. Ø. 1.1-5.4 (HER, JSØ, MMA mfl.). 2 ind. pt Ørland, Ma. 15.-18.3 (PSH). 1 ind. (ua. *rossicus*) Ekle, Tr. 25.3-4.4 (THA, MVA mfl.). 3 ind. Volløya, Mh. 3.5 (HER). 1 ind. Været, B. 9.5-22.6 (HER). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 3.6 (NGR). 1 ad. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 20.8 (HER). 1 ind. Leirbakken, Ø. 31.12 (HER).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Sene høst- og vinterfunn: Min. 23 ind. div. lok. Ø. 1.1-15.3 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.). Opptil 29 ind. Torp, Ma. 16.-18.2 (PSH, TRE, KWO, EBA, DOB). Opptil 29 ind. Gaulosen, Mh. 2.-6.3 (KWO, EBA mfl.). Opptil 142 ind. Vikvarvet og Storøya, Se. 10.-25.11 (JSA, TMØ). **Sommerfunn:** 3 ind. Gaulosen, Mh. 8.-20.6 (VAK).

Tundragås *Anser albifrons*

Den invasjonsartete opptredenen av tundragås som startet i november 2011, kulminerte på ettervinteren 2012. Forekomsten var merkbar over store deler av fylket, men mest spektakulære var flokkene i Ørland. Frem til nyttår hadde minimum 41 ind. blitt registrert i kommunen, og antallet fortsatte å bygge seg opp de tre neste månedene. Det toppet seg 25.3, da minst 133 ind. ble talt, deriblant en flokk på hele 109 ind. nord i Grandefjæra. Siste observasjon i Ørland denne våren ble 2 ind. i Grandefjæra 19.4. En av fuglene i rekordflokk 25.3 hadde en svart halsring med inskripsjonen LCS. Denne fuglen ble merket i Litauen 21.4.2009. Mange avlesninger er gjort i Nordrhein-Westfalen vest i Tyskland den første vinteren og neste høst. Den ble så registrert på Sletland 20.11.2011 og noen uker på Sunnmøre fra 29.1 til 3.3.2012, før den dukket opp i Ørland. I resten av fylket ble 15 ind. sett, noe som bringer årstotalen opp i minst 148 ind. Av disse er 8 ind. rapportert som *flavirostris*, mens rundt 136 ind. var av underarten *albifrons*. 2 ind. ble sett på

vårtrekk og 2 ind. på høsttrekk, mens resten bør betraktes som en del av den store vinterinfluksen. Antall ind. foregående år: 2011 (124), 2010 (10), 2009 (8), 2008 (17) og 2007 (3).

Alle funn: Opptil 133 ind. (8 ua. *flavirostris*, de fleste andre ua. *albifrons*) div. lok. Ø. 1.1-19.4 (PWB, MMA, EBA, OGI mfl.). 8 ad. (ua. *albifrons*) Sistranda, F. 14.-27.1 (ARB, KTH, OSF). 1 2K Sundet, Gaulosen, Tr. 2.1 (KWO). 2 ind. Gaulosen, Mh. og Tr. 5.-6.3 (OHO, EBA). 2 ind. (ua. *albifrons*) Gaulosen, Mh. og Tr. 25.4-2.5 (PWB mfl.). 1 ad. (ua. *albifrons*) Flatnesfjæra, Ø. 8.-15.9 (SME, GDY, ORY, JSØ mfl.). 1 ind. Storøya og Neadeltaet, Se. 27.9-14.10 (JSA, KVO).

Dverggås *Anser erythropus* E

Årets fugl holdt seg sammen med grågjess. Det eneste tidligere funnet i Sør-Trøndelag var 1 ad. ved Uthaug og Flatesfjæra, Ørland 20.10-2.11.2001. Begge disse funnene plasseres i kategori E. I Nord-Sverige har Svenska Jägareförbundet drevet et reintroduksjonsprosjekt siden 1981. Disse fuglene er preget på hvitkinngjess for å gi dem en tryggere trekkrute enn den opprinnelige fennoskandiske bestanden. Fuglene ble imidlertid tatt fra fangenskap, og flere viser seg å ha vært kryssninger med tundragås. Fuglene hybridiserer også med hvitkinngjess. Høstbestanden i Sverige ble anslått til 120-130 ind. i 2011 (Svenska Jägareförbundet). Det er overveiende sannsynlig at dverggjess som påtreffes i det sørlige Norge i dag er svenske fugler fra denne bestanden. Det foreligger nå ingen kjente funn i Sør-Trøndelag av dverggjess fra den opprinnelige fennoskandiske bestanden, og arten fjernes derfor fra fylkets artsliste.

Alle funn: 1 3K+ Gaulosen og Udduvoll, Mh. og Tr. 11.-12.9 (DOB, GFR mfl.).

Grågås *Anser anser*

Vinterfunn: 5 ind. Strømøya, F. 1.1 (KTH). 173 ind. div. lok., Ø. 1.1-18.2 (HER mfl.). 1 ind. Udduvoll, Mh. og Volløya, Tr. 8.-28.1 (GBA, ESÆ). 1 ind. Tillerbrua og Nordset, Nidelva, Tr. 12.-26.1 (EBA mfl.). 24 ind. Sistranda, F. 14.-27.1 (ARB, KTH). 1 ind. Midtsandan, Ma. 15.1-29.2 (PSH mfl.). 3 ind. Bingsholmsråsa, Å. 25.-26.2 (TGI, ØSO mfl.). 4 ind. Mausundvær, F. 26.2 (HLI). 21 ind. div. lok. Ø. 1.-31.12 (HDA mfl.). 23 ind. pt S Værebukta og Strindmarka, Tr. 6.12 (EBA, PWB). 1 ind. Vaskarvika, B. 7.12 (GDY). **Store antall:** Opptil 3000 ind. Hoøya, Ø. 5.-9.4 (AWI mfl.). 2060 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 20.8 (HER). 2020 ind. Gaulosen, Mh. 11.9 (DOB, GFR).



Adult dverggås fra Udduvoll, Melhus 12. september 2012. Fuglen stammer med stor sannsynlighet fra det svenske reintroduksjonsprosjektet og plasseres derfor i kategori E.
Foto: Erik Bangjord.

Stripegås *Anser indicus* E

10 ind. ble sett i 2012. Alle fugler som blir sett i Norge stammer fra utsatte eller rømte bestander. Antall ind. foregående år: 2011 (7), 2010 (1), 2009 (23), 2008 (19) og 2007 (23).

Alle funn: 3 ind. Storfosna, Ø. 5.5 (JSP). 1 ind. Ringavatnet, Md. og Hostonvatnet, Or. 26.5 (MMA). 2 ad. Melstein, B. 24.6 (HER). 1 ad. Været, B. 26.7 (HER). 2 ind. Storøya, Se. 25.-28.8 (JSA, TMØ). 1 ind. div. lok. Ø. 8.9-20.10 (ORY, JSØ mfl.).

Ringgås *Branta bernicla*

88 ind. er rapportert, hvorav 11 er angitt å være av den vestlige underarten *brota*. Alle var fugler på høsttrekk. Antall ind. foregående år: 2011 (6), 2010 (6), 2009 (295), 2008 (175) og 2007 (24). **Alle funn:** 1 ind. (ua. *brota*) Udduvoll, Volløya og Gaulosen, Mh. og Tr. 5.-6.9 (GFR mfl.). 50 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 6.9 (PEL). 3 ind. ptSV Amfiet, Grandefjæra, Ø. 7.9 (MMA). 2 ad. og 5 1K Været, B. 18.9 (HER). 17 ind. Sula, F. 28.9 (EBA). 9 ind. (ua. *brota*) ptSV Titran, F. 29.9 (MMY, ETH). 1 ind. (ua. *brota*) Amfiet, Grandefjæra, Ø. 17.10 (HER, SME, GDY).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Minimum 4979 hvitkinngjess ble sett i 2012. 10 var på vårtrekk, én fugl besøkte oss i juni, mens resten var på høsttrekk. Ett ind. på Ørlandet ble sett inn i desember, men den gjorde ikke overvintringsforsøk. Fuglen på Gaulosen i juni var ringmerket som 1K i Oslo sommeren 2011. Den tilhører dermed Oslofjord-bestanden og har ikke kommet fra Svalbard. Antall ind. foregående år: 2011 (22301), 2010 (493), 2009 (2996), 2008 (1069) og 2007 (3241).

Alle funn: 2 ind. Gaulosen, Tr. 11.-12.4 (PWB, MMA, OHO). 3 ind. Været, B. 11.4 (HER). 5 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 19.-27.4 (GDY, KAG mfl.). 1 2K Gaulosen, Mh. og Volløya, Tr. 6.-19.6 (KWO). 2 ind. Grandefjæra og Innstrandfjæra, Ø. 6.9-9.10 (SME, GDY mfl.). Min. 4934 ind. ptS Sula, Titran, Bogøyvær og Mausundvær, F. 26.9-7.10 (MMY, ESÆ mfl.). 1 ind. Gaulosen, Mh. 5.10 (KWO mfl.). 30 ind. ptSV Kattem, Tr. 16.10 (TON). 1 ind. div. lok. Ø. 17.11-12.12 (HDA mfl.).

Rustand *Tadorna ferruginea* NSKF E

Fuglen var ringmerket med en gul plastring og er en rømt fangenskapsfugl.

Alle funn: 1 2K+ M Gaustadvatnet, Mh. 28.4-12.5 (OHE, PSR, ØSO mfl.).

Gravand *Tadorna tadorna*

Innlandsfunn: 4 ind. Sagbukta, Selbusjøen, K. 23.3-2.4 (KWO). Opptil 9 ind. Flønes, Se. 25.3-6.5 (JSA, MMY, TRE). 1 ind. utløpet av Aursunden, Rø. 30.3 (KAS, BES). 13 ind. Stororkelsjøen, Op. 12.7 (JOB, DJV). **Nevneverdig lokalitet:** 2 ind. Sula, F. 26.-28.9 (KHE mfl.). **Store antall:** 133 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 2.6 (ALO).

Brudeand *Aix sponsa* E

Fuglen er med stor sannsynlighet en rømt fangenskapsfugl og plasseres derfor i kategori E, i likhet med andre tidligere funn i Norge. Arten er registrert én gang tidligere i Sør-Trøndelag, ved Dolmøya, Hitra 14.5.1993.

Alle funn: 1 M Eidsvatnet, B. 1.5-15.7 (SME, GDY, JSØ mfl.).

Brunnakke 1K hann, Nedre Leirfoss, Trondheim 16. desember 2012. Grå, adulte fjær som begynner å tre frem på ryggen og flanken, avslører at fuglen er en hann.
Foto: Bjørn Tanem.



Mandarinand *Aix galericulata* C

Årets fugl er den samme som ble sett i Ørland før nyttår.

Alle funn: 1 F Brekstadfjæra og Flatnesfjæra, Ø. 1.1-22.4 (HER, PWB, JSØ mfl.).

Brunnakke *Anas penelope*

Fem hekkefunn ble konstatert i Melhus (2), Oppdal (2) og Hemne.

Vinterfunn: Opptil 57 ind. div. lok. Ø. 1.1-26.2 (HDA mfl.). 1 F Buvika, Sk. 2.1 (ESÆ). 2 FF Gjølmesfjæra, Or. 3.1 (MMA). 1 1K M Øvre Leirfoss og Nedre Leirfoss, Tr. 8.-30.12 (EBA mfl.). Opptil 151 ind. Døsvika, Ø. 8.-17.12 (HDA, SME, GDY). **Store antall:** 610 ind. Litlvatnet, A. 13.10 (PSR, OHE). 212 ind. Innstrandfjæra, Ø. 2.11 (HER).

Snadderand *Anas strepera*

Til sammen 8 ind. ble registrert i løpet av året, en litt svakere forekomst enn de siste årene. Antall ind. foregående år: 2011 (18), 2010 (12), 2009 (11), 2008 (17) og 2007 (7).

Alle funn: 1 par Flønes, Se. 22.-26.4 (TRE, GBA, JSA). 1 M Rien, Rø. 25.5 (ESÆ). 2 M Litlvatnet, A. 7.10-18.11 (ESÆ, TAS, OHE, PSR, RES mfl.). 1 M Været, B. 12.10 (HER, GBA). 1 FF Litlvatnet, A. 20.10 (ESÆ). 1 M Innstrandfjæra og Uthaug, Ø. 3.11-22.12 (MVE, HER mfl.).

Krikkand *Anas crecca*

Til sammen 18 hekkefunn ble gjort, fordelt på Hitra (5), Oppdal (5), Hemne (2), Melhus (2), Bjugn, Rissa, Trondheim og Tydal. Vinterforekomsten var også god med 156 ind. i januar og februar og 49 ind. i desember.

Vinterfunn: Min. 11 ad. Nidarø til Sluppenbrua, Nidelven, Tr. 1.1-25.2 (AWI, GBA, SBA mfl.). 5 ind. Ranheimsfjæra til Leangenbukta, Tr. 1.1-27.2 (GBA, EBA, SBA mfl.). Min. 40 ind. div. lok. Ø. 1.1-26.2 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.). Opptil 90 ind. Været, B. 28.1-7.2 (HER, EBA, TRI). 3 M og 4 F Gjæsingen, F. 29.1 (TBO). 1 M Terningan, Sn. 2.2 (MMY, ESÆ). 1 F Buvika, Sk. 17.2 (ESÆ, HÅS). 1 F Midtsandan, Ma. 26.2 (PSH). Opptil 2 ind. Grilstadfjæra til Leangenbukta, Tr. 1.-30.12 (THE mfl.). Opptil 9 ind. Nidarø, Tr. 2.-27.12 (BJT mfl.). 38 ind. Været, B. 30.12 (HER, AER, TRI). **Stort antall vår:** 100 ind. Borgosen, Rø. 18.5 (MVE). **Stort antall høst:** 620 ind. Litlvatnet, A. 18.9 (ESÆ).

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* <0,16>
To vårfunn ble gjort i 2012.
Alle funn: 1 M Flønesneset og Vikaøra, Nea, Se. 26.4-13.5* (*JSA, TRE, EGR). 1 M Langensjøen, Rø. 18.5* (MVE).

Stokkand *Anas platyrhynchos*
Store antall: 1000 ind. Grandefjæra, Ø. 1.1 (HER, TRI, JSØ, JSP). 1500 ind. Grandefjæra, Ø. 13.10 (JSØ). 1220 ind. Litvatnet, A. 23.11 (GBA).

Stjertand x stokkand
Anas acuta X *A. platyrhynchos*
Årets funn er det første i fylket av denne hybridkombinasjonen.
Alle funn: 1 M Borgosen, Rø. 18.5* (MVE).

Stjertand *Anas acuta*
Årets forekomst anslås til 103 ind. Av disse ble 13 ind. sett i januar og februar, 38 ind. var rene vårfunn, 13 ind. ble sett i juni og juli, 36 ind. er rapportert på høsten, mens 3 ind. ble sett opp i desember. Ingen hekkefunn ble gjort. Antall ind. foregående år: 2011 (92), 2010 (94), 2009 (50), 2008 (41) og 2007 (36).
Vinterfunn: 3 M Grandefjæra, Ø. 1.-29.1 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 2.1-21.4 (HDA mfl.). 2 ad. Døsvika, Ø. 8.1-12.2 (PEL mfl.). 4 ind. Fevåg, Ri. 21.1-1.4 (JEI, ORY mfl.). 1 M Været, B. 28.1 (HER, TRI). 2 ind. Indre Bjugnforden, B. 29.1-5.2 (HDA, HER). 1 ad. M Leangenbukta til Værebukta, Tr. 8.7-31.12 (THE mfl.). 1 M Uthaug, Ø. 12.12 (GDY, SME). 1 M Vaskarvika, B. 17.12 (GDY, SME).
Funn fra hekkeområdene: 1 par Slettestjøna, Re. 5.5-5.6 (RES mfl.). 1 M Revsjøen, Rø. 10.6 (TTH).

Knekkand *Anas querquedula*
Kun én knekkand er rapportert i 2012. Dette er den svakeste forekomsten siden 1991, som var siste år uten observasjoner. Antall ind. foregående år: 2011 (14), 2010 (4), 2009 (11), 2008 (12) og 2007 (4).
Alle funn: 1 M Eidsvatnet, B. 28.4-2.5 (HER, TRI, GME, JSØ).

Skjeand *Anas clypeata*
Anslagsvis 29 ind. ble sett i løpet av året. Et januarfunn er uvanlig. I tillegg var 12 ind. fugler på vartrekk, 5 ind. ble sett på Gaulosen i juli, mens 11 ind. var høstfunn. Antall ind. foregående år: 2011 (44), 2010 (33), 2009 (45), 2008 (16) og 2007 (21).
Alle funn: 1 ind. Tarva, B. 10.1 (OFR). 1 par Neadeltaet, Se. 10.5 (TRE). 1 par Reksåsvatnet,

Mh. 13.5 (MHE, ØHE). 1 M Brekkvatnet, B. 13.5 (HDA). 1 par Eidsvatnet, B. 15.5-5.6 (SME, GDY, HDA, PEL mfl.). 1 par Slettestjøna, Re. 5.6 (ORG). 1 M Eidsvatnet, B. 5.6 (HER, JSØ). 1 par Kråkvåg, Ø. 9.6 (JSØ, ASØ). 5 ind. Gaulosen, Mh. 5.-12.7 (MMY, SGJ, AST mfl.). 4 FF Litvatnet, A. 7.9-23.11 (MMA, GBA, KWO, EBA mfl.). 2 ind. Eidsvatnet, B. 9.9-14.10 (ORY, ABR, TGE, TRI). 2 FF Buvika, Sk. og Gaulosen, Mh. 15.-25.9 (TBO, PWB, KWO, DOB, BJT). 1 FF Gjølmesfjæra, Or. 26.9 (MMA). 2 ind. Innstrandfjæra, Ø. 5.-12.10 (HÅS, AER).

Taffeland *Aythya ferina*
Høsten 2011 opplevde vi en influks av taffeland i Sør-Trøndelag, men denne førte ikke til noen tilsvarende god forekomst etter nyttår. Fire ind. er rapportert, alle i første halvår. Antall ind. foregående år: 2011 (18), 2010 (3), 2009 (1), 2008 (2) og 2007 (2).
Alle funn: 1 M Valøya, Grilstadfjæra og Ranheimsfjæra, Tr. 1.1-2.3 (EBA, GBA, SBA mfl.). 1 FF Vessøra, He. 19.-20.2 (HAO, KTO, JOB). 1 M Flønes, Se. 22.4 (TRE, GBA, JSA). 1 M Eidsvatnet, B. 30.4-1.5 (ARB, JSØ, ASØ, SME, GDY mfl.).

Toppand *Aythya fuligula*
Åtte hekkefunn ble gjort i Oppdal (3), Rennebu (2), Meldal, Midtre Gauldal og Orkdal kommuner. Funnet på Sula er det første kjente for lokaliteten.
Store antall vinter: Ca. 25 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.1-29.2 (KWO, OHO mfl.). 25 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 29.2 (PWB, EBA). Ca. 25 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.-31.12 (GBA mfl.).
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Sula, F. 30.9 (KHE mfl.).

Bergand *Aythya marila*
Årets forekomst anslås til 47 ind., pluss 3 pulli fra ett hekkefunn. 5 fugler er rapportert i januar, 21 ble sett på vartrekk, 4 ind. ble sett i hekkeområdene, 1 ind. ble sett sommerstid i lavlandet, mens 16 ind. ble registrert under høsttrekket.
Funn fra hekkeområdene: 1 par Havsjøen, Rø. 7.-18.6 (TTH). 1 F Næringtjønnin, Op. 5.7 (SME). 1 F med 3 pull. Butjørna, Op. 14.8 (CLO).
Vinterfunn: 4 ind. Gaulosen, Mh. og Tr. 1.1-23.1 (KAS mfl.). 1 2K M Litvatnet, A. 17.1-20.4 (GBA, HER mfl.).

Ærfugl *Somateria mollissima*
Innlandsfunn: 1 M Flønes, Se. 12.5 (OHE, TGI). **Store antall:** Opptil 2400 ind. Muruvika og Hommelvika, Ma. 31.3-21.4 (GBA, KWO, EBA, SBA mfl.). 3100 ind. Sula, F. 29.9 (OHE). 1000 ind. Buvika, Sk. 15.11 (GBA).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*
Det ble et nytt magert år for praktærfugl i Sør-Trøndelag. Kun 11 individer ble registrert. Antall ind. foregående år: 2011 (9), 2010 (34), 2009 (27), 2008 (7) og 2007 (4).
Alle funn: Opptil 1 ad. M og 2 2K M Bjugnforden, Ø. og B. 5.-29.1 (GBA, ABR mfl.). 1 2K M og 1 F Garten, Ø. 17.1 (HER). 1 ad. M Kyrksæterøra, He. 12.3-17.4 (HAO, KSÆ, KTO mfl.). 1 ad. F Kyrksæterøra, He. 9.4 (GBA, EBA). 1 2K M Leangenbukta, Tr. 31.8 (GBA). 1 ad. M og 2 F Døsvika, Ø. 30.12 (HDA, PEL).

Havelle *Clangula hyemalis*
Kun ett hekkefunn ble gjort i 2012 i Oppdal. Arten ble i tillegg registrert på åtte andre lokaliteter i hekkeområdene i Oppdal (4) og Tydal (4). Under vartrekket ble minst 108 ind. sett i ferskvann, fordelt på Tydal (36), Røros (29), Selbu (28), Holtålen (6), Klæbu (4), Trondheim (3) og Bjugn (2) kommuner. Tilsvarende tall på høsten var 33 ind. i Selbu (17), Tydal (15) og Orkdal. Antall ferskvannsfunn under vartrekket er uvanlig høyt og skyldes trolig sein isgang i fjellet.
Hekkefunn: 4 1K Stororkelsjøen, Op. 10.9 (PWB). **Andre funn fra hekkeområdene:** 1 par Gjetbekkvika, Ty. 5.6 (TRE). 2 M Nordre Snøfjelltjørn, Op. 15.6 (PWB, PSR). Min. 10 ind. Unndalen og Unndalsvatnet, Op. 20.6-17.7 (MVE, PWB mfl.). Min. 3 par Stororkelsjøen, Op. 22.6-26.7 (PWB mfl.). 2 ind. Vesle Orkelsjø og Kviknetjørna, Op. 23.6-17.7 (PWB mfl.). 1 par Gardkleppsjøen, Ty. 29.6 (TRE). 2 ind. Skreddarsjøane, Ty. 7.7 (BRA). 3 ad. Leirpullyskardet, Op. 11.7 (AJM). 2 ad. Reinheim, Op. 11.7 (AJM). 2 F Finnsjøen, Op. 12.7 (PWB). 8 ad. Finnkoisjøen, Ty. 6.8 (TRE). **Store antall:** Opptil 176 ind. Kyrksæterøra, He. 23.1-17.4 (KTO mfl.). Opptil 250 ind. Terningan, Sn. 27.1-17.4 (TBO, DOB mfl.). 120 ind. Ervika, F. 26.2 (KTH). Opptil 449 ind. Midtsandan til Hommelvik, Ma. 31.3-27.4 (PSH mfl.). 290 ind. Terningosen, Sn. 23.11 (MVE, LRA).

Svartand *Melanitta nigra*
Ingen hekkefunn ble gjort i 2012, men arten ble registrert på 13 mulige hekkeområder, fordelt på Tydal (6), Oppdal (3), Holtålen (2), Røros og Snillfjord. Under vartrekket ble hele 181 svartender observert i ferskvann i Røros (100), Selbu (51), Orkdal (15), Rennebu (4), Åfjord (4), Tydal (3), Hemne (2) og Melhus (2). Tilsvarende tall på høsten var 43 ind., med kommunefordelingen Orkdal (21), Bjugn (8), Trondheim (8), Selbu (5) og Melhus. Uvanlig mange svartender ble sett i ferskvann i mai fordi mange fjellvann fortsatt var islagte. Individer på Røros som ikke har blitt registrert etter mai er telt som vartrekere i oppsummeringen, selv om lokalitetene potensielt kan ha vært lavereliggende hekkeplasser.

Funn fra hekkeområdene: 1 par Mustjøna, Ty. 15.6 (TRE). 1 ind. Langensjøen, Rø. 16.6 (EVI). 10 ind. Stororkelsjøen og nærliggende vann, Op. 19.6-17.7 (PWB mfl.). 6 ind. Unndalsvatnet, Op. 20.-24.6 (MVE, EBA mfl.). 4 ind. Vesle Orkelsjø, Op. 23.6-17.7 (PWB mfl.). 3 ind. dam vest for Stortjøna, Finnsbrekka, Ty. 28.6-29.6 (TRE). 5 ind. Gardkleppsjøen, Ty. 29.6 (TRE). 4 ind. Remmafjellet, Sn. 5.7 (JØB). 3 ad. FF Skreddarsjøane, Ty. 7.7 (BRA). 4 ind. Eggjøna, Ty. 10.7 (TMØ). 3 F Falksjøen, Nedalen, Ty. 18.7 (TRE). 6 ind. Storovlingen, Ho. 18.-21.7 (TRE). 2 F Riasten, Ho. 21.7 (TRE). **Store antall vartrekk:** Opptil 51 ind. sentralt på Selbusjøen, Se. 24.4-20.6 (JSA). **Store antall:** 112 ind. Lauvøya,

Amerikakrikkand hann ved Langensjøen, Røros, 18. mai 2012. Den brede hvite, vertikale stripen mellom brystet og flanken og mangel på hvit skulderstripe skiller arten fra vår egen krikkand. Foto: Morten Venås.



Å. 26.2 (ESÆ, MMY, THA). Opp til 320 ind. Gaulosen, Me. og Buvika, Sk. 5.11-16.12 (GBA mfl.).

Brilleand *Melanitta perspicillata* NSKF <0,13> Forrige funn i fylket ble gjort i 2010.

Alle funn: 1 ad. M Stavøya, Været, B. 18.9* (HER).

Sjøreire *Melanitta fusca*

Fire hekkfunn ble gjort dette året i Oppdal (2) og Tydal (2). I tillegg er arten registrert på 8 potensielle hekkelokaliteter i kommunene Røros (4), Oppdal (2), Midtre Gauldal og Tydal. Under vårtrekket ble 101 ind. sett, en uvanlig god forekomst. Kommunefordelingen var Røros (69), Selbu (20), Tydal (8), Midtre Gauldal (2), Orkdal (2). Arten er ikke rapportert i ferksvann under høsttrekket.

Hekkefunn: 4 + 5 pull. Vesle Orkelsjø, Op. 5.8 (AST). 2 par rug. Ystesosen, Ty. 20.7 (TRE).

Andre funn fra hekkeområdene: 1 M Gjetstraumen, Håsjøen, Rø. 18.5-16.6 (MVE, EVI). 2 par Fjellsjøen, Rø. 9.6 (TTH). 8 ind. Langensjøen, Rø. 9.-24.6 (ESÆ, GAS, TTH, EVI). 3 par Revsjøen, Rø. 10.6 (TTH). 1 par Mustjøen, Ty. 15.6 (TRE). 2 ind. Stororkelsjøen og nærliggende vann, Op. 19.-25.6 (MVE, PWB, EBA, ORG). 15 ind. Vesle Orkelsjø og Kviknetjøerna, Op. 23.6-5.8 (HAO, PWB, AST, ORE). 2 ind. Unndalsvatnet, Op. 24.6 (JMM). 3 ind. Kameldyrstjøen, MG. 24.6-18.7 (AMS mfl.). **Andre ferskvannsfunn:** 2 M Gangåsvatnet, Or. 2.5 (MMA). 20 ind. Neadeltaet, Se. 10.-16.5 (TRE, JSA). 16 ind. utløpet av Aursunden, Rø. 15.-25.5 (MVE, ESÆ, TTH). 2 ind. Slettestjøen, Re. 22.-23.5 (GBA, SBA, ESÆ). Opp til 48 ind. Havsjøen, Rø. 23.5-18.6 (ESÆ, TTH). 2 ind. Borgosen, Rø. 23.-27.5 (MVE, ESÆ). 3 ind. Gjetstjøen, Rø. 25.5 (ESÆ).

Lappfiskand *Mergus albellus*

Årets fire fugler utgjør en normal forekomst av denne fåtallige arten. Antall ind. foregående år: 2011 (4), 2010 (11), 2009 (4), 2008 (8), og 2007 (2).

Alle funn: 1 FF Strømybotnen, F. 8.1-23.3 (KTH, ARB, KBE, OSF mfl.). 1 FF Gangåsvatnet, Or. 20.7 (MMA). 1 ind. Botngård og Høybakken, B. 10.-26.10 (GDY, HDA). 1 FF Litlvatnet, A. 13.10-1.11 (OHE, PSR, GBA, ESÆ, RES).

Storfugl *Tetrao urogallus*

Funnet er det første kjente fra Hitra.

Nevneverdig lokalitet: 1 ad. M Badstuvik, Hi. ca. 15.5-18.9* (ARB, OSF).

Rapphøne *Perdix perdix* E

Fuglen er rømt fra fangenskap.

Alle funn: 1 ind. Øysand, Gaulosen, Mh. 30.1-9.3* (RJO, OLA mfl.).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Det ble registrert 16 vaktler i 2012, en forekomst som er gjennomsnittlig i Sør-Trøndelag. Funn (antall ind.) foregående år: 2011 (35), 2010 (4), 2009 (15), 2008 (14) og 2007 (41).

Alle funn: 1 sy. Brååkrene, Gaulosen, Tr. 4.-6.6 (DOB, PWB). 1 sy. Austrått, Ø. 20.6 (JSØ, SME). 1 sy. Litlslåttet, Berg, Sn. 21.-27.6 (ØSO, ØJS, MMA, RES, GBA). Opp til 3 sy. Skavdalen, B. 21.6-16.7 (JSØ, GDY, MMY, ESÆ mfl.). 1 sy. Heggdal, Mh. 25.-29.6 (ESP, EBA). 1 sy. Strømmen, Ri. 25.6 (ORY). 1 sy. Nyheim, Ri. 25.6 (ORY). 1 sy. Kvamsleret, Mh. 29.6-4.7 (ESP, GOH). 1 sy. Kammen, Leinstrand, Tr. 1.7-8.8

(KAS, BES, VAK, MMY mfl.). 1 sy. Opphaug, Ø. 4.-12.7 (HDA). 1 sy. Sandstad, Hi. 10.7 (ARB). 1 sy. Grønningsmyra, Stadsbygd, Ri. 6.8 (NGR). 1 sy. Kvåls Minde, Leinstrand, Tr. 11.8 (KAS). 1 sy. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 16.-27.8 (HER, TRI, HDA).

Fasan *Phasianus colchicus* E

Alle fasaner i fylket stammer fra rømte eller utsatte fugler.

Alle funn: 2 M Hammarvika og Flatval, Fr. 28.1-27.11 (KTH, OSF mfl.). 1 M Leinløkken, Leinstrand, Tr. 31.1 (LNO). 1 M Nordskag, F. 12.11 (OSF).

Smålom *Gavia stellata*

13 hekkfunn ble konstatert i løpet av sommeren, fordelt på Midtre Gauldal (4), Hemne (2), Hitra (2), Tydal (2), Meldal, Selbu og Skaun kommuner.

Store antall: 119 ind. Muruvika, Ma. 27.4 (GBA). 90 ind. pr V Mausundvær, F. 6.10 (OHE, PSR).

Storlom *Gavia arctica*

I løpet av året ble 15 hekkfunn gjort, fordelt på Orkdal (3), Rissa (2), Røros (2), Trondheim (2), Hemne, Hitra, Malvik, Melhus, Oppdal og Skaun. Arten ble i tillegg registrert på 72 andre mulige hekkelokaliteter med kommunefordelingen Røros (12), Rissa (7), Melhus (6), Orkdal (6), Oppdal (5), Tydal (5), Skaun (4), Trondheim (4), Bjugn (3), Hitra (3), Meldal (3), Snillfjord (3), Hemne (2), Selbu (2), Åfjord (2), Holtålen, Klæbu, Malvik, Midtre Gauldal og Rennebu. 11 overvintrende individer er rapportert.

Overvintrende ind.: 2 ind. Beian, Ø. 2.1-3.3 (PWB, PEL). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 15.1 (OHE, PSR). 1 ind. Bjørnågen, Hi. 5.2 (SWA). 1 ind. Ytre Bjugn fjorden, B. 5.-9.2 (TRI, HER, HDA mfl.). 2 ind. Brekstadfjæra, Ø. 12.-25.2 (OHE, TKV, PSR, RHA, HDA). 2 ind. Lauvøya, Å. 26.2 (ESÆ, THA, MMY). 1 ind. Valsneset, B. 4.3 (TRI). 1 ind. Hommelvik, Ma. 30.12 (GBA).

Islom *Gavia immer*

Store antall: Opp til 91 ind. Været, B. 7.2-23.5 (HER mfl.). Opp til 44 ind. Været, B. 18.9-30.12 (HER, AER mfl.). **Sommerfunn:** Opp til 3 ind.

Været, B. 21.6-17.8 (HER). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 21.-31.7 (GDY, JSØ, SME).

Gulnebbblom *Gavia adamsii*

Anslagsvis 21 gulnebbblom ble registrert i 2012, hvorav 14 i første halvår og 7 i høsthalvåret.

Alle funn: 1 ind. Valsneset, B. 17.1-4.3 (SME, GDY, TRI). Opp til 8 ind. Grandefjæra, Gärten og Storfosna, Ø. 17.1-25.3 (SME, GDY mfl.). 1 ind. Gjæsingen, F. 29.1-3.5 (TBO, DOB). 2 ind. Bingsholmsråsa, Å. 25.-26.2 (TGI, ØSO mfl.). 1 ind. Ytre Bjugn fjorden, B. 5.3-22.4 (SME, GDY, TRI). 1 ind. Hosnaøyen, Å. 29.4 (NKG). Opp til 3 ind. Grandefjæra og Gärten, Ø. 12.9-24.11 (TBO mfl.). 3 ind. pt Heia, Titran, F. 25.9-6.10 (ESÆ, MMY, ETH). 1 ind. Været, B. 24.11-30.12 (HER).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Anslagsvis 20 dvergdykkere gjestet oss i 2012.

Registreringer på samme lokalitet både på ettervinteren og på høsten er ikke telt dobbelt. Antall ind. foregående år: 2011 (22), 2010 (30), 2009 (22), 2008 (12) og 2007 (7).

Alle funn: 2 ind. Gammelosen og Orkanger havn, Or. 1.-26.1 (RES, MMA mfl.). 2 ind. Nordset til Nedre Leirfoss, Nidelva, Tr. 1.1-15.3 (AWI, PWB mfl.). Opp til 3 ind. Strømmen, Ri. 2.1-6.4 (ABR, JBJ, EBJ mfl.). 2 ind. Sandstad, Hi. 22.1-26.2 (ARB mfl.). 1 ind. Børsa, Sk. 5.2-22.3 (KWO mfl.). 1 ind. Krokholten, Glåmos, Rø. 4.3 (ESÆ). 1 ind. Nervikbukta, Se. 15.4 (GBA). 1 ad. Litlvatnet, A. 13.10 (PSR, OHE). 3 ind. Gammelosen og Orkanger havn, Or. 21.10-26.12 (HMH, MMA mfl.). 1 ind. Uthaug, Ø. 30.10-2.11 (SME, GDY, HER). 3 ind. Nordset til Nidarø, Nidelva, Tr. 8.11-31.12 (GBA, KWO mfl.). 2 ind. Lysøysundet, B. 10.11 (GST). 1 ind. Lade til Brattøra, Tr. 24.11-26.12 (GBA, THE, JHE). 1 ind. Strømmen, Ri. 5.-31.12 (JEI, ESU, ARB). 1 ind. Beian, Ø. 18.12 (HER). 1 ind. Børsa, Sk. 23.12 (KWO).

Toppdykker *Podiceps cristatus*

Årets forekomst anslås til 9 individer når sannsynlige gjengangere ikke telles dobbelt.

Antall ind. foregående år: 2011 (5), 2010 (7), 2009 (6), 2008 (3) og 2007 (4).

Alle funn: 1 ind. Buvika, Sk. 16.1 (ESÆ). 1 ind. Valsneset, B. 17.1-4.3 (SME, GDY, TRI). 1 ind.

Toppdykker ved Hommelvik, Malvik 9. april 2012. Ni individer ble sett dette året, noe som er en god forekomst for fylket. Foto: Erik Bangjord.



Været, B. 7.2 (HER). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 12.2 (TKV, PSR, OHE, RHA). 1 ind. Hommelvik, Ma. 9.-11.4 (ESÆ, EBA mfl.). 1 1K Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 17.9-19.10 (ESÆ, KWO). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 27.-28.9 (JOB, HAO). 1 ind. Valsneset, B. 10.11 (GDY). 2 ind. Hoøya, Ø. 11.11 (HDA, PEL). 1 ind. Været, B. 24.11 (HER).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Et ferskvannsfunn er uvanlig.

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Gaulosen, Mh. 15.1-3.2 (ESÆ, ETH, BAT). 1 ind. Leangenbukta, Tr. til Muruvika, Ma. 3.3-3.5 (PWB, EBA mfl.). 2 1K Gjølmesfjæra, Or. 6.10 (HMH, RES). 1 1K Buvika, Sk. 19.-23.10 (KWO). 1 ind. Væresholmen, Tr. 30.12 (BJT). **Store antall:** Opptil 49 ind. Været, B. 7.2-9.5 (HER mfl.). 30 ind. Grandefjæra, Ø. 24.11 (TBO). **Ferskvannsfunn:** 1 ad. Gangåsvatnet, Or. 16.-18.10 (MMA).

Horndykker *Podiceps auritus*

15 hekkefunn ble konstatert på 10 lokaliteter, med kommunefordelingen Røros (4/4), Rennebu (4/2), Orkdal (3/1), Malvik (2/1), Melhus (1/1) og Midtre Gauldal (1/1). I tillegg ble arten registrert med 31 par i hekketid på ytterligere 22 lokaliteter, fordelt på Melhus (7/4), Skaun (4/3), Åfjord (4/1), Midtre Gauldal (3/2), Malvik (2/1), Orkdal (2/2), Rissa (2/2), Røros (2/2), Hemne (1/1), Klæbu (1/1), Meldal (1/1), Oppdal (1/1) og Tydal (1/1). Et høstfunn fra Sula er det første for lokaliteten.

Nye lokaliteter hekketid: 1 ind. Tritjørnin, Revmo 13.5 (PWB). 2 par Håsetdammen, Ma. 13.5 (GHA). 1 ind. Flognan, MG. 16.6 (ØSO, ØJS). 1 par med 2 pull. Hittersjøen, Rø. 11.8 (CLO). **Store antall:** 127 ind. Været, B. 7.2-11.4



En havsvalle ble funnet forkommen i veikanten ved Hestvika, Hitra 9. desember og tatt i forpleining over natten. Bildet er tatt da fuglen ble sluppet neste morgen.

Foto: Arvid Bredesen.

(GBA, HER, EBA). 73 ad. Været, B. 26.7-30.12 (HER). **Store antall Trondheimsfjorden:** 20 ind. Muruvika, Ma. 29.4 (DOB). **Nevneverdige lokaliteter:** 2 ind. Sula, F. 28.9 (KHE mfl.). 1 ind. Slettringen, Titran, F. 3.-17.11 (MMY, ESÆ, KTH).

Havhest *Fulmarus glacialis*

Fuglen ble funnet død på et jorde.

Nevneverdig lokalitet: 1 ad. funnet død Aunet, Valslagvågen, Sn. 31.3 (AMW, KBJ).

Grålire *Puffinus griseus*

5 ind. ble sett i andre halvår. Antall ind. foregående år: 2011 (18), 2010 (0), 2009 (8), 2008 (6) og 2007 (84).

Alle funn: 1 ind. Utgrunnskjæra, Halten, F. 18.7 (GBA, HER, EBA). 4 ind. ptSV Sula, F. 25.-30.9 (KHE mfl.).

Havsvalle *Hydrobates pelagicus*

Til sammen 5 ind. ble sett dette året. Noe uvanlig er at alle er feltobservasjoner. Fuglen på Hitra ble funnet forkommen i veikanten og sluppet neste morgen. Antall ind. foregående år: 2011 (4), 2010



Ung storskarv av underarten *sinensis*, Nyhavna, Trondheim 17. mars 2012. Underarten skilles fra *carbo* på formen på den bare huden innenfor undernebbet, eller nærmere bestemt vinkelen mellom munnviken og den indre kanten av det fjærløse partiet. Er denne vinkelen over 73 grader, er fuglen en *sinensis*, mens fugler med vinkel under 65 grader, er *carbo*. Fugler med en vinkel mellom 65 og 73 grader kan ikke bestemmes til underart (Newson mfl. 2004). Fugler av underarten *sinensis* er dessuten mer knyttet til ferskvann, og de hekker og sitter gjerne i trær, men begge underartene kan opptre i både fersk- og saltvann. Underarten er trolig vanligere hos oss enn den beskjedne funnmassen tilsier. Trønderske fuglekikkere oppfordres til å ta en ekstra kikk på storskarver som observeres på nært hold, særlig i ferskvann, og dokumentere fugler som mistenkes å være *sinensis*! Foto: Sigurd Bangjord.



(2), 2009 (2), 2008 (1) og 2007 (2).

Alle funn: 4 ind. NV av Halten, F. 17.-18.7 (GBA, HER, EBA). 1 2K+ Hestvika, Hi. 9.12 (ARB).

Stormsval *Oceanodroma leucorhoa* <4,15>

Ett funn av stormsval ble gjort i 2012. Fuglen ble sett fra båt på havet utenfor Halten.

Alle funn: 1 ind. Utgrunnskjæra, Halten, F. 18.7 (GBA, HER, EBA).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Arten opptrer relativt vanlig i Nidelva, funn herfra nevnes ikke.

Utvalgte ferskvannsfunn: 1 ind. Ånøya, Mh. 10.1 (TBJ). Opp til 3 ind. Selbusjøen, K. 13.1-26.3 (KWO). 1 ind. Storvatnet, A. 19.1 (HER). 4 ind. Stølåkvølv, Op. 23.3 (TBR). 1 ind. Gangåsvatnet, Or. 9.4 (TKR, EKR). 4 ind. ptN Haldalen, Ho. 24.4 (DOB). 1 ind. Havsjøen, Rø. 23.-25.5 (ESÆ, TTH mfl.). Opp til 4 ind. Selbusjøen, Se. 23.8-23.11 (JSA mfl.). 1 ind. Stamnan, Re. 26.8 (RZA). 1 ind. Buvatnet, Re. 11.-30.9 (PWB mfl.). 1 ind. Ånøya, Mh. 23.9 (TBJ). 2 ind. Kottengvatnet, B. 12.10 (GBA). 5 ind. Storsand, Selbusjøen, K. 13.11-25.12 (KWO). **Stort antall:** Opp til 2500 ind. Sula, F. 21.9-22.9 (ESÆ, THA).

Storskarv, underarten sinensis *Phalacrocorax carbo sinensis* <0,7>

Med årets funn er underarten dokumentert syv ganger i fylket. Storskarv av underarten *sinensis* opptrer trolig betydelig mer regelmessig enn den beskjedne funnmassen antyder.

Alle funn: 1 ind. Nedre Leirfoss, Tr. 15.1* (JLØ). 1 2K Nyhavna, Tr. 17.3* (SBA, GBA). 1 ind. Ladehammeren, Tr. 7.10* (BJT). **Funn fra tidligere år:** 1 ad. Nedre Leirfoss, Tr. 25.12.2009* (JLØ).

Silkehegre *Egretta garzetta* NSKF <0,1>

Ny art for Sør-Trøndelag! En silkehegre ble observert og filmet av Karsten Måsøyval ved Måsøyvalen på Frøya høsten 2011. Arten er påtruffet med 80 ind. i Norge frem til 2010 og var således et ventet tilskudd til fylkeslisten (Olsen 2014).

Funn fra tidligere år: 1 ind. Måsøyvalen, F. 29.10-2.11.2011* (KMÅ)

Sør-Trøndelags første silkehegre dukket opp ved Måsøyvalen på Frøya på senhøsten 2011, her dokumentert med video 2. november. Med fem funn i Nord-Trøndelag var silkehegre en svært så ventet ny fylkesart! Foto: Karsten Måsøyval.



Tre unger var resultatet ved det ene av årets hekkefunn av fiskeørn. Foto: Terje Bjerkan.

Svartglente *Milvus migrans*

To år etter førstefunnet ble neste svartglente registrert i Sør-Trøndelag. Funn nr. 2 for fylket kunne loggføres av Einar Sæter i slutten av april. Førstefunnet var et voksent individ som ble registrert i Selbu 26.8.2010.

Alle funn: 1 ind. ptNV Bjørsetdammen, Md. 27.4 (ESÆ).

Sivhauk *Circus aeruginosus*

Kun én sivhauk ble sett i 2012. Antall ind. foregående år: 2011 (5), 2010 (1), 2009 (6), 2008 (1) og 2007 (1).

Alle funn: 1 4K+ M ptN Myrmoen, Rø. 23.5* (MVE).

Myrhauk *Circus cyaneus*

På Oppdal er myrhauger rapportert 19 ganger fra medio mai til medio juli. Antall revirer er som alltid vanskelig å fastslå sikkert, men årets observasjoner antas å være gjort i 6 ulike territorier. I tillegg foreligger det ett funn hver i Midtre Gauldal og Røros i potensielle hekkeområder. Ingen hekkinger ble konstatert. En fugl ble sett under vårtrekket, mens tre individer ble sett sommerstid i lavlandet.

Vårtrekk: 1 ad. F Kjosnes, Vikvarvet, Se. 23.4

(TMØ). **Sommerfunn i lavlandet:** 1 F Grandefjæra, Ø. 27.6-3.7 (HER mfl.). 1 2K+ F og 1 2K M Solbue, Grande, Ø. 11.-13.8 (HER, GDY).

Hønehauk *Accipiter gentilis*

Hekkesesongen 2012 fikk en tung start med et massivt snøfall over deler av Trøndelag i begynnelsen av april. Om dette er årsaken til at hønehauk og en del andre arter har hatt dårligere hekkesuksess enn normalt er ikke godt å si. Likevel ble det påvist seks hekkinger i Trondheim kommune, samme antall som i 2011 og tangering av maks-rekorden. Antall kontrollerte lokaliteter i fylket i 2012 var 72, og det ble registrert hekking på kun 30 av dem. I tillegg ble det observert hønehauk på syv andre lokaliteter. Det har vært små kull, og ved 26 av hekkingene ble det registrert til sammen minimum 48 unger, som gir et snitt på 1,85 (RJA).

Musvåk *Buteo buteo*

Kun én musvåk ble registrert i 2012. Antall ind. foregående år: 2011 (5), 2010 (1), 2009 (4), 2008 (9) og 2007 (3).

Alle funn: 1 ind. Heimdal, Tr. 17.8 (TON).

Storskrikørn *Aquila clanga* NSKF <0,1>

Den estiske storskrikørnen Tønn besøkte Sør-Trøndelag for tredje sommer på rad i 2012. Fuglen ble ikke observert, men den er radiomerket og kunne følges via posisjoner som legges ut på nettsiden <http://birdmap.5dvision.ee>. 15. juni trekker Tønn sørover langs kysten fra Vikna i Nord-Trøndelag, og Sør-Trøndelag krysses i stor hastighet. Kun to plott blir gjort i vårt fylke; ett mellom Liavatnet og Solemsvatnet utenfor Botngård i Bjugn og det neste over Svartammaren mellom Krokstadøra og Tannvikvågen i Snillfjord. Tønn drar så til Møre og Romsdal, dreier østover gjennom Oppland og Hedmark, og 17. juni kommer to plott fra området rundt Essandsjøen i Tydal før den forsvinner inn i Sverige.

Alle funn: 1 5K M Ekset, Botngård, B. og Svartammaren, Sn. 15.6 og Gammelvollsjøen og Remsliehøgda N for Essandsjøen, Ty. 17.6*.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

To hekkefunn ble konstatert i Meldal og Melhus. Ved det sistnevnte reiret kom tre unger på vingene. Ved det første er hekkesuksessen ukjent. I tillegg ble arten registrert sommerstid ved 6 lokaliteter i Bjugn, Melhus, Orkdal, Rennebu, Røros og Tydal. Trolig dreier flere av disse seg om streifende fugler. Kun én lokalitet på Røros hadde observasjoner av fiskeørn dette året.

Vårtrekk: 1 ad. ptNØ Kyrksæterøra, He. 24.5 (KTO). 1 ind. Singsås, MG. 25.5 (EKR).

Høsttrekk: 1 ind. Berg, Sn. 23.8 (JØB).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Tre vinterfunn ble gjort; to etter nyttår og ett i desember.

Vinterfunn: 1 ind. Stokkøya, Å. 28.1-11.3 (NKG, ENG, SGA). 1 FF Været, B. 28.1 (HER, TRI). 1 M Amfiet, Grandefjæra, Ø. 31.12 (OSF).

Dvergfallk *Falco columbarius*

Overvintrende ind.: 1 ad. M Midtsandan, Ma. 24.1 (PSH). 1 ind. Rødberg, Stadsbygd, Ri. 12.2 (ESU). 1 FF Skiftkrokan, Ø. 7.3 (TRI).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

To hekkefunn er rapportert, begge i Oppdal. Ved ytterligere 7 lokaliteter ble jaktfalk observert i løpet av sommeren, fordelt på Oppdal (4), Midtre Gauldal, Rennebu og Røros. Funn fra fjellet utenfor hekketiden er gjort i Midtre Gauldal og Selbu.

Funn utenfor hekkeområdene: 1 ad. Været, B. 28.1-7.2 (HER, EBA, TRI, GBA). 2 ind. div. lok., Ø. 29.1-23.2 (GDY, JSØ, HDA). 1 1K Sula, F. 25.9 (KHE mfl.). 1 1K Skjervøya, Os. 2.10 (MVE). 1 ad. Været, B. 29.11-30.12 (GBA, ABR, JBJ, AER). 1 ind. Frøyfjorden, F. 3.12 (PEI). 1 ind. Brannberget, Stadsbygd, Ri. 29.12 (TGE).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Vinterfunn: 1 ind. Grandefjæra, Ø. 7.1-7.2 (JEL, TGI, ØSO mfl.). 1 ad. Valsneset, B. 15.1 (TRI, GDY). 1 ind. Hestvika, Hi. 26.2 (ARB). 1 ind. Været, B. 20.12 (HER, AER).

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Kun fire vannrikser ble registrert i 2012. Tre var på kysten i januar og én i Selbu i oktober. Antall funn foregående år: 2011 (5), 2010 (8), 2009 (14), 2008 (13) og 2007 (3).

Alle funn: 2 ind. Halten, F. 4.1 (GBA, ABR). 1 2K Nes, B. 31.1 (HER). 1 ind. Låen, Se. 14.10 (JSA).

Åkerrikse *Crex crex*

Det ble registrert fire åkerrikser i Sør-Trøndelag i 2012. Det kan ikke utelukkes at de to registreringene i Trondheim er av ett og samme individ. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (5), 2010 (0), 2009 (3), 2008 (6) og 2007 (3).

Alle funn: 1 sy. Kvitsand, Fjellvørøya, Hi. sommeren 2012 (IHE). 1 sy. Flaten, Litlvatnet, Jonsvatnet, Tr. 6.-9.7 (GBA, EBA, KWO, THE mfl.). 1 sy. Storlidalen, Op. 6.7-7.8 (HJ/Æ). 1 sy. Rokset, Ekle, Tr. ca. 20.-31.7 (IRO).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Kun én sivhøne ble observert i 2012. Antall ind. foregående år: 2011 (1), 2010 (3), 2009 (1), 2008 (1) og 2007 (1).

Alle funn: 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 5.5 (NGR).



Ung jaktfalk fra Oppdal. Blågrå tarser og tær er et av kjennetegnene som skiller en ung jaktfalk fra vandrefalk, som alltid har gule bein. Foto: Erik Bangjord.

Denne åkerrikken ble fotografert ved Litlvatnet, Trondheim 6. juli 2012. Den var én av fire kreskende fugler dette året. Foto: Sigurd Bangjord.



Sothøne *Fulica atra*

9 ind. ble sett i 2012. Ved Fitjan i Selbu gjorde et par hekkeforsøk.

Alle funn: 1 ad. Buvika, Sk. 21.1 (DOB). 1 ind. Dyrvik, F. 13.-19.2 (OSF, ARB). 1 ind. Litlvatnet, A. 13.4 (MMA). 1 ind. Lundamo, Mh. 18.4 (MVE). 1 ind. Minivatnet, Jonsvatnet, Tr. 27.4-5.5 (GBA, EBA, LÅB mfl.). Opptil 3 ind. Fitjan og Låen, Se. 6.5-27.6 (JSA, TMØ mfl.). 1 ind. Ånøya, Mh. 8.12 (TBJ).

Trane *Grus grus*

Store antall vår: Opptil 262 ind. Storøya med omegn, Se. 18.-26.4 (JSA mfl.). Opptil 67 ind. Stamnan, Re. 20.-28.4 (MMA, ORG). Opptil 130 ind. Floan, Rø. 24.4-1.5 (TTH). **Store antall høst:** Opptil 462 ind. Re og Muan, Md. 16.8-3.9 (SON mfl.). Opptil 170 ind. Storøya, Se. 25.8-25.9 (AWI, JSA mfl.). Opptil 91 ind. Stadsbygd, Ri. 27.8-7.10 (ABR). Opptil 180 ind. Lundamo, Mh. 28.8-21.9 (KWO, AMS mfl.).

Kanadatrane *Grus canadensis* NSKF <0,1>

En kanadatrane ble oppdaget sittende i fjæra i Grønningsbukta i Rissa av Norvald Grønning 31. mai! Arten er ny for Norge og den eneste nye fylkesarten i Sør-Trøndelag i 2012. Tranen holdt seg på Stadsbygda frem til formiddagen 5. juni. Arten hekker i Nord-Amerika og helt øst i Sibir. Høsten 2011 ble en kanadatrane sett i Storbritannia, og det som trolig er samme fugl rastet sammen med vanlige traner i Extremadura i Spania i november. Denne regionen er overvintringsplass for trønderske traner, og det virker derfor sannsynlig at det er denne fuglen som har blitt med tranene nordover da vårtrekket startet og til slutt endte opp i Rissa. Funnet er nærmere beskrevet av Winnem (2012).

Alle funn: 1 ind. Grønningsbukta, Grønningsmyra og Moldråsmyra, Ri. 31.5-5.6* (*NGR, SRO, ABR, HER mfl.).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

64 ind. ble sett vinterstid, hvorav 50 fra 1. januar til 15. februar og 14 ind. i desember. 43 ind. er en uvanlig stor vinterkonsentrasjon og kan godt dreie seg om tidlige vårtrekkere.

Vinterfunn: Opptil 6 ind. Uthaug, Ø. 1.1-8.2 (PEL mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 15.1 (TRI). 43



Vinterfunn av sothøne er uvanlig i Trøndelag. Denne fuglen ble fotografert ved Dyrvik, Frøya 13. februar 2012. Foto: Oskar Fredagsvik.

ind. Været, B. 7.2 (GBA, HER, EBA). 7 ind. Været, B. 20.12 (HER, AER). Opptil 3 ind. Uthaug, Ø. 22.-25.12 (JSP mfl.). 3 ind. Linesøya, Å. 28.12 (JHE). 1 ind. Storfosna, Ø. 30.12 (EYT).

Dverglo *Charadrius dubius*

Det ble registrert dverglo i hekketiden på 7 lokaliteter i Melhus (4) og Trondheim (3), og ett hekkefunn ble gjort i Trondheim. En ungfugl i Gjølmesfjæra i august er et interessant funn, da det er nærliggende å tro at denne er klekt et sted langs Orkla.

Vårtrekk: 1 ind. Molinga, Rø. 25.5 (ESÆ).

Høstrekk: 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 16.-18.8 (MMA).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Store antall: Opptil 170 ind. Brekstadfjæra, Ø. 5.-13.8 (HDA mfl.). Opptil 234 ind. Grandefjæra, Ø. 11.-12.8 (MMY, ESÆ, HER).

Boltit *Charadrius morinellus*

Årets forekomst anslås til min. 123 ind. 11 av disse rastet i lavlandet under vårtrekket, mens 112 ble sett i eller nær hekkeområdene. Kraftig snøfall i begynnelsen av juni tvang mange boltiter ned fra fjellet. I Oppdal ble 59 ind. sett på dyrket mark nede i dalen 3. juni.

Vårtrekk og lavlandsfunn: Opptil 26 ind. Storøya, Se. 16.-20.5 (JSA mfl.). Opptil 8 ind. Grandefjæra og Norset, Ø. 29.-30.5 (SME, HDA, PEL mfl.). 2 F Sløttestjønnna, Re. 1.-3.6 (MMA). 5 ind. Driva, Op. 2.-3.6

En kanadatrane ble oppdaget ved Grønningsbukta, Rissa 31. mai! Funnet er det første i Norge. Arten er mindre enn en trane og viser andre draktkarakterer, blant annet en karakteristisk rød panne. Bildet er tatt ved Grønningsmyra 5. juni 2012. Foto: Tom Roger Østerås.



(PWB). 3 ind. Mjøa, Op. 3.6 (PWB). 51 ind. Vinstradalen bomstasjon, Op. 3.6 (PWB). **Funn fra hekkeområdene:** 2 ind. Vollfjellet, Ho. 19.5 (DOB). Min. 5 ind. Ålmflåin, Rundhøa og Veslnøsen, Op. 26.5-16.7 (PWB, EBA). 1 par Gåvålivatnet, Op. 13.6 (JET). 9 ind. Åmotsdalen med omegn, Op. 14.-18.6 (PWB, PSR). 1 ind. Nordre Snøfjelltjørn, Op. 15.6 (PWB, PSR). 1 ind. Sankåkleppen, Ty. 29.6 (TRE). 1 ind. med reir Finnshø, Op. 10.7 (ORG). 13 ind. vest for Fisktrjønna, Op. 2.8 (TGI, JEL, ØJS, ØSO).

Heilo *Pluvialis apricaria*

Store antall: Opptil 2500 ind. Storøya, Se. 26.4-5.6 (JSA, ESÆ, TRE). Opptil 600 ind. Driva, Op. 2.-3.6 (PWB). **Sent høstfunn:** 2 ind. Grandefjæra, Ø. 3.-4.11 (ØSO, ØJS, TGI, SGI, HDA).

Tundralo *Pluvialis squatarola*

Overvintrende ind.: 2 ind. Grandefjæra, Ø. 5.-29.1 (GBA, ABR mfl.). 1 ind. Storfosna, Ø. 24.3 (KLA, OGI, JSØ mfl.). **Stort antall:** Opptil 60 ind. Grandefjæra, Ø. 4.8-4.11 (AER mfl.).

Vipe *Vanellus vanellus*

Vinterfunn: 1 ind. Sistranda, F. 16.1 (HPS). 1 ind. Innstrandfjæra, Ø. 28.1 (HDA). 2 ind. Gjæsingen, F. 28.-29.1 (TBO). **Store antall vår:** 80 ind. Grønningsbukta, Ri. 27.3 (NGR). 95 ind. Storøya, Se. 31.3 (GBA). 90 ind. Høya, Ø. 9.4 (GDY, SME).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Vinterfunn: Opptil 12 ind. Grandefjæra, Ø. 1.-8.1 (GBA, ABR mfl.). 2 ind. Været, B. 7.2 (HER, GBA). **Vårtrekk:** 3 ind. Brekstadfjæra, Ø. 16.5 (PEL). **Innlandsfunn:** 1 ind. Storøya, Se. 26.8 (JSA, TMØ).

Sandløper *Calidris alba*

Anslagsvis 12 ind. ble sett i løpet av året. Én av disse var på vårtrekk i mai, mens resten rastet under høsttrekket.

Alle funn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 16.-29.5 (THE, KKR). 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 11.-13.8 (MMA, RES mfl.). 2 ind. Brekstadfjæra, Ø. 11.-23.8 (MMY, ESÆ mfl.). Opptil 5 ind. Grandefjæra, Ø. 11.8-14.9 (MMY, ESÆ, HER mfl.). 1 1K Vingleia, F. 18.8 (JSØ, KHE mfl.). 1 ind. Gaulosen, Mh. 6.-8.9 (EBA, KWO mfl.). 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 6.9 (MMA).

Dvergsnipe *Calidris minuta*

Fuglen i juni på Gaulosen bør betraktes som en tidlig høsttrekker. Funnet på Hitra er det første registrerte i kommunen.

Sommerfunn: 1 ad. Gaulosen, Mh. 29.6 (ESÆ). **Nevneverdig lokalitet:** 1 1K Strandfjæra, Hi. 17.9 (ARB).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

Ved hekkeplassene i fjellet ble 3 ind. registrert på én lokalitet i Tydal, 1 varslende par på en lokalitet i Røros og 17 ind. på 3 lokaliteter i Orkelsjøområdet i Oppdal. Her ble også to reir funnet. Arten hekker også i lavlandet ved utløpene av Orkla og Gaula. Ved Gjølmesfjæra i Orkdal ble ett spillende ind. registrert gjennom juni, mens ytterligere 4 ind. ble sett på vårtrekk. I Gaulosenområdet ble ingen par konstatert hekkende, men to par hekket sannsynligvis på Øyamelen, mens to spillende fugler ble registrert ved Volløya. Uvanlig mange temmincksniper ble sett under vårtrekket, og hele 34 ind. ble talt ved Volløya 22.



Boltit fra Ålmflåin, Oppdal, 25. juni 2012. I Sør-Trøndelag er Oppdal kommunen hvor flest funn av boltit gjøres. Foto: Erik Bangjord.

Ung dverglo fra Gaulosen, Melhus 5. august 2012. Den gule øyeringen er et godt kjennetegn for å skille arten fra sandlo. Foto: Robert Fredagsvik.



mai. Totalt ble min. 115 ind. sett under vårtrekket, fordelt kommunevis på Røros (56), Trondheim/Melhus (30), Rissa (10), Selbu (5), Orkdal (4), Trondheim (4), Bjugn (3), Ørland (2) og Malvik. På høsttrekk ble kun 4 ind. registrert i Ørland (2), Melhus og Trondheim. Kun trekkobservasjoner utenfor hekkeområdene er gjengitt under.

Vårtrekk: 2 ind. Flønes, Se. 16.5 (JSA). Min. 29 ind. Borgosen, Rø. 18.5-9.6 (MVE, ESÆ). 4 ind. Gjølmesfjæra, Or. 21.5-26.6 (RES, HMH, MMA). Opptil 10 ind. Grønningsbukta, Ri. 22.-27.5 (ABR, JBJ, EBJ, NGR mfl.). 4 ind. Grilstadfjæra, Tr. 22.-28.5 (THE, EBA mfl.). 1 ind. Muruvika, Ma. 23.5 (PSH). 1 ind. Været, B. 23.5 (HER). 2 ind. Grandefjæra, Ø. 24.5 (PEL). 2 ind. Eidsvatnet, B. 24.-26.5 (AER mfl.). 7 ind. Sjøvollen, Aursunden, Rø. 25.5 (ESÆ). 20 ind. Løken, Aursunden, Rø. 28.5 (TTH). 3 ind. Garbergosen, Se. 28.5 (KWO). **Høsttrekk:** 1 ad. Gaula ved Fornesevja, Mh. 14.7 (AWI). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 8.-11.8 (GBA mfl.). 2 1K Brekstadfjæra, Ø. 22.-25.8 (SME, GDY).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea*

40 ind. ble sett, alle på høsttrekk.

Alle funn: 15 ind. Brekstadfjæra, Ø. 21.7-14.9 (SME, GDY). 3 ind. Munkholmen, Tr. 27.7 (TON). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 25.8 (KTH). Min. 18 ind. Grandefjæra, Ø. 31.8-23.9 (HDA). 1 1K Gaulosen, Mh. 1.9 (ESP, KWO, RES). 2 ind. Grønningsbukta, Ri. 6.-9.9 (GBA, ABR, JBJ, EBJ).

Fjæreplytt *Calidris maritima*

To rapporter foreligger fra hekkeområdene, og ett hekkefunn ble gjort.

Funn fra hekkeområdene: 2 ind. Vesnøsen, Op. 4.7 (ORG). 1 ad. M og 1 pull. Storfjellet, Forollhogna, MG. 25.7 (THA). **Store antall:** 160 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 5.1 (GBA, ABR). 381 ind. Været, B. 25.3 (HER, GBA, TRI).

Myrsnipe *Calidris alpina*

I hekketiden er anslagsvis 98 ind. rapportert fra 13 lokaliteter fordelt på Oppdal (45/10), Hitra (40/1), Tydal (11/1) og Midtre Gauldal (2/1). Vinterstid ble 89 ind. registrert, hvorav 88 etter nyttår og 1 i desember.

Vinterfunn: Opptil 85 ind. Grandefjæra, Ø. 1.1-7.4 (GBA, ABR mfl.). 3 ind. Uthaug, Ø. 1.2 (HER). 1 ind. Uthaug, Ø. 22.12 (HDA). **Store antall vårtrekk:** 100 ind. Borgosen, Rø. 18.5 (MVE). 50 ind. Løken, Rø. 28.5 (TTH).

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

Fra hekkeområdene er varslende fugler registrert ved én lokalitet hver i Tydal og Røros. Ingen lavlandsfunn ble gjort under trekkperiodene dette året.

Funn utenfor hekkeområdene: 1 ind. Borgosen, Rø. 25.5 (ESÆ). 1 ind. Stororkelsjøen, Op. 23.6 (THE).

Brushane *Philomachus pugnax*

I hekkeområdene er min. 34 ind. registrert på til sammen 7 lokaliteter med kommunefordelingen Rennebu (15/1), Tydal (8/2), Røros (6/2) og Oppdal (5/2). Ingen større flokker ble sett i Ørland på høsten, som har vært tilfellet de siste årene.

Funn fra hekkeområdene: Opptil 6 M og 9 F Slettestjønn, Re. 14.5-21.7 (EBA, MMA mfl.). Opptil 3 M og 2 F Molinga, Rø. 19.5-17.6 (ESÆ, MVE mfl.). 7 M og 1 F Kjøl, Ty.



Adult fjæreplytt i Forollhogna nasjonalpark, Midtre Gauldal 25. juli 2012. Arten er en fåtallig hekkefugl på høyfjellet hos oss, og kun to observasjoner ble gjort i hekkeområdene dette året. Foto: Trond Haugskott.

5.-10.6 (TRE, ESÆ). 3 M og 1 F Ångardsvatnet, Op. 14.6 (JET). 1 M Mustjønn, Ty. 15.6 (TRE). 1 M Vesle Orkelsjø, Op. 23.6 (HAO). **Store antall:** 77 ind. Brekstadfjæra, Ø. 7.8 (HDA).

Kvartbekkasin *Lymnocyrtus minimus*

16 kvartbekkasin er rapportert i løpet av året med månedsfordelingen januar (6), august (1), september (5), oktober (3) og desember (1). Ikke alle vinterfunn presenteres, da overvintrende individer er sårbare for forstyrrelser i kuldeperioder. LRSK oppfordrer observatører til å unngå å støtte opp kjente individer unødig. Antall ind. foregående år: 2011 (20), 2010 (14), 2009 (25), 2008 (15) og 2007 (17).

Utvalgte funn: 1 ind. Norddyrøya, F. 3.1-8.2 (FRL). 3 ind. Tarva, B. 10.1 (OFR). 1 ind. Gaulosen, Mh. 6.8 (THE). 1 ind. Litvatnet, A. 18.9 (ESÆ). 1 ind. Sula, F. 22.9 (ESÆ). 1 ind. Norddyrøya, F. 24.9 (KTH). 1 ind. Storkvern-fjellvatnet, Se. 29.9 (PAE). 1 ind. Heia, Titran, F. 29.9 (TGI, ØSO). 1 ind. Raudstein, A. 13.10 (PSR, OHE). 1 ind. Været, B. 14.10 (OHE, EBA, PSR). 1 ind. funnet død Dolmøya, Hi. 26.12 (ARB).

Enkeltebekkasin *Gallinago gallinago*

I 2012 ble det registrert fem individer i januar, men ingen i februar og desember.

Vinterfunn: 1 ind. Husøya, Halten, Halten, F. 4.1 (GBA, ABR). 1 ind. Gjertsgårdsmyrbecken, Flystripeveien, Ø. 8.1 (TRE, MMY). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 14.1 (TRI). 1 ind. Nes, B. 25.-31.1 (HER). 1 ind. Gjæsingen, F. 29.1 (TBO).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

50 dobbeltbekkasiner er rapportert fra 13 lokaliteter i hekkeområdene. Kommune-fordelingen er Oppdal (26/4), Tydal (11/3), Rennebu (5/1), Meldal (4/1), Røros (3/3) og Midtre Gauldal (1/1). Fra vårtrekket er 3 enkeltindivider registrert i Tydal, Selbu og Røros. Arten er vanligere i egnet habitat i fjellet enn funnmassen indikerer.

Rugde *Scolopax rusticola*

Åtte overvintrende ind. er registrert.

Vinterfunn: 1 ind. Brandvik, B. 2.1 (HER). Opptil 2 ind. Brødreskift, Ri. 3.-22.1 (GBA, ABR, EBR). 1 ind. Strand, Hi. 26.1 (ARB). 1 ind. Kjønsvika, He. 8.2 (AKJ). 1 2K funnet død Stokkøya, Å. 3.3 (SGA). 1 ind. Sistranda, F. 14.12 (KTH). 1 ind. Flatval, F. 27.12 (FFA).

Svarthalespove *Limosa limosa*

I løpet av året ble 24 ind. registrert. 2 av disse ble sett i mai, mens resten var høsttrekkere. Kun én fugl er angitt å være av underarten *islandica*, men trolig tilhører de aller fleste svarthalespover som dukker opp hos oss denne underarten. Funnet i Hemne er det første kjente i kommunen.

Alle funn: 1 ind. (ua. *islandica*) Gaulosen, Mh. 10.5 (ESÆ). 1 ind. Grøtneset, He. 13.5 (AHE, HKA). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 29.7 (SME, GDY). 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 6.8 (JMG). Opptil 5 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-17.9 (HER, AER, PEL mfl.). 3 ind. Strømmen, Ri. 8.9 (ORY). 2 ind. Gaulosen, Mh. 12.-13.9 (PWB, TON, EBA, THE mfl.). 10 ind. Litvatnet, A. 18.9 (ESÆ). 1 ind. Været, B. 18.9 (HER).

Lappspove *Limosa lapponica*

Kun 3 lappspover ble sett vinterstid i 2012.

Vinterfunn: 3 ind. Grandefjæra, Ø. 1.1-3.3 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.). **Stort antall:** 130 ind. Grandefjæra, Ø. 15.9 (KAS, BES).



Med 121 ind. hadde 2012 en god vinterforekomst av storspove. Bildet er tatt på Linesøya, Åfjord 1. april 2012. Foto: Jon Helle.

Småspove *Numenius phaeopus*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 14.-17.4 (JEL, ØSO, GBA, ESU, ABR).

Storspove *Numenius arquata*

Anslagsvis 121 storspover ble sett i de tre vintermånedene, fordelt på 74 i januar og februar og 47 i desember. Grandefjæra i Ørland er en viktig lokalitet for arten vinterstid, og 68 ind. ble sett her. Antall ind. registrert vinterstid i fylket foregående år: 2011 (110), 2010 (77), 2009 (128), 2008 (50) og 2007 (42).

Vinterfunn: Opptil 40 ind. Grandefjæra, Ø. 1.1-27.2 (ORY, JBJ, EBJ mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 2.1 (SME). 3 ind. Innstrandfjæra til Uthaug, Ø. 2.1-20.2 (GBA, PWB mfl.). Opptil 5 ind. Titran, F. 3.1-23.2 (ESÆ mfl.). 1 ind. Halten, F. 4.1 (GBA, HER, ABR). 18 ind. Været, B. 7.2 (HER, GBA, EBA). 3 ind. Linesøya, Å. 25.2 (TGI, ØSO). 1 ind. Tårnesodden, Å. 26.2 (ESÆ, THA). 2 ind. Uttian, F. 29.2 (OSF). Opptil 28 ind. Grandefjæra og Beian, Ø. 9.-17.12 (EYT, HDA). 16 ind. Været, B. 20.-30.12 (HER, TRI, AER). 1 ind. Uthaug, Ø. 22.-23.12 (HER, HDA). 2 ind. Linesøya, Å. 28.12 (JHE). **Stort antall:** 135 ind. Neadeltaet, Se. 18.4 (JSA).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

14 ind. ble registrert i løpet av året. 5 av disse ble sett i mai, noe som er uvanlig hos oss.

Alle funn: 1 ind. Leangenbukta, Tr. 3.5 (GBA, SFB, PWB mfl.). 2 ind. Gaulosen, Mh. 11.-18.5 (ESÆ, KAS, DOB, OHO, KKR). 1 ind. Eidsvatnet, B. 15.-16.5 (GDY, JSØ mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 31.5 (SME, GDY). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 9.6 (HER). 1 1K Neadeltaet, Se. 31.7 (JSA). 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 6.-8.8 (JMG). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 10.8 (VAK). Opptil 3 1K Grandefjæra, Ø. 11.8-2.9 (MMY, ESÆ mfl.). 1 1K Gaulosen, Mh. 12.8 (TON, JET). 1 1K Bråleiret, Gaulosen, Tr. 15.8 (PWB).

Rødstilk *Tringa totanus*

Min. 35 ind. ble registrert vinterstid, med min. 27 ind. i januar og februar i Ørland (23), Bjugn (3) og Frøya, mens 8 ind. ble sett i desember i Ørland (6) og Bjugn (2).

Vinterfunn: 8 ind. Grandefjæra og Beian, Ø. 1.1-27.2 (JSØ, HDA mfl.). Min. 14 ind. Innstrandfjæra til Uthaug, Ø. 1.1-25.2 (HER, GBA mfl.). 1 ind. Gjæsingen, F. 29.1 (TBO). 1 ind. Ervika, B. 5.2 (HER). 2 ind. Været, B. 7.2 (HER, GBA, EBA). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 18.-25.2 (PEL). 1 ind. Uthaug, Ø. 2.-23.12 (HDA). 4 ind. Beianbukta, Ø. 3.-14.12 (EYT). 1 ind. Været, B. 20.-30.12 (HER, TRI, AER). 2 ind. Ervika, B. 25.12 (JSP).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Observatøren registrerte denne dagen hele 83 grønnstilk på 11 lokaliteter i Røros kommune. **Stort antall:** 35 ind. Borgosen, Rø. 18.5 (MVE).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Sent høstfunn: 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 13.10 (EBA).

Steinvender *Arenaria interpres*

Store antall: 60 ind. Sula, F. 28.9 (TKR, KWO, KHE, EBA, SPR). Opptil 80 ind. Været, B. 24.11-20.12 (HER, AER).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Fra hekkeområdene er 34 ind. registrert ved 12 lokaliteter med kommunefordelingen Oppdal (13/5), Rennebu (13/2), Selbu (4/1), Tydal (3/3) og Midtre Gauldal (1/1). I tillegg er 43 ind. observert ved 9 lokaliteter i Røros (42/8) og Tydal (1/1), fugler som antas å være på vei videre til hekkeplasser i fjellet.

Funn fra lavlandet: 1 M Grønningsbukta, Ri. 20.6 (GBA, ABR, NGR).

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* <1,31>

To ind. ble sett på høsttrekk på ytterkysten, en typisk observasjon med tanke på tid og sted. **Alle funn:** 2 ind. ptV Seiballtaran, Mausundvær, F. 6.10 (OHE, PSR).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*

Sent høstfunn: 1 ind. Garten, Ø. 3.11 (TRI).

Polarjo *Stercorarius pomarinus*

Ingen polarjoer er rapportert i 2012. Arten opptrer normalt fåtallig på høsten, og forrige år uten funn er 1996.

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

Kun én observasjon av tre ind. i Tydal foreligger fra hekkeområdene. Forekomsten under vårtrekket var desto bedre med 28 ind. fordelt på Røros (11), Trondheim (11), Ørland (2), Agdenes, Hemne, Rissa og Selbu. På høsten ble 2 ind. sett i Frøya.

Funn fra hekkeområdene: 3 ind. Grønvola, Ty. 15.6 (TRE). **Vårtrekk:** 11 ind. utløpet av Aursunden, Rø. 18.5 (MVE). 1 ind. Agdenesflua, A. 19.5 (JEI). Min. 11 ind. Værebukta til Flakk, Tr. 19.5-31.5 (GBA, PWB, KWO, EBA mfl.). 1 ind. Brødreskift, Ri. 19.5 (ABR). 1 ind. Vikvarvet, Se. 29.5 (TMØ). 1 ind. Hoøya, Ø. 2.6 (ALO). 1 ind. Brekstad, Ø. 3.6 (JSØ). 1 ind. funnet død Eide, Rovatnet, He. 10.6 (AHE, ÅHE). **Høsttrekk:** 1 ind. Sula, F. 28.9 (KHE mfl.). 1 2K+ ptV Seiballtaran, Mausundvær, F. 6.10 (OHE, PSR).

Storjo *Stercorarius skua*

Anslagsvis 14 ind. ble sett i perioden 1.6-30.9, alle i Frøya kommune, og med månedsfordelingen juni (2), juli, august (6) og september (5). Antall registreringer varierer en del fra år til år og avhenger av værforhold og observatørdekning på ytterkysten i sommerhalvåret. Antall ind. foregående år: 2011 (22), 2010 (4), 2009 (12), 2008 (6) og 2007 (3).



Store, markerte hvite felt innerst på håndsvingfjærene er det mest iøynefallende kjennetegnet for å kjenne igjen en storjo. Denne var ved Halten, Frøya 6. august 2012. Foto: Alfred Brødreskift.

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*

Vi fikk den sterkeste forekomsten noensinne av dvergmåke i Sør-Trøndelag i 2012. Årstotalen ble på hele 26 individer, og det første hekkefunnet i fylket ble registrert. Etter at parring og reirbygging ble observert, kunne Ole Ragnar Gjører registrere et rugende individ på Slettestjønnna i Rennebu 5.6. Hekkingen ble nok mislykket – dvergmåkene ble ikke sett etter 11.6. Det samme skjer som regel med hettetmåkene som forsøker å hekke ved lokaliteten. Trolig blir det for drøyt for disse to artene med fire par traner som systematisk leter etter egg og unger av våtmarksfugler ved Slettestjønnna. Det første vinterfunnet i fylket foreligger også. En 2K-fugl ble sett i Snillfjord og Hitra i januar-februar. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (11), 2010 (4), 2009 (12), 2008 (2) og 2007 (6).

Alle funn: 1 2K Terningan, Sn. 27.1 (TBO) og Fjellværøya og Ulvøya, Hi. 12.-13.2 (ARB, KBE, MMY, ESÆ, THA). 1 ad. Øyamelen, Gaulosen, Mh. 18.5 (GBA). 2 ad. Borgosen, Rø. 25.-27.5 (ESÆ). Opptil 8 ad. (1 rugende ind. 5.6) Slettestjønnna, Re. 25.5-11.6 (KWO, MMA, ORG mfl.). 1 2K Amfiet, Grandefjæra, Ø. 1.6 (AER). 1 2K Brååkrene, Gaulosen, Tr. 6.6 (PWB). 2 ad. Burusjøen, MG. og Håen, Mh. 7.-12.6 (OAF). 1 2K Slettestjønnna, Re. 17.6 (NVA, SME, GDY, KAG, JSØ). 1 ad. Gaulosen, Mh. 17.-23.6 (TBO, ESÆ, TON). 1 1K Vikaengene, Se. 30.7-20.8 (JSA, TMØ). 3 1K Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 3.-19.9 (GFR, HAO, KWO, EBA mfl.). 1 1K Gjølgavatnet, B.

7.9 (GBA). 1 1K Grønningsbukta, Ri. 7.9 (GBA, ABR, JBJ, NGR). 1 1K Leangenbukta, Tr. 8.9 (GBA, EBA, THE). 1 1K Garten, Ø. 9.9 (AWI, EBA, KWO).

Hettetmåke *Larus ridibundus*

I desember er 28 ind. rapportert i Malvik (17), Trondheim (5), Ørland (5) og Rissa (1). Fra nyttår og frem til 15.2 ble 27 ind. sett, fordelt på Malvik (11), Trondheim (6), Rissa (5), Bjugn (4) og Orkdal. I andre halvdel av februar starter vårtrekkerne å ankomme, og antallene øker betydelig. Ved 13 lokaliteter er det rapportert sikre eller sannsynlige hekkefunn.

Funn fra hekkelokaliteter: Opptil 48 ind. Munkholmen, Tr. 11.4-2.6 (PWB mfl.). Opptil 80 ad. og 4 pull. Flatholmskjæret, Muruvika, Ma. 23.4-30.7 (PSH, GBA, TRE mfl.). Opptil 121 ad. og 3 1K Slettestjønnna, Re. 29.4-21.7 (PWB mfl.). 2 par rug. Tjønnlitjønnna, Or. 15.5-25.6 (KKR, MMA, HMM mfl.). 6 par rug. Juldagan, Ø. 19.5-17.6 (HER). 100 ad. og 17 1K Storøra, Gaulosen, Mh. 20.5-28.7 (KAS, EVI mfl.). Opptil 72 ind. Lauvåstjønnan, Re. 22.5-6.7 (ESÆ, NVA). 1 par Kommandanthåa, Rø. 8.6 (TTH). 2 par Langensjøen, Rø. 9.6 (ESÆ). 120 ind. Flognan, MG. 16.6 (ØSO, ØJS). 3 par Gjetstraumen, Håsjøen, Rø. 24.6 (KAS, BES). 3 ad. og 1 1K Været, B. 26.7 (HER). **Stort antall:** 525 ind. Midtsandan, Ma. 3.3 (PSH).

Fiskemåke *Larus canus*

Store antall: 1500 ind. Tinden, Hoøya, Ø. 5.4 (AWI). 1000 ind. Øverbygda, Se. 6.5 (MMY).

Sildemåke *Larus fuscus*

Innlandsfunn: 2 ind. sentralt på Selbusjøen, Se. 24.4 (JSA). 1 ind. Kjosnes, Vikvarvet, Se. 11.5 (TMØ). 2 ind. utløpet av Aursunden, Rø. 15.5 (TTH). 1 3K Kotsøy, MG. 25.5 (EKR). 4 ind. Storås, Md. 26.5-1.6 (MMA, RES). 1 ind. Stølen, Oppdal, Op. 9.6 (NKG). 1 ind. Låen, Se. 20.6 (JSA). 1 ad. Neadeltaet, Se. 10.7 (JSA). 13

Ung dvergmåke, fotografert ved Fjellværøya, Hitra 12. februar 2012. Dette året ble tidenes beste for arten i Sør-Trøndelag med 26 registrerte individer. Foto: Arvid Bredesen.



ad. Holtvatna, MG. 13.7 (KWO). 1 ad. (ua. *intermedius*) Håkkåran, Op. 30.7 (MMY). **Store antall:** 200 ind. Volløya, Mh. 12.-13.5 (KAS). 247 ad. Været, B. 23.5 (HER). 112 ad. Litle Lyngøya, F. 12.6 (HER). 160 ind. Leira, Botn, Ri. 24.-26.6 (ORY). **Sene høstfunn:** 1 ind. Midtsandan, Ma. 11.11 (TKV). 1 ad. Botngårdsfjæra, B. 28.11 (GDY, SME). 1 1K Uthaug, Ø. 30.11 (GBA).

Gråmåke *Larus argentatus*

En gråmåke fotografert ved Nedre Leirfoss, Tr. 1. januar hadde klargule bein og rødlig øyering, karakterer som gjerne assosieres med gulbeinmåke. Andre kjennetegn stemmer imidlertid ikke, og fuglen er derfor likevel en gråmåke. Slike fugler kommer sannsynligvis fra Østersjøen og betegnes gjerne 'omissus'. Dette er ikke en underart, kun en egen fargevariant.

Nevneverdig funn: 1 ad. ('omissus') Nedre Leirfoss, Tr. 1.1 (SBA, GBA). **Innlandsfunn:** 2 ad. Neadeltaet, Se. 19.4-3.5 (JSA). 4 ind. utløpet av Aursunden, Rø. 24.4-15.5 (TTH). 1 2K Garbergosen, Se. 30.4 (ESÆ). 2 ind. Buvatnet, Re. 14.5 (NKG, EBR). Opptil 9 ind. Storås, Md. 26.5 (MMA, OHO). 1 ind. Håsjøen, Rø. 16.6 (EVI). 1 ad. Neadeltaet, Se. 24.8 (ESÆ). 1 3K+ Selbusjøen, K. 28.11 (KWO).

Grønlandsmåke *Larus glaucoideus*

Tidenes største influks av grønlandsmåker traff norskekysten i begynnelsen av januar 2012. I Sør-Trøndelag ble anslagsvis 141 ind. registrert, to fugler av formen *kumlieni* inkludert. Med ytterligere tre funn på slutten av året kommer dermed årstotalen opp i hele 144 ind. Den adulte fuglen i Trondheim og Malvik på slutten av året antas å være den samme fuglen som har overvintrert i fjorden i flere år og er ikke telt dobbelt. Fuglene opptrådte flere steder flokkvis, og utenfor smoltanlegget ved Terningan i Snillfjord ble hele 33 ind. talt 29. januar! Flokker på 26 ind. på Uthaug, 13 ind. ved Laksåvika, 12 ind. i Lysøysund og 10 ind. på Gaulosen er også langt større enn vi er vant til å se. Mange fugler ankom den andre uken i januar etter kraftige vestlige vinder, og forekomsten toppet seg de fleste steder helgen 14.-15. januar. Vinterens influks er nærmere beskrevet i Winnem (2012). Antall ind. foregående år: 2011 (5), 2010 (3), 2009 (9), 2008 (5) og 2007 (16).

Alle funn: Min. 31 ind. Uthaug, Ø. til Botngård, B. og div. lok. Ø. 1.1-7.6 (TRI, GDY, GBA, JSØ mfl.). Min. 10 ind. Rye, Tr. til Hommelvik, Ma. og Nidelven til Øvre Leirfoss, Tr. 1.1-9.6 (PSH, DOB, TBO mfl.). Opptil 9 ind. Gaulosen, Mh., Buvika, Sk. og Geitstrand, Or. 14.1-11.4 (TBO mfl.). 1 ad. Stadsbygd, Ri. 15.1-18.3 (ABR, JBJ, EBJ, NGR, ESU). Opptil 13 ind. Laksåvika, Hi. 18.1-13.2 (MMY, ESÆ, THA, ARB, KBE, KTH). Opptil 8 ind. Indre Hemnfjorden, He. 23.1-27.4 (KTO, GBA, AKJ, JOB mfl.). 1 ind. Vallersund, B. 26.1 (HER). 12 ind. Lysøysundet, B. og Straumen, Å. 26.1-26.2 (HER, MMY, ESÆ, THA). Min. 33 ind. Terningan, Sn. og Ytre Verrafjorden, A. 27.1-3.4 (TBO, DBO). Opptil 2 ind. Sistranda og Hammarvika, Fr. 27.1-4.3 (KTH, OSF). Opptil 5 ind. Hestvika, Hi. 28.1-5.5 (MMY, ESÆ, KTH, ARB mfl.). Opptil 7 ind. Mastadsvaet, Fjellvørøya, Hi. 28.1-9.4 (EKR, TKR mfl.). 2 ind. Mausundvær, F. 17.-26.2 (OSF, HLI). Opptil 2 ind. Bingsholmsråsa til Stokkøya, Å. 26.2-22.4 (MMY, ESÆ, THA mfl.). 1 ind. Hundholmen, Ro. 1.5 (LVA). 1 4K- Indre Åstfjorden, Sn. 7.5 (MMA). 1 2K Leira, Botn, Ri. 11.5 (OGI). 1 ad. Leangenbukta,



På årets første dag ble denne gulbeinte gråmåken avbildet ved Nedre Leirfoss, Trondheim. Klargule bein og rødlig øyering er karakterer som passer bra for en gulbeinmåke. Fuglen har imidlertid for kraftig streking i hode og hals og feil proporsjoner, og den er derfor likevel en gråmåke. Slike fugler kommer trolig fra Østersjøen og betegnes gjerne 'omissus'.

Foto: Sigurd Bangjord.

Tr. til Hommelvik, Ma. 5.11-26.12 (DOB, KWO, GBA mfl.). 1 ad. Uthaug og Austrått, Ø. 19.-21.11 (SME, GDY). 1 2K Botngård, B. og Uthaug, Ø. 28.-30.11 (SME, GDY). 1 1K Linesøya, Å. 28.12 (JHE).

Grønlandsmåke, underarten *kumlieni*

Larus glaucoideus kumlieni NSKF <0,2>
Årets invasjon av grønlandsmåker brakte med seg to fugler av formen *kumlieni*. Denne formen har mørk pigmentering i de ytterste håndsvingfjærene, noe som skiller den fra *glaucoideus*. Formen *kumlieni* hekker i arktisk Kanada og regnes i dag gjerne som en underart av grønlandsmåke. Mye tyder imidlertid på at den heller bør betraktes som en overgangsform mellom grønlandsmåke og eskimomåke, som hekker i det vestlige Kanada og Alaska. Ca. 25 ind. ble rapportert langs norskekysten i forbindelse med årets invasjon, men mange av disse er enda ikke behandlet av NSKF. 20 funn av *kumlieni* er godkjent i Norge til og med 2010. Formen er ikke tidligere registrert i Sør-Trøndelag.
Alle funn: 1 4K Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 14.-28.1 (*TBO mfl.). 1 4K Nidarø, Tr. 15.-28.1 (EGR, HÅS, AWI mfl.).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

19 ind. ble sett i løpet av året. Ettervinterens stormer brakte 16 polarmåker inn til kysten av Sør-Trøndelag, en forekomst godt over normalen, selv om den ikke kan sammenlignes med influksen av grønlandsmåker. 3 ind. ble sett på slutten av året.

Alle funn: Min. 6 ind. (2 ad., 1 3K, 3 2K) Uthaug og Bjugn fjorden, Ø. og B. 7.1-9.3 (GBA, GDY, JSØ, TRI mfl.). 1 ind. Grandefjæra og Garten, Ø. 14.1-3.4 (ØBI, TRI). Opptil 4 ind. Indre Hemnfjorden, He. 15.1-16.3 (JOB, KTO

mfl.). 1 ad. ptV Midtsandan, Ma. 15.1 (PSH). 1 2K Linesfjorden, Å. 17.1 (SGA). 1 3K Trondheim sentrum og Høvringen, Tr. 30.1-26.2 (ØRS, SFB, ESÆ, ALO). 1 2K Herfjorden, Å. 7.3 (MVE). 1 2K Sistranda, F. 25.3-2.5 (FRL, OSF). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 18.12 (JOB).

Svartbak *Larus marinus*

Innlandsfunn: 1 ind. Slettebjørna, Re. 21.5 (PWB).

Krykkje *Rissa tridactyla*

I kolonien på Halten ble 99 aktive reir og 36 rugende fugler telt 12.6 (GBA, HER).
Stort antall: 700 ind. ptV Seiballtaran, Mausundvær, F. 6.10 (OHE, PSR).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

Stort antall: 1180 ind. ptNØ Frohavet, F. 2.6 (DOB). **Sent høstfunn:** 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 1.11 (MMA).

Hvitvingesvarterterne *Chlidonias leucopterus*

NSKF <0,6>
For andre år på rad ble det sett hvitvingesvarterterne på Fosen. Denne gangen var det en adult fugl som gjestet Eidsvatnet én dag i juni. Funnet er det sjette i fylket.
Alle funn: 1 3K+ Eidsvatnet, B. 7.6* (GDY, JSØ, HER, SME, KAG, TRI mfl.).

Lomvi *Uria aalge*

Anslagsvis 149 lomvi er rapportert i 2012. Kommunefordelingen er Bjugn (44), Orkdal (21), Malvik (16), Frøya (14), Åfjord (14), Melhus/Skaun (12), Ørland (12), Hitra (5), Agdenes (3), Hemne (3), Trondheim (3) og Snillfjord (2).



I januar opplevde vi en opptreden av grønlandsmåker som savner sidestykke i Trøndelag! Arten opptrådte flokkvis, noe som aldri før har skjedd. Minimum 141 individer ble sett i fylket i forbindelse med invasjonen. Bildet over viser syv av ti fugler fra Gaulosen, Melhus 14. januar.
Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Sør-Trøndelags andre grønlandsmåke av formen kumlieni ble oppdaget ved Nidarø i Trondheim kun én dag etter den første, her foreviget 23. januar 2012.
Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.



To fugler av formen kumlieni ble dokumentert i januar. Formen har i dag status som underart, men mye tyder på at den bør betraktes som en overgangsform mellom grønlandsmåke og eskimo-måke. En kumlieni avsløres på varierende grad av mørk pigmentering i svingfjærene, noe som er veldig tydelig hos denne fuglen. Årets to funn er de første for fylket. Denne fuglen ble fotografert ved Gaulosen, Melhus 14. januar 2012.
Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.



Polarlomvi *Uria lomvia* <0,11>

Årets funn er vårt første fra Trondheimsfjorden. Alle tidligere funn i fylket er fra Ørland og Bjugn. Arten er imidlertid registrert én gang tidligere i fjorden på nordsiden av fylkesgrensen, da 3 ind. holdt til ved Tautra tre dager i april 1996.

Alle funn: 1 ind. Indre Orkdalsfjord, Or. 7.11 (MMA).

Alke *Alca torda*

Store antall: 435 ind. Midtsandan, Ma. 17.1 (PSH). 400 ind. Midtsandan, Ma. 20.11 (PSH).

Teist *Cephus grylle*

Store antall: 329 ad. Halten, F. 30.4 (GBA, HER). 339 ad. Kunnasundet, F. 1.5 (GBA, HER).

Alkekonge *Alle alle*

Stort antall: 1000 ind. Melstein, B. 4.1 (GBA, HER, ABR). **Innlandsfunn:** 1 ind. Bostad, Ma. 13.1 (RWI). 1 ind. Modalen, Ri. 13.1 (RRA). 1 ind. Presttteigen, Støren, MG. 25.10 (BBR).

Lunde *Fratercula arctica*

Fylkets eneste hekkekoloni er på Halten i Frøya kommune. Fra andre lokaliteter er 49 individer rapportert fra Frøya (23), Bjugn (11), Åfjord (6), Hitra (5), Ørland (2), Orkdal og Skaun.

Nevneverdige funn: 1 ind. funnet død Buvika, Sk. 22.1 (ØSO, ØJS). Opptil 67 ad. Halten, F. 30.4-6.8 (GBA, HER, JEI, EBA). 1 ind. Indre Orkdalsfjord, Or. 5.11 (MMA).

Skogdue *Columba oenas*

Det ble registrert fire skogduer i Sør-Trøndelag i 2012, noe som må sies å være et godt år for arten i fylket. Funn foregående år (antall individer): 2011 (0), 2010 (2), 2009 (1), 2008 (1) og 2007 (1).

Alle funn: 1 ind. Midtsandan, Ma. 25.4 (PSH). 1 ad. Rønningen, Or. 23.5 (MMA). 1 ad. Stamnan, Re. 11.6 (MMA). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 31.8 (GBA).

Ringdue *Columba palumbus*

Det er rapportert 123 ringduer i januar, 28 nye i februar og 166 i desember. Tilsvarende tall for 2011/2010 var 87/121 i januar, 46/64 i februar og 150/18 i desember. Kommunefordeling (antall individer) for vinterfunn 2012: Trondheim (264), Malvik (36), Bjugn (8), Frøya (4), Rissa (2), Ørland (2) og Hemne. Det ble registrert spesielt store flokker av ringdue i Trondheim i desember, med 66 ind. Østmarka, Lade 3.12 (EBA) som den største enkeltforekomsten. Det er villastrøkene og skogholtene i Trondheim som tiltrekker flest ringduer vinterstid i fylket. For 2012 er 83 % av alle vinterfunn av ringdue i fylket registrert i Trondheim kommune. For 2011 var det tilsvarende tallet 73 %.

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

Det ble et nytt år med framgang for tyrkerdua i fylket, noe som først og fremst skyldes en stadig sterkere forekomst i Frøya kommune. Det ble registrert 42 individer i Sør-Trøndelag i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Frøya (17), Trondheim (12), Ørland (4), Klæbu (2), Orkdal (2), Hemne, Hitra, Rennebu, Rissa og Åfjord. Funn foregående år (antall individer): 2011 (35), 2010 (22), 2009 (27), 2008 (23) og 2007 (29).

Alle funn: Opptil 6 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 7.1-30.12 (KAS, BES mfl.). 2 ind. Fannrem, Or. 28.1 (RGA). Opptil 6 ind. Ervika, F. 29.1-15.12 (OSE, FRL, KTH). Opptil 3 ind. Sandvika, F. 11.-13.2 (RLA, MMY, ESÆ, THA). 2 ind. Lysklett, K. 6.3 (GNY). Opptil 2 ind. Sistranda, F. 16.3-18.6 (KTH, FRL). 1 ind. Rissa sentrum, Ri. 12.5 (OGI). 1 ind. Lundåsen, Tr. 16.5-10.6 (BEB, SGJ). 1 ind. Ulsberg, Re. 19.5 (ØSO). 1 ind. Bekken, F. 23.-28.5 (GLJ). 1 ind. Ranheim, Tr. 25.5 (MHE). Opptil 3 ind. Kattem, Tr. 26.5-24.12 (TON, JET, KWO mfl.). 1 ind. Øvre Skogranden, He. 6.-9.6 (JOB). 1 ind. Linesøya, Å. 9.6 (JHE). 1 ind. Strand, Hi. 19.6 (ARB). 1 ind. Kystad, Tr. 7.7 (RPE). 1 sy.

Valakrysset, F. 31.7 (OSF). Opptil 2 ind. Brekstad, Ø. 24.8-28.12 (OKS, PEL). Opptil 4 ind. Sistranda, F. 10.9-26.12 (FRL, KTH mfl.). Opptil 2 ind. Opphaug, Ø. 1.10-17.12 (TRI, HER mfl.).

Turteldue *Streptopelia turtur*

Det ble registrert én turteldue i Sør-Trøndelag i 2012. Dette dreier seg om et vinterfunn, noe som er høyst uvanlig i Norge. Fuglen ble sett på to lokaliteter i Frøya som ligger 7 km fra hverandre, og LRSK mener at observasjonene dreier seg om samme individ. Det forrige vinterfunnet var 1 ind. Litvatnet, A. 1.12.2002-2.3.2003 (Solbakken mfl. 2006, Solbakken mfl. 2007). Dette funnet var den første overvintrende turteldua i Sør-Trøndelag. Funn foregående år (antall individer): 2011 (4), 2010 (2), 2009 (2), 2008 (3) og 2007 (2).

Alle funn: 1 ind. Sandvika og Ervika, F. 5.2-25.3* (*RLA, KTH, OSF).

Hubro *Bubo bubo*

Hubroprosjektet i regi av NOF-ST og FM-ST ble avsluttet etter 5 år. Aldri har feltaktiviteten vært større enn dette året, men dette ga det svakeste resultatet av samtlige år. Den dårlige smånagerbestanden må nok ta en del av skylden for dette. Det ble registrert aktivitet i 19 revirer. (Med aktivitet menes fugl sett, hørt eller sportegn). En god del av disse er nok ikke etablerte par, men enslige ungfugler. Hvor mange unger som eventuelt kom på vingene vites ikke, da prosjektet har valgt å ikke forstyrre fuglene i hekketida. Som de foregående år er det kystkommunene som kommer best ut (MVE). **Nevneverdige funn:** 1 ind. Domkirkeparken, Tr. 21.12* (TGI mfl.).

Haukugle *Surnia ulula*

Det ble registrert 38 haukugler i Sør-Trøndelag i 2012. Det var et bunnår for smånagere dette året, men et lite oppsving i smånagerbestanden

En hubro hadde forvillet seg inn til Domkirkeparken i Trondheim sentrum 21. desember. Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.





Til tross for et bunnår for smågnagere ble 2012 et godt år for haukugle med 38 individer. Denne ble forevige i Femundsmarka, Røros 8. mars. Foto: Erik Bangjord.

om høsten er nok årsaken til at det tiltok med observasjoner av haukugle i årets fire siste måneder. Det ble ikke gjort hekkefunn i 2012. Kommunefordeling (antall individer): Oppdal (7), Tydal (6), Trondheim (5), Selbu (4), Holtålen (3), Rissa (3), Røros (3), Hitra (2), Melhus (2), Rennebu, Roan og Skaun. Månedsfordeling (antall individer): januar (1), mars (2), juli (1), september (6), oktober (6), november (9) og desember (13). Funn foregående år (antall individer/hekkefunn): 2011 (36/4), 2010 (59/9), 2009 (5/0), 2008 (2/0) og 2007 (2/0). I en historisk sammenheng har arten i perioden 2010-2012 hatt en meget sterk forekomst i fylket. **Nevneverdige funn:** 1 ind. Bønnkjølen, Se. 20.1 (TMØ). 1 ind. Ånbekken, Se. 6.3 (TMØ). 1 ind. Gubbjønnebua, Rø. 8.3 (EBA). 1 ind. Håltaldalen, Ho. 30.7-4.8 (THE). 1 ind. Lonin, Ro. 30.9 (MVE). 1 ind. Ramnåsheia, Hi. 31.10 (ESO). 1 ind. Melandsjø, Hi. 18.-19.12 (LHO).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Det ble registrert 29 spurveugler i Sør-Trøndelag i 2012. Av disse ble 24 individer registrert i første halvår, og 5 individer i andre halvår. Det er rapportert et hekkefunn fra Trondheim i mai. Kommunefordeling (antall individer): Hemne

(7), Trondheim (6), Meldal (3), Hitra (2), Malvik (2), Rissa (2), Bjugn, Melhus, Orkdal, Rennebu, Selbu, Skaun og Snillfjord. Månedsfordeling (antall individer): januar (11), februar (4), april (5), mai (2), juni (2), oktober (3), november (1) og desember (1). Funn foregående år (antall individer): 2011 (34), 2010 (39), 2009 (23), 2008 (23) og 2007 (6). **Nevneverdige funn:** 1 ind. Gauklivatnet, Hi. 9.4 (EKR, TKR). 1 ind. Havmyran, Hi. 23.6 (TKV).

Lappugle *Strix nebulosa* <0,4>

Det ble gjort to dokumenterte funn av denne i fylket svært sjeldne ugla i 2012! Disse funnene må nok sees i sammenheng med den gode hekkesesongen for arten i Hedmark i 2011, der hele 22 hekkefunn produserte minst 63 unger (Berg mfl. 2011). De to tidligere funnene i fylket er fra 2009 og 1997.

Alle funn: 1 ind. Moen, Litvatnet, Jonsvatnet, Tr. 5.2* (*ERY, TMO, MMO). 1 ind. Austråttlunden, Ø. 19.2* (BNI).

Slagugle, *Strix uralensis* <4,1>

Et funn fra Tunga i Trondheim i 1965 har blitt rapport og godkjent på bakgrunn av feltnotater

og skisse. Fuglen ble sett i området hvor kretsfengselet ligger i dag. I 1965 var lokaliteten fortsatt urørt og dekket av skog. Til sammen fem funn foreligger dermed i fylket. Haftorn (1971) omtaler slagugle i Sør-Trøndelag to ganger. 1 ind. ble skutt ved Kristiansten festning, Trondheim november 1874, og arten skal ha vært «hyppig ved Trondheim vinteren 1890/91 etter lemen». I tillegg ble 1 ind. skutt i et fjøs ved Viggja, Skaun på ukjent dato i 1946. Det eneste tidligere funnet i LRSKs virksomhetsperiode er 1 ind. ved Sundet, Røros 25.2.1998.

Funn fra tidligere år: 1 ind. Tungaskogen, Tr. 25.9.1965 (JBØ).

Hornugle *Asio otus*

Det ble registrert kun 16 hornugler i fylket i 2012, en forventet svak forekomst av denne smågnagerspesialisten i et bunnår for smågnagere. Det foreligger riktignok et hekkefunn i Orkdal fra juli, så helt tomt for smågnagere var det nok ikke. Observasjonene er gjort i perioden 12.3-5.7, med følgende månedsfordeling: mars (3), april (3), mai (1), juni (6) og juli (3). Kommunefordeling (antall individer): Orkdal (6 (inkl. 2 pulli)), Bjugn (3), Hemne (2), Malvik, Melhus, Midtre Gauldal, Selbu og Ørland. Funn foregående år (antall



En lappugle ble sett ved Moen, Litlvatnet i Trondheim 5. februar 2012. Funnet er det tredje i fylket. Foto: Torstein Moen.

individer/hekkefunn): 2011 (98/28), 2010 (38/9), 2009 (5/0), 2008 (33/8) og 2007 (11/4). Som en kuriositet kan vi nevne at 2006 var et bunnår for smågnagere i fylket, og at det i dette året ikke foreligger en eneste observasjon av hornugle i Sør-Trøndelag.

Jordugle *Asio flammeus*

Etter toppåret for smågnagere i 2011 ble det som forventet et bunnår i 2012. Dette reflekteres også i funnmassen av jordugle i Sør-Trøndelag. Det ble registrert 54 jordugler i fylket i 2012, og det er ikke rapportert om hekkefunn. Observasjonene er gjort i datointervall 22.4-28.11. Toppåret 2011 ga 75 jordugler og tre hekkefunn, mens oppgangsåret 2010 ga 41 jordugler og to hekkefunn. Mens registreringer i lavlandet rundt Trondheimsfjorden var så og si helt fraværende i 2011, var det her jorduglene i stor grad ble registrert i 2012. Hekkeområdene ligger i fjellet, og mangel på smågnagere der førte til at jorduglene ikke gikk til hekking og ble tvunget på streif ned i lavlandet. Det er ikke hvert år det blir registrert 15 jordugler i Trondheim kommune! Kommunefordeling (antall individer): Trondheim (15), Bjugn (6), Ørland (5), Orkdal (4), Rissa (4), Frøya (3), Holtålen (3), Oppdal (3), Selbu (3), Røros (2), Melhus, Midtre Gauldal, Rennebu, Skaun, Snillfjord og Ålfjord. Månedsfordeling (antall individer): April (3), mai (22), juni (19), juli (3), august (2), september (3), oktober og november.

Nevneverdig funn: 1 ind. Storlia, Rusasetfjellet, B. 28.11 (HDA).

Perleugle *Aegolius funereus*

I et bunnår for smågnagere blir det sannelig ikke registrert mange perleugler i Sør-Trøndelag! Kun 13 individer er rapportert fra 2012, og av disse var kun 5 syngende hanner. Funn foregående år (antall individer/hekkefunn): 2011 (64/8), 2010 (39/4) og 2009 (10/0). Ingen hekkefunn er rapportert fra 2012. Symptomatisk for nærings-tilgangen ble ett individ funnet dødt i fersk tilstand, og en annen perleugle ble funnet utmattet på en bilvei. En fugl fanget i Meldal i romjulen hadde kommet langveisfra og viste seg å være ringmerket i Finland! Kommunefordeling (antall individer): Malvik (4), Meldal (2), Midtre Gauldal (2), Hitra, Oppdal, Orkdal, Trondheim og Ørland.

Alle funn: 1 2K funnet død (fersk) Holsætra og omegn, Md. 2.1 (ONO, HMO). 1 sy. M Husdalen, Or. 1.3 (MMA). 1 ind. satt på veien og ble flyttet til stubbe i veikanten Fleinskallen, Sandstad, Hi. 17.3 (TNY). 1 sy. M Grindbakken, Hommelvik, Ma. 17.3 (BKI). 1 sy. M Jervskogen, Ma. 18.3 (ØSO). 1 sy. M Muruvika, Ma. 21.4 (SKO). 1 ind. drept av predator Austråttlunden, Ø. 1.5 (GBA, HER). 1 ind. vest for Ferista, Bymarka, Tr. 11.6 (KOH). 1 ind. Hommelvik-tjønnin, Ma. 29.8 (THÅ). 2 2K rm. Haukdalen, MG. 5.10 (EDE). 1 sy. M Rånåsætra, Op. 7.11 (PWB). 1 2K Fisklausa og omegn, Md. 25.12 (ONO, HMO, SON).

Tårnseiler *Apus apus*

Sent høstfunn: 1 ind. Nedre Berg studentby, Lerkendal, Tr. 21.-31.10 (OHE, MVA, ESÆ, KWO mfl.).

Hærfugl *Upupa epops*

Ett funn foreligger fra 2012, og dermed fortsetter den overraskende serien med årlige observasjoner i fylket. Man må helt tilbake til år 2000 for å finne forrige år uten funn av denne karakteristiske arten i Sør-Trøndelag. Funn foregående år: 2011 (3), 2010 (1), 2009 (2), 2008 (1) og 2007 (3). **Alle funn:** 1 ind. Håvika, F. 12.-21.10* (*MMY, OJJ).

Vendehals *Jynx torquilla*

Det ble registrert 16 vendehals på 15 lokaliteter i hekketid i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (5), Røros (3), Meldal (2), Oppdal (2), Klæbu, Melhus, Rissa og Selbu. Fire hekkefunn foreligger, tre fra Røros og ett i Trondheim. Ingen høstfunn foreligger i 2012.

Gråspett *Picus canus*

Det ble registrert 144 gråspetter på 117 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Hitra (21), Oppdal (21), Snillfjord (13), Trondheim (10), Midtre Gauldal (9), Rissa (8), Ålfjord (8), Bjugn (6), Hemne (6), Rennebu (6), Frøya (5), Holtålen (5), Melhus (4), Selbu (4), Ørland (4), Malvik (3), Meldal (3), Røros (3), Klæbu (2), Agdenes, Osen og Roan. Funn foregående år (antall individer/lokaliteter): 2011 (140/109), 2010 (113/93) og 2009 (83/67). Tre kommuner var uten funn av arten i 2012: Orkdal, Skaun og Tydal. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 76 individer på 65 lokaliteter i hekketid i 2012. For gråspett er 47 % av funnmassen i 2012 gjort utenfor hekketid. Det tilsvarende tallet for 2011 og 2010 er 48 %.

Grønnspepp *Picus viridis*

Det ble registrert 108 grønnspepper på 83 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Rissa (20), Oppdal (16), Snillfjord (16), Hemne (10), Trondheim (10), Åfjord (7), Melhus (5), Midtre Gauldal (5), Orkdal (5), Selbu (4), Rennebu (3), Bjugn (2), Hitra (2), Klæbu (2) og Meldal. Funn foregående år (antall individer/lokaliteter): 2011 (111/90), 2010 (104/79) og 2009 (66/57). Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 74 individer på 59 lokaliteter i hekketid i 2012. For grønnspepp er 30 % av funnmassen i 2012 gjort utenfor hekketid. De tilsvarende tallene for 2011 og 2010 var 30 % og 27 %. Den nære slektningen gråspepp blir i større grad registrert utenfor hekketid, noe som skyldes at en del av ungfuglene trekker ut på kysten om vinteren. For perioden 2010-2012 ble 47-48 % av gråspettene registrert utenfor hekketid. Ti kommuner var uten funn av grønnspepp i 2012: Agdenes, Frøya, Holtålen, Malvik, Osen, Roan, Røros, Skaun, Tydal og Ørland.

Svartspepp *Dryocopus martius*

Det ble registrert 84 svartspepper på 69 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (25), Orkdal (13), Rissa (8), Malvik (6), Melhus (6), Klæbu (5), Hemne (4), Skaun (4), Midtre Gauldal (3), Selbu (3), Holtålen (2), Rennebu (2), Agdenes, Meldal og Snillfjord. Funn foregående år (antall individer/lokaliteter): 2011 (97/79), 2010 (112/89), 2009 (80/70), 2008 (59/52) og 2007 (11/9). Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 50 individer på 45 lokaliteter i 2012. For svartspepp er 40 % av funnmassen gjort utenfor hekketid dette året. Følgende kommuner manglet funn av svartspepp i 2012: Bjugn, Frøya, Hitra, Oppdal, Osen, Roan, Røros, Tydal, Ørland og Åfjord.

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*

Forekomsten av hvitryggspett i Sør-Trøndelag ser ut til å bli stadig svakere. Det ble registrert kun 16 individer på 10 lokaliteter i fylket i 2012. Funn foregående år (antall individer): 2011 (21), 2010 (28), 2009 (34), 2008 (19) og 2007 (10). **Alle funn:** 1 par Berg, Sn. 17.1-3.7 (JØB). 1 M Aunhaugen, Holla, He. 15.2-15.4 (JVU). 1 ind. Storstvatnet, A. 13.4 (MMA). 2 M Li ved Kinebbvika, Lensvik, A. 14.4 (ØSO). 1 par Solem, B. 19.-23.4 (HDA, TRI, AER, JSØ, HER). 2 ind. Krokstadøra, Sn. 5.5 (ARB, OSF). 1 ad. varslende Buhaugen, Sengsdalsvatnet, He. 6.5 (KTO). 1 M Vinjæra, He. 28.5 (JOB). 1 ind. ved reir Melvatnet, Sn. 1.7 (JØB). Opp til 2 ind. Berg, Sn. 3.9-12.12 (JØB). 1 ind. Melvasslia, Sn. 23.9 (JØB).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

Det ble registrert 60 dvergspetter på 44 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Rissa (13), Trondheim (9), Melhus (6), Oppdal (5), Snillfjord (5), Orkdal (4), Selbu (4), Agdenes (2), Hemne (2), Klæbu (2), Rennebu (2), Frøya, Malvik, Midtre Gauldal, Røros, Tydal og Ørland. Funn foregående år (antall individer/lokaliteter): 2011 (98/69), 2010 (94/80), 2009 (32/29), 2008 (39/32) og 2007 (23/18). Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 47 ind. på 36 lokaliteter i hekketid i 2012. Det innebærer at 22 % av funnmassen er gjort utenfor

hekketid. Forekomsten dette året i fylket er en betydelig reduksjon i forhold til 2011 og 2010. Kommuner uten observasjoner av arten dette året er Bjugn, Hitra, Holtålen, Meldal, Osen, Roan, Skaun og Åfjord. Funnet på Titran er det andre for lokaliteten.

Nevneverdig funn: 1 K M rm. Titran, F. 3.11 (MMY, ESÆ, FRL, KTH, OSF).

Tretåspett *Picoides tridactylus*

Det ble registrert 48 tretåspepper på 39 lokaliteter i fylket i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (7), Oppdal (4), Skaun (4), Tydal (4), Bjugn (3), Holtålen (3), Meldal (3), Agdenes (2), Melhus (2), Orkdal (2), Rennebu (2), Rissa (2), Selbu (2), Snillfjord (2), Hitra, Klæbu, Midtre Gauldal, Røros, Ørland og Åfjord. Funn foregående år (antall individer/lokaliteter): 2011 (72/57), 2010 (59/49) og 2009 (47/42). Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 28 individer på 23 lokaliteter i hekketid i 2012. For tretåspett er 42 % av funnmassen i 2012 gjort utenfor hekketid. De tilsvarende tallene for 2011, 2010 og 2009 var 29 %, 61 % og 32 %. Fem kommuner manglet funn av arten i 2012: Frøya, Hemne, Malvik, Osen og Roan.

Nevneverdige funn: 1 ind. Austråttlunden, Ø. 5.1 (HER). 1 ind. Stokkøya, Å. 23.9 (NKG). 1 ind. Balsnes, Hi. 1.11 (ESO).

Sanglerke *Alauda arvensis*

Begge vinterfunn ble gjort i andre halvdel av februar, og disse kan godt dreie seg om tidlige vartrekkere.

Vinterfunn: 8 ind. Grandefjæra, Ø. 15.2 (HER). Opp til 4 ind. Tärnesodden, Å. 20.-26.2 (*ORY, MMY, ESÆ, THA). **Stort antall:** 50 ind. Grandefjæra, Ø. 2.10 (GDY, SME).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Det ble registrert 13 individer i 2012, én pullus fra et hekkefunn inkludert. Av disse var 11 fra hekkeområdene i Oppdal kommune. Et funn fra Gaulosen er uvanlig der. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (13), 2010 (11), 2009 (17), 2008 (22) og 2007 (15).

Alle funn: 2 ind. Øyåkrene, Gaulosen, Mh. 1.5 (TKV). Opp til 8 ind. (3 par + 2 sy. M) Ålmflåin, Op. 8.6-26.7 (PWB, EWE, MMY, THA mfl.). 1 M Veslnøsen, Op. 4.7 (ORG). 1 ad. med 1 pull. Finnshø, Op. 10.7 (ORG).

Sandsvale *Riparia riparia*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Litvatnet, A. 23.4 (MMY, MRE).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Sene høstfunn: 1 ind. Berg ved Hemnfjorden, He. 15.10 (ARØ). 7 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 16.10 (TON).

Taksvale *Delichon urbicum*

Stort antall: 50 ind. Øvre Torp, Ma. 10.8 (PSH).

Tartarpiplerke *Anthus richardi* <0,47>

Med tre funn i september-oktober ble 2012 et normalår for arten i Sør-Trøndelag. Funn foregående år (antall individer): 2011 (2), 2010 (0), 2009 (3), 2008 (1) og 2007 (2).

Alle funn: 1 ind. Titran, F. 29.9 (*MMY, TGI, ØSO). 1 ind. ptV Mausundvær, F. 5.10 (PSR, OHE). 1 ind. ptSV Titran, F. 14.10 (MMY).

Heipiplerke *Anthus pratensis*

Vinterfunn: Opp til 2 ind. Amfiet, Grandefjæra,

Ø. 1.-7.1 (HER, TRI, JSØ, JSP mfl.). 1 ind. Televerkets antenner, Grandefjæra, Ø. 26.2 (HDA). **Stort antall:** 200 ind. Sjøvøllen, Brekkfjorden, Rø. 18.5 (MVE).

Vintererle *Motacilla cinerea*

Det ble et nytt år med beskjeden forekomst av vintererle i Sør-Trøndelag. Det ble kun registrert 40 individer, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (25), Klæbu (4), Orkdal (4), Melhus (2), Malvik, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu og Skaun. Fra hekketiden er 24 individer registrert på 14 lokaliteter, og Trondheim kommune har to konstaterte hekkefunn med unger, samt reirbygging på en tredje lokalitet. Det ble registrert vintererle ved fem territorier i Nidelva mellom Øvre Leirfoss og Nidarø i hekketida. Funn foregående år (antall individer): 2011 (31), 2010 (51) og 2009 (81). Vintrene 2009/10 og 2010/11 var svært kalde og snørike både i Norge og i vinterkvarterene til arten på det europeiske kontinentet. Dette har gitt vintererlebestanden en knekk. Høsten 2012 foreligger usedvanlig mange funn fram til 16.10, og i september ble det registrert 13 individer i fylket. **Vinterfunn:** 1 ind. Bjørndalen, Tr. 1.1-19.3 (OHO, KAS). 1 ind. Valøya, Tr. 2.-3.1 (NKG, JHE). 1 ind. Nidarø, Tr. 15.1-16.2 (CBE, EGR, TON).

Linerle *Motacilla alba*

Sene høst- og vinterfunn: 1 ind. Balsnesosen, Hovsfjæra, Ø. 2.1 (HDA). 1 ind. Valset, A. 16.11 (MMA). 1 ind. Domkirkeparken, Tr. 19.11 (TGI).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Det ble registrert tre svartryggerler i fylket i 2012. Døsvika i Ørland hadde funn av en 2K hann i 2011, og fulgte opp med en 2K året etter. De to funnene fra Stadsbygda regnes som samme individ.

Alle funn: 1 M Grønningsbukta, Ri. 3.-21.4 (GBA, ORY, JBJ, EBJ, NGR mfl.). 1 M Rabben, Sistranda, F. 12.4 (OSF). 1 ind. Storaunet, Stadsbygd, Ri. 3.5 (ABR). 1 2K Døsvika, Ø. 14.-20.7 (GDY, JSØ, ESÆ, NKG, AWI).

Svartryggerle x linerle *Motacilla a. alba* X *yarrellii*

Svarte fjær rundt vingeknoken, kombinert med en for lys rygg uten tydelige svarte innslag, gjør at denne fuglen mest trolig er en hybrid. **Alle funn:** 1 ind. Børsa, Sk. 16.6* (ESP).

Sidensvans *Bombicilla garrulus*

I månedsskiftet oktober/november ble store antall registrert i Trondheim, Orkdal og Oppdal, med 1200 ind. Havstad, Byåsen, Tr. 1.11 (ESÆ) som det største antallet.

Sene vårfunn: 6 ind. Hønstad, Ma. 4.5 (TRE). 1 ind. Grønlokan, Rø. 18.5 (MVE). 2 ind. Hønstadvatnet, Ma. 28.5 (ØSO). **Tidlig høstfunn:** 6 ind. Heimdal, Tr. 6.9 (OHO).

Jernspurv *Prunella modularis*

Vinterfunn: 1 ind. Flora, Se. 3.2-1.4 (ETV).

Rødstrupe *Erithacus rubecula*

I vintermånedene januar, februar og desember er det rapportert om 119 rødstruper i fylket. Antall ind. foregående år: 2011 (100), 2010 (70) og 2009 (114). Av de 119 ind. er 74 registrert i januar, 13 i februar og 32 i desember. Kommune-fordeling: Trondheim (56), Frøya (23), Hitra (10), Hemne (6), Orkdal (5), Rissa (5), Malvik (3), Snillfjord (3), Skaun (2), Klæbu, Melhus, Osen, Roan, Ørland og Åfjord. Det kan nevnes

Det er ikke bare spurvefugler som kommer på føring vinterstid. Det går også an å sette opp en fôringsplass for spettefugler. Her slåss en hvitryggspett hann og en gråspett hunn om maten. Bildet er tatt ved Berg, Snillfjord 6. desember 2012. Foto: John Øystein Berg.





Vintererle hann fra Øvre Leirfoss, Trondheim 15. april 2012. Færre vintererler ble registrert enn for et par år tilbake, trolig som en følge av to strenge vintre i overvintringsområdene. Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Svartryggerle hann ved Grønningsbukta, Rissa 4. april 2012. Tre funn ble gjort dette året. Foto: Arvid Bredesen.



at 39 ind. er rapportert fra 28.-29. januar i forbindelse med Hagefugltellingen. De tilsvarende tallene for Hagefugltellingen var 38 ind. i 2011, 34 ind. i 2010 og 33 ind. i 2009.

Nattergal *Luscinia luscinia* <1,15>

Etter to år uten funn fikk vi på nytt stifte bekjentskap med denne virtuose sangfuglen i Sør-Trøndelag.

Alle funn: 1 sy. M Sandlykkja, Viggja, Sk. 26.-27.5 (HER, MMA, RES, AES, AWI).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* <3,22>

Det ble gjort ett funn av svartrødstjert i Sør-Trøndelag i 2012. Funn foregående år (antall individer): 2011 (2), 2010 (1), 2009 (8), 2008 (2) og 2007 (1). I 2009 fikk vi fylkets første hekking av svartrødstjert i Røros sentrum, og tallene fra det året inkluderer fem pullus.

Alle funn: 1 FF vest av Nymyran, Mugga, Femundsmarka, Rø. 25.9 (GBA).

Måltrost *Turdus philomelos*

Sent høstfunn: 1 ind. Leangenbukta, Tr. 3.11 (GBA).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Det ble registrert 27 individer vinterstid i 2012, med følgende månedsfordeling (antall individer): januar (25), februar (0) og desember (2).

Vinterfunn (antall individer) foregående år: 2011 (53), 2010 (3), 2009 (40), 2008 (27) og 2007 (9). Det sammenlignes her med år hvor marsfunn er tatt med.

Overvintrende ind.: 1 ind. Grønning, Ri. 3.1 (NGR). 1 ind. Nes, B. 3.1 (HER). 3 ind. Halten, F. 4.1 (GBA, HER, ABR). 1 ind. Holtermannsvei, Tr. 18.1 (MMA). 12 ind. Strømo, F. 18.1 (ESÆ, MMY). 1 ind. Sandstad, Hi. 22.1 (ARB). 1 ind. Granåslia, Tr. 24.1 (OLA). 3 ind. Gjæsing, F. 29.1 (TBO). 2 ind. Værnes, A. 29.1 (DOB). 1 ind. Ringve, Tr. 1.12 (BJT). 1 ind. Hospitalsløkkan, Tr. 10.12 (KAS). **Tidlige vårfunn:** 1 ind. Midtsandan, Ma. 18.3 (PSH).



Rognebær er en viktig næringskilde for rødvingetroster som velger å overvintre i Trøndelag. Bildet er tatt ved Kystad, Trondheim 28. oktober 2012. Foto: Jon Helle.

1 ind. Solem, B. 20.3 (GDY). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 24.3 (THE). 1 ind. Myrallykkja, Ånøya, Mh. 30.3 (TBJ). 1 sy. M Austråttlunden, Ø. 31.3 (MMY).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Etter rekordåret 2011 fikk vi en nedgang for duetrost i Sør-Trøndelag i 2012. Det ble registrert 88 individer i fylket, med følgende kommunefordeling (antall individer): Orkdal (14), Trondheim (11), Holtålen (10), Selbu (7), Klæbu (6), Melhus (6), Oppdal (6), Meldal (5), Rennebu (4), Hemne (3), Midtre Gauldal (3), Røros (3), Tydal (3), Agdenes (2), Bjugn (2), Snillfjord (2) og Skaun. Ett nytt funn fra 2010 bringer årstotalen dette året opp i 103 ind. Funn foregående år (antall individer): 2011 (149), 2010 (103), 2009 (105), 2008 (63) og 2007 (28). De fleste registreringer av duetrost er som vanlig gjort på vårtrekket i april-mai.

Tidlig vårfunn: 1 ind. Mebonden, Se. 26.3 (JSA). **Sent høstfunn:** 3 ind. Bellsvika, He. 21.10 (JOB).

Gresshoppesanger *Locustella naevia* <3,18>

Det ble gjort to funn av arten i Sør-Trøndelag i 2012. Begge var syngende hanner, og funnet fra Bjugn var sent for å være et syngende individ. Funn foregående år (antall individer): 2011 (3), 2010 (2), 2009 (0), 2008 (0) og 2007 (0).

Alle funn: 1 sy. M Svorkdalen, Or. 24.6-11.7* (*HAO, HMH, MMA mfl.). 1 sy. M Stallvika, B. 12.-13.8* (OGJ).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Det ble rapportert 105 sivsangere i Sør-Trøndelag i 2012, som vanlig med et betydelig tyngdepunkt i Ørland og Bjugn kommuner.

Ung sivsanger ved Strandfjæra, Hitra 20. august 2012. Gule munnviker og en stjert som enda ikke er fullt utviklet avslører at denne fuglen er en unge som nettopp har forlatt reiret. Foto: Arvid Bredeesen.



Arten er rapportert i perioden 24.5-2.9, og i funnmassen på 105 individer er 58 syngende hanner. Funn foregående år (antall individer): 2011 (158), 2010 (77), 2009 (107), 2008 (64) og 2007 (26). Antallet er lavere enn i 2011, men det sistnevnte rekordåret hadde en kartlegging av verneområder på fastlandsdelen av Ørland kommune. I 2012 fikk vi på nytt registreringer av arten i Leinstrands-området i Trondheim. Arten manglet her i 2010 og 2011. Kommunefordeling (antall individer): Ørland (35), Bjugn (24), Rissa (10), Snillfjord (6), Åfjord (6), Hemne (5), Hitra (5), Melhus (5), Trondheim (4), Agdenes (2), Malvik, Selbu og Skaun. LRSK oppfordrer ornitologer til å være nøyaktige med rapporteringen av arten. Angi om fuglen er en syngende hann, og vær nøyaktig med lokalitetsangivelse. Eksempelvis er Grandefjæra for unøyaktig. En nøyaktig lokalitetsangivelse er avgjørende for å kunne vurdere hvor mange individer som er involvert i forekomsten.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* <0,7>

En busksanger, ringmerket på Nes i Bjugn i september, ble fylkets syvende funn av arten. Funnet er det første siden 2005, da en ungfugl ble fanget og ringmerket på samme lokalitet. Blant våre tidligere funn er to av ungfugler ringmerket i september (Frøya 1999 og Bjugn 2005), mens de øvrige fire er syngende hanner registrert i juni (Hitra 1996 og 1997, Skaun og Orkdal 2002). **Alle funn:** 1 1K rm. Merkefeltet, Nes, B. 17.9* (*HER, GDY, TRI, SME).

Myrsanger *Acrocephalus palustris* <0,28>

Det ble registrert 3 myrsangere i 2012, som i 2011. Myrsangeren har opptrådt noe mer regelmessig de siste årene, og forrige år uten funn av arten var 2004. 21 av våre 28 funn er gjort sommerstid, mens 7 er høstfunn. Antall ind. foregående år: 2011 (3), 2010 (1), 2009 (1), 2008 (1) og 2007 (5).

Alle funn: 1 sy. M Kjølsøyvågen, Hi. 27.6-11.7* (*MPE, GBA, ARB, OSF). 1 sy. M S-laget, Storfosna, Ø. 5.7 (ELD, JOG). 1 1K rm. Nes, B. 24.8* (*HER, GDY, TRI).

Hauksanger *Sylvia nisoria* <0,155>

Det ble registrert 4 ind. i 2012, alle 1K-fugler ringmerket på Nes i Bjugn om høsten. Dette var den svakeste forekomsten på mange år i Sør-Trøndelag. Funn foregående år: 2011 (11), 2010 (19), 2009 (16), 2008 (6) og 2007 (15).

Alle funn: 4 1K rm. Nes, B. 25.8-12.10 (HER mfl.).

Møller *Sylvia curruca*

Om våren og sommeren er 55 individer registrert i perioden 16.5-12.7, av disse er 40 syngende hanner. Om høsten er 11 individer registrert i perioden 5.8-6.10. De tilsvarende tall for de foregående år (antall individer vår-sommer/høst): 2011 (50/22), 2010 (40/31), 2009 (53/22), 2008 (39/15) og 2007 (13/32). Kommunefordeling (antall individer): Trondheim (15), Oppdal (11), Midtre Gauldal (7), Hemne (6), Frøya (5), Orkdal (5), Åfjord (4), Malvik (3), Melhus (3), Bjugn, Hitra, Holtålen, Meldal, Røros, Selbu og Ørland.

Tornsanger *Sylvia communis*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Valatjønnå, B. 9.5 (SME).

Munk *Sylvia atricapilla*

Det ble registrert 19 munk i vintermånedene i 2012, fordelt på 13 i januar, 1 i februar og 5 i



Busksanger, ringmerket ved Nes, Bjugn 17. september 2012. Funnet er det syvende i fylket. Foto: Hans E. Ring.

En gulbrynsanger var stasjonær ved Leangenbukta, Trondheim fire dager i september. Mange ornitologer fikk dermed muligheten til å stifte bekjentskap med denne sjeldne, sibiriske trekkgjesten. Bildet er tatt 16. september. Foto: Robert Fredagsvik.



mars. Overvekten av registreringer mot slutten av januar skyldes Hagefugltellingen. I desember foreligger ingen funn. Kommunefordeling: Trondheim (16), Malvik (2) og Orkdal.

Overvintrende ind.: 1 F Persaunet, Tr. 7.1 (KNI). 1 F Lundåsen, Tr. 8.-12.1 (BEB, SGJ). 1 M Gjølme, Or. 14.1 (RES). 1 M Lade, Tr. 21.1 (TEB). 1 M Persaunet, Tr. 24.1 (NN via CBE). 1 F Granåsli, Tr. 24.1-2.2 (OLA). 1 F Tyholt, Tr. 26.-31.1 (ARS). Opptil 2 ind. (par) Møllenberg, Tr. 27.1-2.4 (HTP). 2 ind. Singsaker, Tr. 28.1 (ESL). 1 ind. Sverresborg, Tr. 28.1 (RSK). 1 ind. Angelltrøa, Tr. 29.1 (AAS). 1 ind. Saksvik, Ma. 29.1 (BJR). 1 ind. Sverresborg, Tr. 4.2 (BHA). 1 M Byåsen, Tr. 2.3 (NKG). 1 M Hundhammeren, Ma. 4.3 (MVE). 1 M Leangenbukta, Tr. 26.3-13.4 (GBA, EBA). 1 ind. Sverresborg, Tr. 31.3-8.4 (HAH). **Tidlige vårfunn:** 1 sy. M Valgrinda, Tr. 21.4 (JET). 1 sy. M Trøbakken, K. 26.4 (GNY). 1 sy. M Tørstadbrønnen, Ri. 26.-29.4 (GNY).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* <0,137>
Med ni individer ble 2012 et normalår for arten, etter at 2011 slo alle rekorder med sine 42 individer. Kommunefordeling (antall individer): Frøya (4), Bjugn (3), Trondheim og Ørland. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (42), 2010 (8), 2009 (4), 2008 (6) og 2007 (10). **Alle funn:** 1 ind. Leangenbukta, Tr. 14.-17.9 (PWB, EBA, THE mfl.). 1 ind. Gjølga, B. 14.-15.9 (HDA). 1 ind. Austrått, Ø. 20.9 (AER). Opptil 3 ind. Sula, F. 21.-26.9 (ESÆ, THA, KWO, TON, TKR, KHE, EKO). 2 1K rm. Nes, B. 22.9 (HER, GDY, JSØ, TRI). 1 ind. Gjæsingen, F. 22.9 (DOB).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*
Der ble ikke registrert bøksanger i Sør-Trøndelag i 2012! Dette er første år siden 1987 at arten mangler i vårt fylke. Ett nytt ind. er rapportert fra 2011, noe som bringer årstotalen dette året opp i 7 ind. Antall ind. foregående år: 2011 (7), 2010 (13), 2009 (5), 2008 (6) og 2007 (2). **Funn fra tidligere år:** 1 sy. Loslökkja, Driva, Op. ca. 15.6.2011 (ÅLO).

Gransanger *Phylloscopus collybita*
Sene høstfunn: 2 ind. Holmskogen, Titran, F. 3.11 (ESÆ, KTH). 2 ind. rm. Lundsbergen, Titran, F. 4.11 (MMY, ESÆ, OSF, KTH).

Sibirgransanger *Phylloscopus c. tristis* <0,3>
Funn fra tidligere år: 1 ind. Kjervågsund, Titran 30.9.2011* (OHE, PSR).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*
Det ble registrert 11 løvsangere i april 2012 i Sør-Trøndelag. **Tidlige vårfunn:** 1 sy. Nordmyra, Tr. 20.4 (AST). 4 ind. Gangåsvatnet, Or. 25.4 (FRL). 1 sy. Trøbakken, K. 26.4 (GNY). 3 ind. Fannrem, Or. 28.4 (KKR). 1 ind. Nedre Leirfoss, Tr. 30.4 (ALO). 1 sy. Kvellohaugen, Se. 30.4 (JSA). **Sene høstfunn:** 1 1K rm. Titran, F. 6.10 (MMY, TGI mfl.). 1 ind. rm. Halten, F. 10.-11.10 (HER, GBA).

Gråfluesnapper *Muscicapa striata*
Tidlige vårfunn: 1 ind. Ringve, Tr. 8.5 (BJT). 1 sy. Fuglås, Or. 10.5 (KKR).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*
Det ble registrert hele 662 individer på 98 lokaliteter i 2012, med følgende kommunefordeling (antall individer/lokaliteter): Trondheim (262/31), Oppdal (52/11), Hemne (41/6),



Det ble et godt år for stjertmeis i 2012. Arten foretrekker frodig løvskog i hekketiden, som her ved Krokstadøra, Snillfjord 5. mai 2012. Foto: Arvid Bredeesen.

Bjugn (37/4), Snillfjord (34/3), Malvik (29/5), Skaun (27/3), Ørland (27/6), Meldal (24/3), Hitra (16/2), Orkdal (14/4), Agdenes (13/3), Klæbu (13/2), Rissa (12/5), Åfjord (12/1), Frøya (11/2), Melhus (10/1), Røros (9/1), Rennebu (6/1), Selbu (6/2), Holtålen (4/1) og Midtre Gauldal (3/1). Kommuner uten registreringer av stjertmeis i 2012 var Osen, Roan og Tydal.

Forekomsten i 2012 er svært sterk, og til sammenligning kunne 2011 og 2010 by på hhv. 317 ind. på 59 lok. og 396 ind. på 73 lok. Det er en solid forekomst i årets tre siste måneder av 2012 som utgjør den store forskjellen mellom disse tre årene. Månedsfordeling (antall ind.): januar (122), februar (34), mars (18), april (7), mai (13), juni (23), juli (28), august (18), september (41), oktober (175), november (122) og desember (61).

I hekketiden (1. mars - 30. juni) er det registrert 73 individer på 26 lokaliteter, med følgende kommunefordeling (antall individer/lokaliteter): Trondheim (17/5), Hemne (16/3), Oppdal (10/3), Ørland (10/4), Rissa (5/2), Malvik (3/2), Midtre Gauldal (3/1), Bjugn (2/1), Orkdal (2/2), Selbu (2/1), Snillfjord (2/1) og Meldal (1/1). Forekomsten i hekketid i 2012 utgjør kun 11 % av funnmassen det året. Tilsvarende tall for 2011 og 2010 er hhv. 60 ind. på 18 lok. (19 %) og 121 ind. på 33 lok. (31 %). Hekkesesongen 2012 var nok ikke spesielt bra, og det er fristende å spekulere i et annet og mer østlig opphav for de mange stjertmeisene som ble registrert i fylket om høsten. Følgende kommuner hadde funn av stjertmeis kun utenfor hekketid: Agdenes, Frøya, Hitra, Holtålen, Klæbu, Melhus, Rennebu, Røros, Skaun og Åfjord.

Lappmeis *Poecile cinctus*
Det foreligger kun ett funn av lappmeis i Sør-Trøndelag i 2012, som vanlig er dette fra hekkeområdene i Femundsmarka, Røros kommune. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (14), 2010 (20), 2009 (4), 2008 (5) og 2007

(2). I disse årene er funnene nesten utelukkende fra Røros kommune, med unntak av 1 1K rm. Nes, B. 29.10.2010, 1 ind. Bosberghøia, Tr. 16.12.2009 og 1 ind. Røsåsen, Storås, Md. 22.12.2007. **Alle funn:** 1 ind. vest av Nymyran, Mugga, Femundsmarka, Rø. 25.9 (GBA).

Spettmeis *Sitta europaea*
Nevneverdig funn: 1 ind. Ervika, F. 5.10 (OSF).

Trekryper *Certhia familiaris*
Nevneverdig funn: 1 ind. rm. Titran, F. 13.10 (MMY).

Tornskate *Lanius collurio*
Det ble et normalår for arten med to funn i Sør-Trøndelag i 2012. Funn foregående år (antall individer): 2011 (4), 2010 (2), 2009 (2), 2008 (1) og 2007 (5). **Alle funn:** 1 ad. M Oppøya, Petrastugge, Or. 13.6 (JMG). 1 ad. F Drogsetmoen, Md. 26.6 (MMA).

Varsler *Lanius excubitor*
Det ble registrert 107 varslere i fylket i 2012. Dette er en sterk forekomst, og den kan nok i stor grad forklares med det gode smånageråret 2011 som ga mange hekkefunn i fylket. Konstaterte hekkefunn er ikke rapportert fra 2012, og forekomsten fordeler seg på 73 individer i første halvår samt 34 individer i andre halvår. Kommunefordeling (antall individer): Rissa (14), Snillfjord (14), Trondheim (11), Ørland (10), Hemne (9), Oppdal (6), Orkdal (6), Rennebu (5), Selbu (5), Bjugn (4), Malvik (4), Melhus (4), Hitra (3), Meldal (3), Midtre Gauldal (3), Åfjord (2), Agdenes, Klæbu, Røros og Tydal. Kommune Frøya, Holtålen, Osen, Roan og Skaun hadde ikke funn av varslere i 2012. Funn (antall individer) foregående år: 2011 (161), 2010 (68), 2009 (91), 2008 (111) og 2007 (42). Det er store variasjoner i forekomsten mellom år i fylket, og toppene ser ut til å komme i smånagerår som 2008 og 2011. Det er interessant å registrere at

året etter toppåret (2009 og 2012) også har en relativt sterk forekomst. Bunnårene i syklusen er 2007 og 2010, og 2013 forventes derfor å bli et nytt bunnår.

Rødhodevarsler *Lanius senator senator* NSKF <0,3>

Det tredje funnet av rødhodevarsler i Sør-Trøndelag kom i form av en 1K-fugl av nominat-underarten i slutten av september. De to tidligere funnene er 1 1K rm. Titran, Frøya 9.-15.10.2002 (Bunes & Solbakken 2004) samt 1 1K Sula, Frøya 10.10.2003 (Mjølshes mfl. 2005). **Alle funn:** 1 1K Sandbakken, Nes, B. 25.-29.9* (*HER mfl.).

Nøtteskrike *Garrulus glandarius*

Arten er sjelden på ytterkysten, og pr. dags dato er det ikke rapportert nøtteskrike på Artsobservasjoner fra Frøya kommune.

Nevneverdige funn: 3 ind. Kjørstadvatnet, Hi. 18.1 (MMY, ESÆ). 1 ind. Melandsjø, Hi. 28.1 (LHO, ÅBE). 1 ind. Stiksdalen, Hi. 4.5 (ARB). 1 ind. Englia, Akset, Hi. 20.10 (ARB).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*

Det ble ikke gjennomført noen sammenlignbare tellinger av hamstringstrekk i Trondheim hos nøttekråke i 2012. Den sibirske underarten *macrorhynchos* invaderte fylket høsten 1995, og har i etterkant etablert seg med en hekkebestand i Trondheimsregionen. I 2012 er det kun Trondheim kommune som har sikre og trolige hekkefunn i fylket.

Funn utenfor Trondheim, Klæbu, Malvik, Melhus, Skaun og Orkdal kommuner: 1 ind. Brødreskiftmarka, Ri. 28.1 (ABR). 2 ind. Mebonden, Se. 26.3 (JSA). 2 ind. Øverbygda, Se. 12.5 (ØSO, JEL, TGI, SGI, OHE, ØJS). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 17.6-24.12 (BME, KTO, HBJ, JOB, ÅHE). Opptil 2 ind. Mebonden, Se. 12.7-20.8 (JSA, TMØ). 1 ind. Gislåsen, Re. 27.7-1.9 (MMA). Opptil 3 ind. Stadsbygd, Ri. 29.7-16.8 (JBJ, EBJ, NGR, EBR). 1 ind. Stamman, Re. 15.8 (JUV). Opptil 3 ind. Voll, Re. 24.-26.8 (MMA). 1 ind. Kallfjellet, Stadsbygd, Ri. 24.8 (JBJ). 2 ind. Ålen, Ho. 29.8 (TBG). 1 ind. Rønningen, Re. 14.9 (PWB). Opptil 2 ind. Stuggudalen, Ty. 23.9-2.12 (BEI, SSL, ESÆ, TAS). 1 ind. Slakken, Ri. 25.9 (JBJ). 1 ind. Brødreskiftmarka, Ri. 30.9-24.11 (ABR, EBR).

Kaie *Corvus monedula*

I 2012 foreligger det utenfor hekkeområdene en usedvanlig sterk forekomst av kاية i Stadsbygd, Rissa i oktober-november. I innlandet hekker arten regulært i Røros, Selbu og Rennebu, og kun funn fra andre innlandskommuner nevnes under. Funn av arten manglet i innlandskommunene Holtålen, Klæbu, Meldal og Tydal.

Alle kystfunn: Opptil 2 ind. Stadsbygd, Ri. 7.1-16.4 (ABR, EBR, JBJ, EBJ, GBA). Opptil 3 ind. div. lok. Ø. 19.1-31.3 (HER, JSØ, HDA mfl). 1 ind. Øvre Skogranden, He. 18.4 (JOB). Opptil 50 ind. Stadsbygd, Ri. 4.10-16.11 (EBR, NGR, ABR, GBA, JBJ). 1 ind. Kvithyll, Ri. 4.10 (ORY). 1 ind. Brekstad, Ø. 1.-2.11 (GBA, TRI). **Nevneverdige innlandsfunn:** 8 ind. Driva, Op. 20.-22.4 (PWB). 1 ind. Storred, MG. 1.5 (OAF). 2 ind. Stuggu, Fagerhaug, Op. 20.5 (MMA).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Kornkråkene i Trondheim er temmelig stasjonære, og kun 13 individer er registrert i fylkets øvrige kommuner i 2012. Kommunefordeling:

Orkdal (5), Malvik (3), Bjugn, Frøya, Oppdal, Rissa og Ørland. Hekking i Midtbyen i Trondheim er nytt fra og med år 2009. I 2009 og 2010 var det hekkefunn på Kalvskinnet, mens det i 2011 og 2012 kun foreligger hekkefunn fra samme lokalitet på Ila.

Funn utenfor Trondheim kommune: 1 ind. Torp Nedre, Ma. 24.1 (GBA). 1 ind. Midtsanden, Ma. 16.3 (PSH). 1 ind. Leite, Nes, B. 13.5 (HER). 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 21.5 (RES). 1 ind. Sistranda, F. 27.8 (KTH). 1 ind. Midtsanden, Ma. 11.9 (TKV). Opptil 4 ind. (3 ad. + 1 1K) Gjølmesfjæra, Or. 11.10-3.11 (MMA, RES, AES). 1 ind. Grønning, Ri. 17.10-4.11 (NGR, ABR). 1 1K Oppdal, Op. 30.10 (NN via SBR). 1 ad. Innstrand, Ø. 30.12 (GDY). **Nevneverdige hekkefunn:** 2 par hekket (2 reir i bruk) Kongens Bastion, Skansen, Ila, Tr. 31.5 (NKG).

Ravn *Corvus corax*

Som i 2011 var det en sterk forekomst av ravn de første månedene av 2012 i Trondheim kommune.

Store antall: 40 ind. Bratsberggrinda, Tr. 11.1 (GBA). 44 ind. Tømmerdalen, Tr. 15.2 (PWB). Opptil 71 ind. Nordset, Nidelva, Tr. 16.2-5.3 (TRE, EBA). 40 ind. Tiller, Tr. 23.2 (EKR). Opptil 68 ind. Tillermarka, Tr. 4.3-12.4 (TKR). 42 ind. Nordmyra, Tr. 27.3 (BEB, SGJ). 49 ind. Lundåsen, Tr. 2.4 (BEB, SGJ). 95 ind. Heimdal, Tr. 12.4 (OHO). 45 ind. Saupstad, Tr. 21.4 (OHO).

Stær *Sturnus vulgaris*

Fra Ørland rapporteres kun moderate mengder med stær vinterstid i 2012. På det meste ble det rapportert 600 stær i én flokk. Dette er den magreste vinterforekomsten på mange år i kommunen. Utenfor Ørland kommune er det registrert 823 individer vinterstid, derav 646 individer i januar-februar samt 177 individer i desember. Spesielt var vinterforekomsten i Trondheim og Melhus (bl.a. Gaulosen) usedvanlig sterk. Kommunefordeling (antall individer) utenom Ørland: Frøya (222), Rissa (199), Melhus (163), Trondheim (138), Bjugn (46), Hitra (22), Malvik (13), Åfjord (13), Agdenes (2), Hemne (2), Skaun (2) og Orkdal. **Vinterfunn Ørland:** Opptil 600 ind. Ørland 1.1-26.2 (HER, TRI, JSØ, JSP, HDA, PWB, GBA, ABR mfl.). Opptil 400 ind. Ørland 1.-31.12 (HDA, ESU, EYT mfl.). **Stort antall:** min. 5000 ind. Brekstad, Ø. 1.11 (GBA).

Bokfink *Fringilla coelebs*

Det ble en meget sterk vinterforekomst av bokfink i Sør-Trøndelag i 2012. Hele 379 individer ble registrert vinterstid. Av disse er 123 ind. fra januar, 50 ind. fra februar, 12 ind. fra første halvdel av mars og 194 ind. fra desember. Kommunefordeling: Trondheim (253), Rissa (41), Frøya (21), Malvik (16), Hemne (12), Melhus (8), Orkdal (7), Holtålen (4), Selbu (4), Bjugn (3), Hitra (2), Midtre Gauldal (2), Snillfjord (2), Ørland (2), Klæbu og Oppdal. Av 119 kjønnsbestemte individer var 87 hanner og 32 hunner. Andelen hanner i vinterforekomstene i fylket var 73 % i 2012 og 82 % i både 2011 og 2010. Flokken på Ranheim i desember er en usedvanlig sterk forekomst vinterstid også på nasjonal basis. Funnet kan sees i sammenheng med sterke desemberfall av bokfink også i Vest-Agder samt Møre og Romsdal.

Innlandsfunn vinter: Opptil 2 ind. Kvellohaugen, Se. 19.1-15.3 (JSA). 2 ind. Støren, MG. 29.1 (ALU). 4 ind. Hessdalen, Ho. 1.2 (PMO). 1 sy. M Kjosnes, Vikvarvet, Se. 12.3 (TMØ). 1 M Hauge, Op. 2.-28.12 (PWB). 1 M Kvello-

haugen, Se. 4.-28.12 (JSA). **Stort antall vinter:** 120 ind. Ranheim, Tr. 26.12 (EBA).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

Det ble også i 2012 en svak vinterforekomst av bjørkefink. Det ble registrert 83 individer, av disse er 31 fra januar, 13 fra februar, 19 fra mars og 20 fra desember. Forekomsten var nærmest identisk med de 84 registrerte bjørkefinker vinterstid i 2011, som hadde noe høyere tall i januar og desember, mens arten det året nærmest var fraværende i februar og mars. Det begynner å bli noen år siden de siste gode bjørkefinkvintrene i Sør-Trøndelag. Vintrene 2005/2006 og 2006/2007 kunne man påtreffe flokker på tresifrede antall bjørkefinker i fylket. Kommunefordeling: Trondheim (57), Hemne (7), Malvik (3), Rissa (3), Selbu (3), Bjugn (2), Melhus (2), Skaun (2), Snillfjord (2), Meldal og Åfjord.

Innlandsfunn vinter: 1 ind. Kåret, Md. 25.3 (RPE). Opptil 2 M Kvellohaugen, Se. 3.-30.12 (JSA).

Stillits *Carduelis carduelis*

Det ble et nytt godt år for stillits i Sør-Trøndelag. Hele 134 individer ble registrert, med følgende kommunefordeling (antall individer): Malvik (71), Melhus (29), Trondheim (10), Hitra (8), Klæbu (4), Rissa (4), Frøya (2), Orkdal (2), Ørland (2), Agdenes og Bjugn. Månedsfordeling (antall individer): januar (52), februar (6), mars (26), april (2), oktober (3), november (37) og desember (8). Funn foregående år (antall individer): 2011 (145), 2010 (71), 2009 (28), 2008 (77) og 2007 (16). Som vanlig er det kystlinja fra Lade i Trondheim til og med Midtsanden i Malvik som har flest registreringer av stillits. I 2012 ble 75 individer (56 %) registrert på denne strekningen. Det tilsvarende tallet for 2011 var 68 %. De største forekomstene dette året var 41 ind. Malvikbukta, Malvik 3.1 (TRE) og 30 ind. s.st. 24.11 (DOB) og 2.12 (SFB).

Tornirisk *Carduelis cannabina*

Det ble en beskjeden forekomst av tornirisk i Sør-Trøndelag i 2012. Kun 79 ind. ble registrert, og av disse er 59 ind. fra Ørland. Funn (ant. ind. fylke/ant. ind. Ørland) foregående år: 2011 (193/166), 2010 (126/117), 2009 (200/150) og 2008 (176/137). Ørland sin prosentvis andel av fylkesforekomsten har i perioden 2008-2012 variert fra 75 % til 93 %. Det ble registrert 20 ind. utenfor Ørland kommune i 2012 (se nedenfor). Ved Gaulosen hadde arten tilhold gjennom hele sommeren, og en hunn ble sett med reirmateriale i nebbet 15. juni. Januarfunnet fra Trondheim er en fugl som har hatt tilhold på lokaliteten siden 13.8.2011. Funn fra Hemne, Hitra og Orkdal samt novemberfunn er også uvanlig. De første vårfunnene i 2012 kom i Hemne 3.4 og Ørland 6.4. Den største enkeltforekomsten i fylket var 15 ind. ved Televerkets antenner i Grandefjæra, Ørland 23.9.

Funn utenfor Ørland: 1 FF Grilstadfjæra, Tr. 1.-3.1 (GBA, EBA, SBA, THE mfl.). Opptil 4 ind. Aunhaugen, He. 3.-8.4 (JVU). 1 M Berg, He. 7.4 (JOB). 1 ind. Nes, B. 12.4 (HER). Opptil 3 ind. Gaulosen, Mh. 12.4-12.8 (GBA, THE, EBA mfl.). 1 sy. M Grilstadfjæra, Tr. 1.5 (EBA). 1 F Songmoen, Or. 8.5 (MMA). 1 ind. Høybakken, B. 16.5 (HDA). 3 ind. Tillermarka, Tr. 23.5 (FSC, TKR). 1 ind. Balsnes, Hi. 28.5 (ORE). 1 M Valsneset, B. 31.5 (SME, GDY). 1 sy. M Eidsvatnet, B. 20.6 (TON). 1 M Festholm-bukta, Nes, B. 3.11 (HER).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Det ble registrert 68 individer i årets tre første måneder, og kun ett individ i desember. I innlandskommunene hadde arten en sterk forekomst i 2012, med 167 individer på 21 lokaliteter. Det foreligger bl.a. funn i kommuner hvor arten ikke påtreffes ofte, f.eks. Meldal, Røros og Tydal. Mange av innlandsregistreringene er flokker i trekkidene, og hvorvidt disse tilhører den sparsomme fjellbestanden eller den mer tallrike kystbestanden er uvisst. Kommunevis fordeling (ant. ind./ant. lok.) innlandsfunn: Oppdal (50/8), Rennebu (34/3), Røros (32/4), Selbu (22/4), Meldal (21/1) og Tydal (8/1). Innlandskommunene Holtålen, Klæbu og Midtre Gauldal hadde ikke funn av arten i 2012.

Innlandsfunn fra hekkelokalteter: 1 ind. Vesle Orkelsjø, Op. 23.6 (HAO). 2 par Haugasetra, Re. 7.7 (ESÆ). 2 ind. Unndalen, Op. 7.7 (MMY, THA). 1 sy. M Finnshø, Op. 10.7 (ORG).

Andre nevneverdige innlandsfunn: 21 ind. Resdalen, Md. 27.4 (ESÆ). Opptil 8 ind. Stuggusjøen, Ty. 30.4-10.5 (ESÆ, TRE). 17 ind. Søsosen, Aursunden, Rø. 1.5 (ESÆ). 12 ind. Røros flyplass, Rø. 1.5 (ESÆ). 1 par Glåmos, Rø. 18.5 (MVE). 1 M Sjøvollen, Brekkfjorden, Rø. 18.5 (MVE). **Alle vinterfunn:** Opptil 12 ind. Grilstadfjæra, Tr. 1.1-24.3 (THE, EKR, TKR, NKG, TRE, PWB, EBA, RES mfl.). Opptil 14 ind. Amfiet og Televerkets antenner, Grandefjæra, Ø. 2.1-15.2 (HER, GBA, ABR, NKG mfl.). 1 ind. Korsvika, Lade, Tr. 14.1 (TON). Opptil 8 ind. Været, B. 7.2-25.3 (EBA, TRI). 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 17.2 (MMA). Opptil 2 ind. Brekstadfjæra, Ø. 4.-23.3 (AWI, PWB, MMA, EBA). 2 ind. Hoøya, Ø. 6.3 (TRI). 21 ind. Leangenbukta, Tr. 31.3 (SGJ, BEB). 7 ind. Valsneset, B. 31.3 (JSØ, GDY). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 8.12 (AST).

Gråsisik, ua. *rostrata* *Carduelis flammea rostrata* NSKF <0,7>

Alle funn: 1 1K rm. Titran, F. 30.9* (*AWI, MMY, KTH mfl.).

Brunsisik *Carduelis flammea cabaret*

Kun ringmerkede individer presenteres. Det ble ringmerket 108 brunsisiker i Sør-Trøndelag i 2012. Antall ringmerkede ind. foregående år: 2011 (260), 2010 (217), 2009 (158), 2008 (383) og 2007 (207).

Ringmerkede individer: 101 ind. rm. Nes, B. 6.8-12.10 (HER, TRI, GDY mfl.). 4 ind. rm. Titran, F. 29.9-4.11 (AWI, TGL, MMY mfl.). 1 ind. rm. Mausundvær, F. 5.10 (OHE, PSR). 2 ind. rm. Kammen, Leinstrand, Tr. 4.11 (KAS, BES).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Det ble en svært beskjeden forekomst av polarsisik i Sør-Trøndelag i 2012. Kun 16 individer ble registrert, når fugler av underarten *hornemanni* ikke telles med. Ingen individer ble underartsbestemt til *exilipes*. Kommunefordeling: Oppdal (4), Rennebu (3), Orkdal (2), Trondheim (2), Tydal (2), Klæbu, Midtre Gauldal og Ørland. Månedsfordeling: januar (2), februar (4), mars (1), april (1), oktober (3), november (4) og desember (1). Funn foregående år (antall ind. ubestemt underart + ua. *exilipes*): 2011 (36), 2010 (46), 2009 (55), 2008 (43) og 2007 (16). **Alle funn:** 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 3.1-8.2 (MMA). 1 ind. Heimdal, Tr. 12.1-1.3 (OHO). 1 ind. Vognill, Op. 4.2 (PWB). Opptil 3 ind. Gislåsen, Re. 5.2-3.4 (MMA). 1 ind. Storsand, K. 10.-26.3 (KWO). 1 M Soknedal, MG. 7.4 (TON). Opptil 2 ind. Haugen, Op. 27.10-28.12



Gråsisik av underarten *rostrata*, ringmerket på Titran, Frøya 30. september 2012.

Underarten hekker på Grønland, og funnet er det syvende i Sør-Trøndelag.

Foto: Magne Myklebust.

(PWB). 1 ind. Husdalen, Or. 29.10 (MMA). 2 ind. Stugguvollmoen, Ty. 11.11 (FFA). 1 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 18.11 (HDA). 1 ind. Storlidalen, Op. 26.11 (PWB). 1 ind. Tomset, Strindmarka, Tr. 6.12 (PWB).

Polarsisik, ua. *hornemanni* *Carduelis h. hornemanni* <0,36>

Det ble registrert 3 polarsisik av underarten *hornemanni* i Sør-Trøndelag i 2012. Funn foregående år (antall individer): 2011 (5), 2010 (9), 2009 (3), 2008 (1) og 2007 (6). Før dette foreligger det funn av 3 ind. i 2004, 5 ind. i 2003 og førstefunnet av ett ind. i 1999.

Alle funn: Opptil 2 ind. Sula, F. 21.-26.9* (ESÆ, THA, FSC mfl.). 1 1K rm. Titran, F. 26.9* (ESÆ, EBA, TGI).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

Det ble registrert kun 19 individer i fylket i 2012. Høsten 2011 så vi en brukbar invasjon i fylket, men få individer valgte å overvintre. Månedsfordeling: Januar (10), februar (5), mars, juni, oktober og november. Kommunefordeling: Trondheim (16), Malvik, Orkdal og Ørland. Funn (ant. ind.) foregående år: 2011 (120), 2010 (17), 2009 (21), 2008 (200) og 2007 (3). **Alle funn:** 4 ind. Ringve, Tr. 3.-5.1 (TRE, HÅS). 6 ind. Helkanseter, Bymarka, Tr. 7.1 (HLI). 4 ind. Lavollen, Bymarka, Tr. 1.-2.2 (EBR, NKG, PWB). 1 2K M Midtsanden, Ma. 14.2 (PSH). 1 ind. Moholt studentby, Tr. 3.3 (OHE). 1 varslende M Bymarka, Tr. 17.6 (THA). 1 ind. Hukelåsen, Or. 29.10 (MMA). 1 F Austråttlunden, Ø. 5.-11.11 (HER, JSØ).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Det ble registrert kun to individer i 2012, begge var syngende hanner i mai-juni. For første gang på mange år var det ingen rosenfinker å oppdrive i løvskogen ved elva Vigda i Skaun og Melhus kommuner. Dette området har tradisjonelt vært det sikreste for å se rosenfink i fylket. Antall ind. foregående år: 2011 (6), 2010 (9), 2009 (6), 2008 (6) og 2007 (10).

Alle funn: 1 sy. M Leangenbukta, Tr. 24.5 (EBA, EVI, GBA). 1 sy. ad. M Vikvarvet, Se. 3.-15.6 (TMØ, JSA, TRE).

Konglebit *Pinicola enucleator*

Det ble registrert 203 konglebit i Sør-Trøndelag i 2012. En invasjon traff fylket 20. oktober, og ut året ble 201 individer registrert i Sør-Trøndelag. I tillegg kommer et vårfunn av to individer fra Melhus. Kommunefordeling: Ørland (41), Trondheim (40), Orkdal (28), Røros (18), Melhus (12), Rissa (12), Meldal (10), Snillfjord (10), Oppdal (9), Bjugn (7), Frøya (5), Tydal (5), Selbu (3), Agdenes (2) og Hitra. Et nytt funn fra 2010 bringer årstotalen opp i 533 ind. dette invasionsåret. Funn (ant. ind.) foregående år: 2011 (187), 2010 (533), 2009 (63), 2008 (146) og 2007 (78).

Nevneverdig funn: 1 par Storkaldvællvatnet, Mh. 7.4 (RNO).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Med hele 327 individer ble 2012 et rekordår for kjernebiter i Sør-Trøndelag. LRSK startet å antallsvurdere forekomsten i 2009, og de tre foregående årene kan vise til 150 ind. (2011), 166 ind. (2010) og 158 ind. (2009). De gode tallene i 2012 skyldes først og fremst en usedvanlig sterk forekomst i årets to første måneder. Med 106 individer i januar og 60 nye ind. i februar fikk vi tidenes års-start for kjernebiter i fylket. Det kan ha sammenheng med at vinteren var relativt mild, og at den fulgte to svært kalde vintre. Oppdal kommune hadde en overraskende sterk forekomst av arten i januar, februar og mars. Ringmerkerne ved Stavsengan i Trondheim holder fortsatt stand, og 15 forskjellige kjernebiter kunne plukkes ut av nettene. Av disse var 14 nymkeringer og 1 kontroll fra et tidligere år. Kommunefordeling 2012 (antall individer): Trondheim (123), Oppdal (67), Orkdal (33), Melhus (29), Midtre Gauldal (15), Malvik (18), Skaun (10), Snillfjord (10), Meldal (7), Rennebu (5), Hemne (3), Klæbu (3), Holtålen, Røros, Selbu og Tydal. De seks Fosen-kommunene står sammen med Agdenes, Frøya og Hitra kommuner uten funn av arten i 2012. Et rapportert funn fra Røros i 1999 er det første kjente for kommunen.

Nevneverdige funn: 1 ind. Hessdalen, Ho. 11.2 (JRØ). 1 F Kvelløhaugen, Se. 23.4 (JSA). 1 ind. Orvos, Rø. 6.6 (SJN). 1 F Fiskåbu, Stuggudalen, Ty. 11.6* (SSL, BEI). **Funn fra tidligere år:** 1 ind. Orvos, Rø. 20.4.1999 (SJN).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Vinterfunn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 15.1-5.4 (VAK, ESÆ, EKR, TKR). Opptil 3 ind. Grande, Ø. 15.-20.2 (HER, SME, GDY, TRI, JSØ).
Kystfunn: 1 M Strømmens utløp, Ri. 4.-5.4 (ORY, NGR, ARB, ABR, JBJ, EBJ). 5 ind. Halten, F. 30.4 (GBA, HER). 1 ind. Sula, F. 24.-29.9 (FSC, MMA, KWO, TKR, KLA, KHE, OHE, ESP, SPR, PWB, JHE, JSØ). 1 ind. Titran, F. 29.-30.9 (AWI, BFU, TGI, ØSO, ØJS). 3 ind. Mausundvær, F. 5.-6.10 (OHE, PSR). 2 ind. Titran, F. 7.10 (MMY). 2 ind. Halten, F. 11.10 (GBA, HER). 1 ind. Gjølme, Or. 13.10 (MMA).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

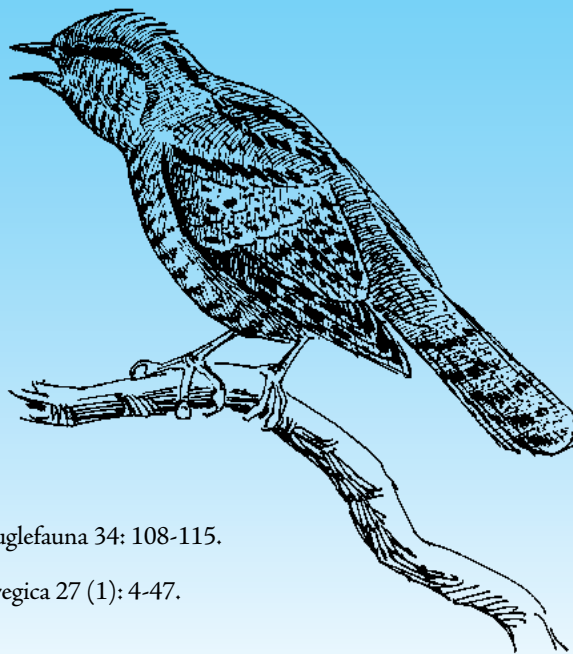
Kun 2 ind. i Ørland i januar er en svak forekomst, og følger faktisk en sterk forekomst i samme kommune i desember 2011. Få fugler valgte å overvintre. Økningen i februar er mest sannsynlig trekkfugler. I desember får vi på nytt en sterk forekomst i Ørland, og funn av arten i Trondheim er uvanlig kost i årets siste måned.
Vinterfunn: 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 1.-5.1 (HER, TRI, JSØ, JSP, GBA). 1 ind. Uthaug, Ø. 17.1 (GBA). Opptil 150 ind. Flatnesbukta, Grande og Grandefjæra, Ø. 12.-21.2 (OHE, TKV, PSR, RHA, HER, JSØ, ORY, JBJ, EBJ). Opptil 150 ind. Grandefjæra, Ø. 11.-12.12 (GBA, SME, GDY). 1 ind. Tiller, Tr. 27.12 (KAS).

Dvergspurv *Emberiza pusilla* <1,30>

Det ble kun registrert ett ind. i fylket i 2012; tidspunkt og lokalitet er typisk. Det er nå 31 funn i Sør-Trøndelag av denne østlige arten, som såvidt er å finne i det østlige Finnmark som hekkefugl. Antall ind. foregående år: 2011 (4), 2010 (0), 2009 (0), 2008 (3) og 2007 (0).
Alle funn: 1 IK rm. Sula, F. 29.-30.9* (*OHE, FSC, ESP, SPR, PWB, KWO, TKR, EBA, KHE, JHE, JSØ).

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*

Tidlige vårfunn: 1 ind. Stamnan, Re. 30.3 (MMA). 1 sy. Grandefjæra, Ø. 31.3 (HDA).
Sent høstfunn: 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 3.11 (HMH, SPR).



Litteratur

Berg, T., Solheim, R., Wernberg, T. & Østby, E. 2011. Lappuglene kom! Vår Fuglefauna 34: 108-115.

Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2004. Sjeldne fugler i Norge i 2002. Ornis Norvegica 27 (1): 4-47.

Haftorn, S. 1971. Norges fugler. Universitetsforlaget. 862 s.

Mjølshes, K. R., Bunes, V. & Solbakken, K. Aa. 2005. Sjeldne fugler i Norge i 2003. Ornis Norvegica 28 (1): 4-50.

Newson S.E., B. Hughes, I.C. Russell, G.R. Ekins & R.M. Sellers 2004. Subspecific differentiation and distribution of Great Cormorants *Phalacrocorax carbo* in Europe. Ardea 92 (1): 3-10.

Olsen, T. A. 2014. Sjeldne fugler i Norge i 2009 og 2010. <http://www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php>. Besøkt 14.1.2014.

Solbakken, K. Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2006. Fugler i Sør-Trøndelag 2002. Trøndersk Natur 33 (2): 21-37.

Solbakken, K. Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2007. Fugler i Sør-Trøndelag 2003. Trøndersk Natur 34 (1): 14-29.

Svenska Jägareförbundet, <http://www.jagareforbundet.se/fjallgas/>. Besøkt 14.1.2014.

Winnem, A. 2012. Kanadatrane i Rissa! Trøndersk Natur 39 (2): 36-38.

Winnem, A. 2012. Grønlandsmåker i hopetall! Trøndersk Natur 39 (1): 40-45.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009a. Fugler i Sør-Trøndelag 2008. Meddelelse nr. 33 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. Trøndersk Natur 36 (2): 27-51.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009b. Fugler i Sør-Trøndelag 2007. Meddelelse nr. 32 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. Trøndersk Natur 36 (1): 13-34.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2010. Fugler i Sør-Trøndelag 2009. Meddelelse nr. 34 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. Trøndersk Natur 37 (2): 15-38.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2012. Fugler i Sør-Trøndelag 2010. Meddelelse nr. 35 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. Trøndersk Natur 39 (1): 15-40.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2013. Fugler i Sør-Trøndelag 2011. Meddelelse nr. 36 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. Trøndersk Natur 40 (1): 10-40.

Observatører

AAS	Arne Aspaas	HAH	Hilde Anita Hopen	OHE	Oddvar Heggøy
ABR	Alfred Brødreskift	HAO	Hans A. Olsvik	OJJ	Ole Jørgen Juberg
AER	Audun Eriksen	HBJ	Helge Bjørkøyli	OKS	Ole Knut Steinset
AES	Arvid Espen	HDA	Harald Dahlby	OLA	Oskar Larsen
AHE	Andor Heim	HER	Hans Einar Ring	ONO	Ola Nordsteien
AJM	Arne J. Mortensen	HJÆ	Harald Jære	ORE	Odd Rune Einmo
AKJ	Arnfinn Kjønsvik	HKA	Hallvard Karlsten	ORG	Ola Ragnar Gjøre
ALO	Arnold Lorentsen	HMH	Hans Martin Høiby	ORY	Odd Rygh
ALU	Arnold Lund	HMO	Hanne Monkerud	OSF	Oskar Fredagsvik
AMS	Anne Margrethe Sveian	HPS	Hans-Petter Sandvik	PAE	Per-Anders Elvertrø
AMW	Anne Marie Wingan	HTP	Henrik Theodor Paulsen	PEI	Petter Iversen
ARB	Arvid Bredeesen	HÅS	Håkon Sørheim	PEL	Per Erik Lyngstad
ARS	Ann R. Sætman	HLI	Heiko Liebel	PMO	Per Moen
ARØ	Arne Rødsjø	IHE	Inga Heggvik	PSH	Paul Shimmings
AST	Arnt Stavne	IRO	Inger Rokseth	PSR	Peter Sjolte Ranke
ASØ	Andreas Søraker	IRØ	Ingrid Rødsjø	PWB	Per Willy Bøe
AVA	Arne Vanebo	JBj	Jakob Bjørgan	RES	Roger Espen
AWE	Anita Wedø	JBØ	Jostein Børø Engdal	RGA	Reidunn Gaustad
AWI	Andreas Winnem	JEI	Johan Eilertsen	RHA	Ragnhild Hannaas
BAT	Beate Aas Thesen	JEL	Jan Egil Larsen	RJO	Rune Johansen
BBJ	Birgit Bjerkan	JET	Jan Erik Tangen	RLA	Rolf Langø
BBR	Berit Broen	JGY	Jan Gylder	RNO	Roger Nordvik
BEB	Brit Eldrid Barstad	JHE	Jon Helle	RPE	Roar Pettersen
BEI	Bjørn Eide	JLØ	Jan Løvås	RRA	Roald Ramsø
BES	Beata Elisabeth B. Solbakken	JMG	Jan Magne Garte	RSK	Rune Skjesol
BFU	Bjørn Fuldseth	JMM	John Martin Mjelde	RWI	Roger Wingan
BHA	Berit Haagensen	JOB	Jan Ove Bratset	RZA	Rune Zakariassen
BJR	Bjørn Ranum	JOG	Jan Ove Gjershaug	SBA	Sigurd Bangjord
BJT	Bjørn S. Tanem	JRØ	Jon Ragnar Øverhaug	SBR	Simen Bretten
BKI	Bård Kirkeby	JSA	Jostein Sandvik	SFB	Stephen F. Barstow
BME	Bjørn Magne Engvik	JSP	Jon Sigmund Pettersen	SGA	Stig Gaarden
BNI	Benedikte Nilsen	JST	Jan Strand	SGI	Sigurd Gimnes
BRA	Bjørn Rangbru	JSØ	Jørgen Søraker	SGJ	Svein Gjelle
CBE	Claus Bech	JUV	Jon Uv	SJN	Siw-Marit Johnsen Nyplass
CLO	Carsten Lome	JVU	Jørulf Vullum	SKO	Stig Kolåseter
DJV	Dag Jørund Vik	JØB	John Øystein Berg	SME	Svein Melum
DOB	Dag Olav Bollingmo	KAS	Kjetil Aadne Solbakken	SNK	Stein Narve Kjelvik
EBA	Erik Bangjord	KAU	Kristin Lund Austvik	SON	Sven Olav Nordsteien
EBJ	Elsa Bjørgan	KBE	Kolbjørn Bekkvik	SPR	Ståle Prestøy
EBR	Ebbe Brødreskift	KBJ	Karoline Berg Johannessen	SRO	Steinar Rostad
EDE	Even Dehli	KHE	Knut Hellandsjø	SSL	Sigrid Slungaard
EGR	Eirik Grønningsæter	KKR	Kjetil Kroksæter	SWA	Stig Wahlberg
EKO	Einar Kongshaug	KLA	Kjell Larssen	TAS	Tove Aspaas
EKR	Emil Krokan	KMÅ	Karsten Måsøval	TBG	Terje Borgos
ELD	Espen Lie Dahl	KNI	Knut Nilsen	TBJ	Terje Bjerkan
ENG	Endre Grønvik	KOH	Knut Olav Helleseng	TBO	Tor Bollingmo
ERY	Eirik Rytter	KSÆ	Kjell Sæther	TBR	Tord Bretten
ESL	Ellen Slagstad	KTH	Karl Thorvaldsen	TEB	Trond Einar Brobakk
ESO	Egil Soglo	KTO	Knut Totland	TGE	Tor G. M. Eriksen
ESP	Eirik Spets	KVO	Kari Viken Olsen	TGI	Terje Gimnes
ESU	Edgar Sumstad	KWO	Kjell Jostein Woldvik	THA	Trond Haugskott
ESÆ	Einar Sæter	LHO	Lillian Hopsø	THE	Trond Hervik
ETH	Edvin Thesen	LNO	Lorentz Noteng	THÅ	Terje Hågenstad
ETV	Einar Tveten	LRA	Livar Ramvik	TKR	Torgeir Krokan
EVI	Erling Vikan	LVA	Lena Viken Amundal	TKV	Thomas Kvalnes
EWE	Egil Ween	LÅB	Liv Åse H. Bangjord	TMO	Torstein Moen
EYT	Eva Yttertun	MHE	Morten Hegge	TMØ	Torgeir Møst
FFA	Frode Falkenberg	MMA	Morten Martinsen	TNY	Tore Nyvold
FRL	Frank Robert Lyngvær	MMO	Marit Moen	TRE	Tore Reinsborg
FSC	Fredrik Schevig	MMY	Magne Myklebust	TTH	Thorleif Thorsen
GAS	Gunnar Aadne Solbakken	MPE	Martin Pearson	TMO	Torstein Mostad
GBA	Georg Bangjord	MRE	Morten Ree	TRI	Torgeir Ring
GDY	Gunnar Dybvik	MVA	Morten Vang	VAK	Vegard Aksnes
GFR	Gunn Frilund	NGR	Norvald Grønning	ØBI	Øystein Birkelund
GHA	Geir Hammer	NKG	Nils Kristian Grønvik	ØHE	Øystein Hegge
GLJ	Gry L. Johansen	NVA	Nils Valland	ØJS	Ørjan Soelberg
GNV	Gunn Nyborg	OAF	Ole A. Forseth	ØRS	Øystein R. Størkersen
GME	Geir Melum	OFR	Otto Frengen	ØSO	Øyvind Soelberg
GOH	Geir Otto Holmås	OGI	Olav Gilde	ÅBE	Åse-Britt Endestad
GST	Gunnar Stenhaug	OGJ	Olav Gjølga	ÅHE	Åsmund Heim
				ÅLO	Åsmund Loe



Et sentralt formålsparagraf for NOF er: 'Å verne om naturen, særlig fuglefaunaen.'

Mange forstår at fuglene er avhengig av passende habitater for både hekking og næringssøk. Videre er det lett å forstå at det gjelder ikke bare lokalt, men i høyeste grad også f.eks. langs trekkrutene. Det er derfor viktig å tenke både nasjonalt og internasjonalt når vi skal sikre livsbetingelser for fuglelivet. Hvis vi ser på vern av norsk natur som et tiltak for å nå f.eks. et mål om å sikre levedyktige bestander, så er det noen interessante trekk man skal merke seg.

I mange år har norske naturvernorganisasjoner forventet at statlige myndigheter tar seg av naturvernet, enten det dreier seg om å verne arealer eller å markedsføre mer naturvennlig bruk av norsk natur i bred forstand.

Dette har mye for seg, men samtidig er det mange faktorer i vårt samfunn som vanskeliggjør de målsettinger miljømyndigheter styrer etter. For naturvernorganisasjonene er det derfor like viktig å merke seg at de utgjør en svært viktig faktor i samfunnet og at bl.a. miljømyndighetene trenger dette.

I Norge er det i dag vernet 16,9% av fastlandsarealet (det inkluderer også ferskvann, men ekskluderer marint areal, og inkl. andre vernetyper enn de her listede). Av marint areal har vi vernet ca 2900 km² og det er økende. Verdens land er for øvrig enige om at hvert land skal ha vernet minst 17% av landarealet innen 2020. For øvrig er det imponerende at for Svalbard er det hele 65% av landarealet som nå er vernet og for Jan Mayen er så å si alt vernet.

Det som er vernet i Norge per 1.1.2013 fordeler seg stort sett på følgende måte:

	Antall	km ²	%
Nasjonalparker	36	31.300	9,7
Landskapsvernområder	202	17.300	5,4
Naturreservater	2051	5.650	1,7

Det er tilløp til diskusjoner omkring dette med vernet areal: bl.a er det vernet nok?, er det de riktige områdene vi har vernet?, hva har vi vernet?, tar vi vare på det? osv.

I et samfunn der økonomi er rangert høyest av alt, så må vi erkjenne at klassisk naturvern for dens egen skyld kommer svært langt ned på rangstigen. En erkjennelse kanskje ikke alle entusiastiske vernere tenker på? Dette skal jeg diskutere litt mer, med følgende eksempler som utgangspunkt: Froan verneområder (ST) var med sine 480km² lenge det uomtvistelige store marine verneområde i Norge. Ordet referanseområde ble hyppig brukt, fordi her fantes intakte økosystemer med sjøfugl og sjøpattedyr. Det hindret ikke at det ble gitt tillatelse til oppdrettsanlegg der. En ødegård i Femundsmarka (ST/HE) ble tatt i bruk igjen og

Fra Hukkelvatna naturresevat.
Foto: Trond Haugskott





vernebestemmelser hindret ikke at det ble anlagt vei inn. Åkersvika Ramsar-område (HE) fikk for mange år siden anlagt riksvei tvers over og nylig ga myndighetene tillatelse til ny firefeltsvei. Sør-dalen naturreservat (SF) får i disse dager master og høyspent-ledninger. Slike dispensasjoner til inngrep i verneområder ses gjerne som isolerte tilfeller av de som gir tillatelser. Historien viser altså at det synet gjentar seg og spørsmålet blir da hvorfor er dette isolerte tilfeller hver gang økonomiske interesser presser på?

Kampen for å bevare vernete områder stanser altså ikke den dagen de blir verneområder, den fortsetter i det evige. Vernete områder burde være for fremtidige generasjoner vil mange mene, de representerer høye naturverdier og verdier for alle mennesker. Man må kunne spørre om hvorfor vi ikke tar kostnaden med å bevare disse når konfliktsituasjoner oppstår?

Hva er egentlig verdien av et verneområde? Det er et interessant

spørsmål fordi det brukes flittig av de som søker dispensasjoner til inngrep. Er noen titalls millioner i fordyring av et veiprosjekt nok til at verneområder ofres? Eller skal vi i det hele tatt ofre verneområder som ble etablert i sin tid for 'evig tid'? Jeg kunne i alle fall ønske meg at verneområder i langt større grad enn i dag blir en 'no go' sone.

Lovverket er på utbyggernes side, enten det dreier seg om økonomi eller andre 'vesentlige samfunnsinteresser'. Motorveier og kraftlinjer er åpenbart eksempler på slike vesentlige samfunnsinteresser og legger grunnen for at politikere gir dispensasjoner. Naturvernorganisasjoner bør være klar over at ingen verneområder i Norge er trygg for inngrep, det finnes alltid et godt argument for inngrep, enten det er 'arbeidsplasser', 'kvikkleire', 'økte kostnader' eller 'vesentlige samfunnsinteresser'.

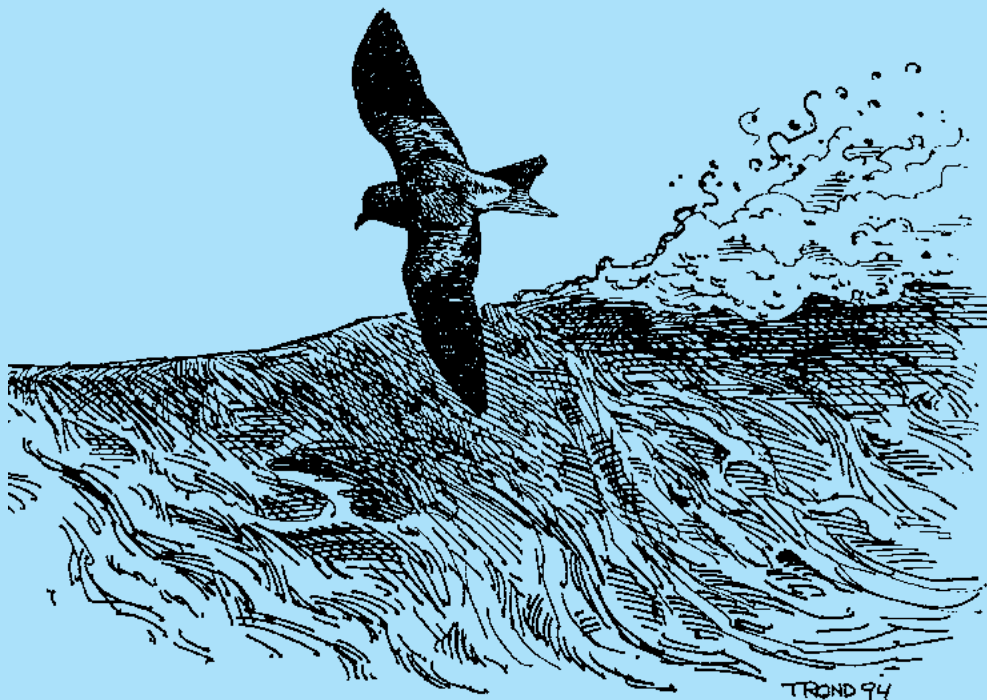
Spørsmålet er om naturvernorganisasjonene er profesjonelle nok, om de kjenner norsk lovverk, om de

kan forhistorien til lovverket, om de bygger sterke nok allianser, om de skal styrke sin lobbyvirksomhet og om de er i stand til løpende å følge med på saker og påklage vedtak. Medlemmer i NOF bør også interessere seg for hvilke organisatoriske prioriteringer NOF og samarbeidspartnere gjør i denne sammenheng.



MEDLEMSBLAD

Returadresse:
Trøndersk Natur,
c/o NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim



TROND 94